

การศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

NATIONALIST CONCEPTS IN SONGS:

CASE STUDY OF PROF. DR. UDHIS NARKSWASDI

ธวัชมนชัย ศรีสังข์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

NATIONALIST CONCEPTS IN SONGS:
CASE STUDY OF PROF. DR. UDHIS NARKSWASDI

TAWATCHAI SRISUNG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Ethnomusicology)

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
ของ
ธวัชมนชัย ศรีสังข์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ จำนงค์สาร)

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร เฝ้าสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ พันธุ์เสื่อ)

ชื่อเรื่อง	การศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
ผู้วิจัย	ธวัชชัย ศรีสังข์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ จำนงค์สาร

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ และเพื่อวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ โดยใช้ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์ เป็นกรอบคิดในการอธิบาย เพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้เกิดขึ้นท่ามกลางความเสื่อมถอยของดนตรีไทย ที่ต้องเผชิญกับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทย ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จึงใช้เพลงไทยเนื้อเต็ม ในการสร้างจุดเด่น ต่อสู้กับจุดด้อยของเพลงไทยเดิมขณะนั้น ทำให้เกิดความสนใจในดนตรีไทยเพิ่มมากขึ้น ส่งผ่านแนวคิดชาตินิยม ผ่านเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ แนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏขึ้นมากที่สุดคือการส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จึงเป็นภาคปฏิบัติการที่ตามทฤษฎีการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้บทเพลงในการปฏิบัติการ

คำสำคัญ : ดนตรีชาตินิยม, เพลงไทยเนื้อเต็ม, อุทิศ นาคสวัสดิ์

Title	NATIONALIST CONCEPTS IN SONGS: CASE STUDY OF PROF. DR. UDHIS NARKSWASDI
Author	TAWATCHAI SRISUNG
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Surasak Jamnongsarn

The objectives of this thesis are to study the concept of nationalism in the lyrics in the Thai songs of Professor Dr. Udhis Narkswasdi, and to analyze the concept of nationalism by using the ideology as a framework for description. These lyrics arose amid the decline of Thai music, which was faced with western culture in terms of influence in Thailand. Professor Dr. Udhis Narkswasdi used lyrics in Thai songs to create the strengths and to limit the weaknesses of original Thai songs at that time, creating a growing interest in Thai music. A wide variety of concepts have been conveyed through the full lyrics of Thai songs, but there is an important concept which was that met in original Thai songs, which is nationalism. The nationalist concepts had the most visible nationalism, which is to promote unity with the people of the nation. Therefore, these songs are part of an operating sector based on ideological repetition theory that occurs by using the music in the operation.

Keyword : Nationalist music, full lyrics Thai songs, Udhis Narkswasdi

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ จำนงค์สาร ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ เป็นดั่งแสงส่องทางในยามที่รอบข้างเต็มไปด้วยความมืดบอด ชี้แนะแนวทาง ให้ความเมตตาและกำลังใจในยามท้อ จนวิจัยเกิดผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร เผ่าสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ พันธุ์เสือ ที่ให้ข้อแนะนำแก้ไขเพื่อปรับปรุงงานปริญญานิพนธ์ให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล จันทราปัตย์ ดร.อังสนา นาคสวัสดิ์ อาจารย์ประสพ สังฆธรรม ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ข้อมูลในปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาณุภาค โมขศักดิ์ ที่กรุณามอบผลงานการบันทึกเสียงเพลงไทยเนื้อเต็ม เพื่อใช้ในปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คุณนันท์ฐภัธ ศรีสังข์ ผู้เป็นมารดา ที่สนับสนุนในทุกเรื่อง ทุกโอกาส ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยแรงสนับสนุน และกำลังใจที่มีให้เสมอมา

ขอขอบคุณ อาจารย์นาฐคุณ ถาวรปิยกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำ แหล่งข้อมูล การช่วยเหลือทางเทคโนโลยี ตลอดจนกำลังใจ จนเป็นแรงผลักดันให้วิจัยเกิดผลสำเร็จ

ขอขอบคุณ แอ้ว ที่คอยส่งเสียงเหมียว ๆ ทำให้การทำงานในยามค่ำคืน ไม่เดียวดาย และเจียบเหงา

ขอขอบคุณทุกท่านที่อาจไม่ได้เอยนาม หากไม่มีท่านแล้ว การทำปริญญานิพนธ์นี้อาจจะยากลำบากทั้งทางจิตใจ และการทำงาน

ธวัชณัฐชัย ศรีสังข์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
1. เอกสารและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง	5
1.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเพลง.....	5
1.2 แนวคิดชาตินิยม.....	6
1.3 แนวคิดการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์	9
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	22
1. ขั้นรวบรวมข้อมูล	22
2. ขั้นศึกษาข้อมูล	23
3. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	24

4. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล	24
5. ชั้นสรุป อภิปราย และเสนอแนะ	25
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	26
1. เพื่อศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์	26
1.1 บทเพลงที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม	26
1.2 บทร้องที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม	44
2. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์	61
2.1 การผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์	61
2.2 ทำนองดนตรีที่สะท้อนแนวคิดชาตินิยมในกระบวนการผลิตซ้ำ	62
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการวิจัย	74
1. การศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์	74
2. การวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์	76
อภิปรายผลการวิจัย	77
1. การใช้ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์ในเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์	78
2. การสะท้อนภาพสถานการณ์บ้านเมืองและสถานการณ์ทางการเมือง ผ่านการตีความบท ร้องเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์	79
3. การเลือกใช้เพลงไทยเนื้อเต็มในการถ่ายทอดแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์	84
ข้อเสนอแนะ	85

บรรณานุกรม	86
ประวัติผู้เขียน.....	90

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดนตรี ถือว่าเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของมนุษยชาติที่แสดงออกมาในรูปแบบของเสียง เพื่อสื่ออารมณ์ที่เกิดขึ้นจากตัวผู้บรรเลง โดยบรรเลงออกมาในรูปแบบทำนองที่คิดประดิษฐ์ขึ้นเรียกกันว่า เพลง โดยตัวเพลงนี้ มีปรากฏในหลากหลายรูปแบบ เช่น ลำนำ คำขบร้อง อาจไม่มีเครื่องดนตรีประกอบอยู่ก็ได้ ดังที่ อุทัย สีนสุทวาร (2520, น. 3176) ได้กล่าวว่า

“เพลง หมายถึง ลำนำ ทำนอง คำขบร้อง ทำนองดนตรี และยังหมายถึงการมหรสพที่ร้องแก้กันเป็นการเล่นพื้นเมือง เช่น เพลงปรบไก่ เพลงฉ่อย เพลงอาจเกิดจากการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี หรือด้วยการขบร้องเพลง”

วัฒนธรรมไทยเรานั้น ก็มีเพลงที่เป็นเอกลักษณ์และได้พัฒนาสูงสุดจนกระทั่งกลายเป็นสิ่งที่เราเรียกว่า เพลงไทยเดิม ดังที่ รัชราภรณ์ อาจหาญ (2535, น. 15) ได้กล่าวว่า

“เพลงไทยเดิม คือ เพลงไทยแบบฉบับ (Traditional Music) ที่มีความหมายอันชี้เฉพาะไปที่ทำนองและขบร้อง อันเกิดแต่เครื่องดนตรีไทยเป็นหลัก เพลงไทยเดิมถือกำเนิดในภูมิภาคนี้และคนไทยได้เกี่ยวข้องผูกพันมาแต่เดิม มีวิวัฒนาการจนถึงขั้นสูงสุด ในระดับอันเป็นที่ยอมรับกันอยู่ทุกวันนี้”

ด้วยเหตุที่เกิดการวิวัฒนาการจนถึงขั้นสูง จึงทำให้การที่จะเข้าถึงดนตรีไทย และเพลงไทยเดิมนั้นเป็นไปได้ยาก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงไปของสภาพสังคม จึงทำให้เพลงไทยเดิมเริ่มเสื่อมความนิยมลง วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย จนเพลงไทยเดิมต้องปรับเปลี่ยนบริบทไปตามสภาพของกระแสสังคม จนเกิดเป็น เพลงที่มีเครื่องดนตรีสากลบรรเลงเป็นหลัก แต่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย ที่เรียกกันว่า เพลงไทยสากล ดังที่ จำนง รั้งสิกุล (2517, น. 68) ได้กล่าวว่า

“เพลงที่ใช้ดนตรีสากลเป็นหลักในการบรรเลง ดำเนินตามแบบดนตรีตะวันตก ทั้งในกระบวนการสร้างจังหวะ ท่วงทำนอง การบันทึก และเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงเพลงไทยสากลเป็นเพลงขบร้อง ที่รับเอารูปแบบลักษณะของดนตรี ลักษณะการบรรเลง การเรียบเรียงเสียงประสาน และการขบร้องมาจากดนตรีตะวันตก แล้วนำมาใส่เนื้อร้องเป็นภาษาไทย”

ในยุคที่เพลงไทยสากลได้รับความนิยมนั้น ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ นำลักษณะรูปแบบของเพลงไทยสากล มาปรับและประยุกต์ร่วมกับเพลงไทยเดิม ทั้งในรูปแบบวงที่บรรเลงและลักษณะของบทร้อง จนเกิดเป็นเพลงในแนวทางเฉพาะตัวที่เรียกว่า เพลงไทยเนื้อเต็ม โดยศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ใช้เพลงไทยเนื้อเต็มเพื่อเผยแพร่ดนตรีไทยให้มีรูปแบบที่เข้าถึงง่ายขึ้น และเพื่อที่จะเป็นหนทางในการเข้าไปสู่ดนตรีไทย ซึ่งมีความละเอียดและซับซ้อนกว่า

นอกเหนือจากความมุ่งหวังในด้านการเข้าถึงดนตรีไทยแล้ว ยังมีการสอดแทรกแนวคิดด้านชาตินิยมเพื่อที่จะพยายามต้านทานกระแสของต่างชาติที่เข้ามารุกล้ำทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของชาติไทยให้อ่อนกำลังลง ซึ่งปรากฏให้เห็นในเพลงไทยเดิมน้อยมาก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าเพลงไทยเนื้อเต็มในแนวทางของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของวงการดนตรีไทย ที่ทำให้เกิดการพัฒนาทางดนตรีไทยและเพลงไทยเดิม อีกทั้งยังมีแนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏขึ้นมาในบทเพลง ต่างจากเพลงไทยในชนบทเดิม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ โดยมุ่งเน้นในด้านศึกษาลักษณะเด่นของเนื้อร้องและทำนองที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ และแนวคิดชาตินิยมจากเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เพื่อที่จะนำผลของการวิจัยไปใช้ในการบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์การใช้เพลงไทยเดิมเพื่อหนุนแนวคิดชาตินิยมสำหรับเป็นข้อมูลให้ผู้ที่สนใจนำไปศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
2. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ทำให้ทราบถึงแนวคิดชาตินิยมในประวัติศาสตร์ที่สะท้อนผ่านเพลงไทยเนื้อเต็ม และยังเป็นการศึกษาถึงแนวคิดที่ทำให้เกิดเพลงไทยเดิมในรูปแบบที่แตกต่างจากที่ผ่านมา ปรับตัวไปตามยุคสมัย จนทำให้เกิดบทเพลงแนวใหม่ขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ผู้วิจัยมีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

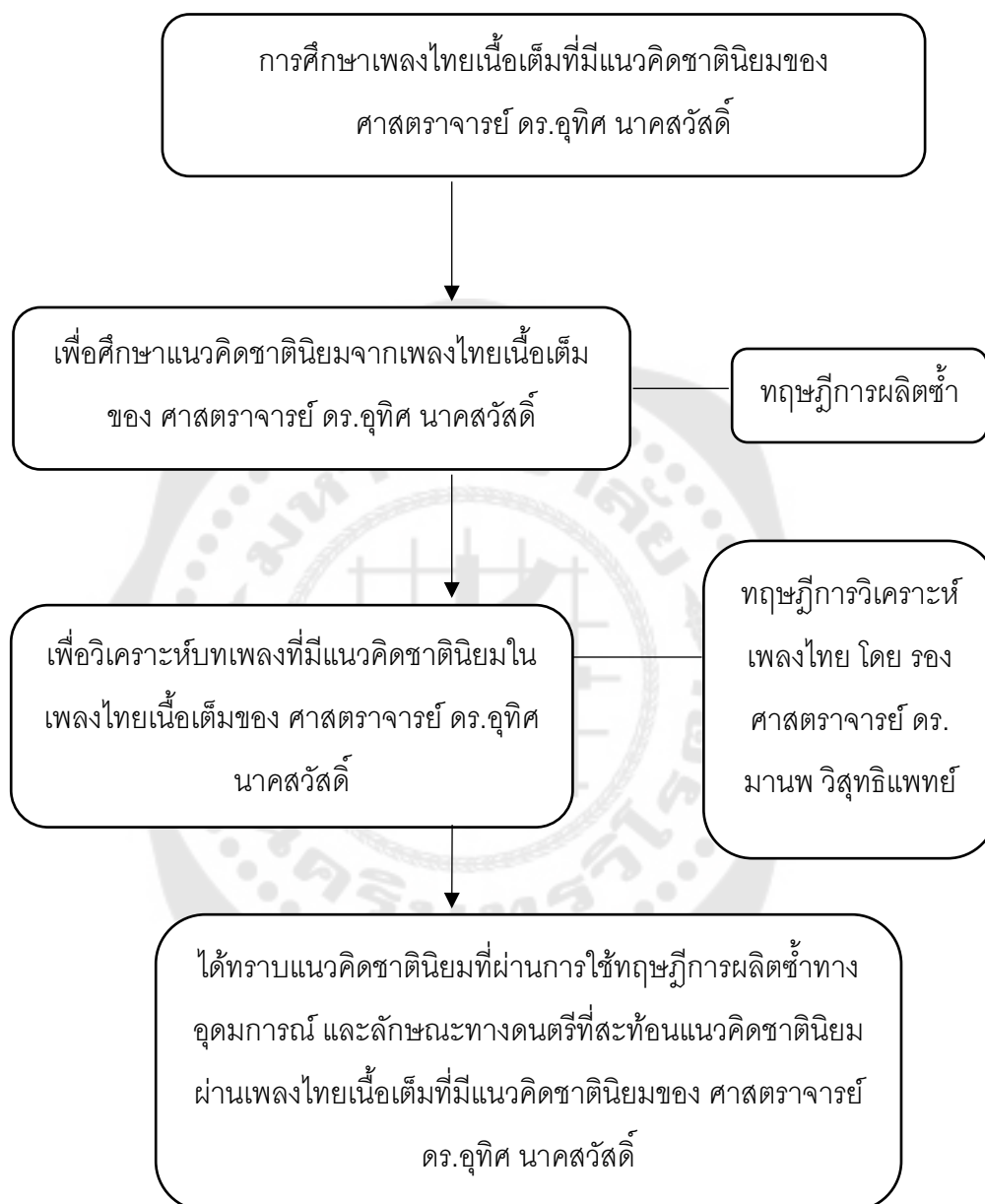
1. ศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดชาตินิยมจากหนังสือไหว้ครู ชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันอาทิตย์ที่ 6 ธันวาคม 2524
2. การวิเคราะห์บทร้อง จะวิเคราะห์บทร้องในหนังสือไหว้ครู ชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันอาทิตย์ที่ 6 ธันวาคม 2524
3. การวิเคราะห์บทเพลงจะวิเคราะห์จากไฟล์เสียงที่ค้นพบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลง แรงสามัคคี เพลงเลือดไทย เพลงพัฒนาเด็กไทย เพลงมาลัยเศรษฐกิจ และเพลงสามัคคีไทย
4. การวิเคราะห์บทเพลงจะใช้อธิบายและยกตัวอย่างในประเด็นที่กล่าวถึงเท่านั้น
5. การศึกษาบทเพลง จะใช้วิธีการบันทึกเป็นโน้ตไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทำนองสร้อย หมายถึง ลักษณะการร้องหรือบรรเลง ในลักษณะซ้ำกัน
2. ประดิษฐกรรม หมายถึง ลักษณะการประพันธ์ของกวี ที่ไม่ตรงกับฉันทลักษณ์ที่ใช้กัน

ทั่วไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลงานและแนวคิดเพลงไทยเนื้อเต็มในแนวทาง ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลมาจากตำราวิชาการ บทความ เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา โดยนำเสนอ ดังนี้

1. เอกสารและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเพลง
- 1.2 แนวคิดชาตินิยม
- 1.3 แนวคิดการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเพลง

สัจด์ ภูเขาทอง (2532, น. 64) กล่าวถึงทำนองเพลงว่าทำนองเพลงเกิดจากการจัดเรียงเสียง ที่มีความแตกต่างกันของระดับเสียงและความยาวของเสียง องค์ประกอบที่ทำให้เกิดทำนองประกอบด้วยระดับเสียง การเคลื่อนที่ของเสียง ความยาวทำนอง ช่วงกว้างของเสียงและระบบของเสียงที่นำมาใช้ในทำนองเดียวกัน

ปัญญา รุ่งเรือง (2521, น. 112-113) กล่าวถึงผลของรูปแบบเพลงไทยสากลที่สร้างมาจากเพลงไทยเดิม มีอยู่ 3 ประการคือ

1. ทำให้เพลงไทยคลาสสิก แพร่หลายในหมู่มชนทั่วไป โดยเฉพาะวันรุ่นที่ร้องเพลงไทยสากล
2. ทำให้เกิดความชื่นชอบขึ้นในหัวใจของคนฟังโดยไม่รู้ตัว เด็ก ๆ เข้าใจว่าเป็นทำนองเพลงไทยสากล ครั้นฟังไปร้องไปจนคุ้นชินก็เท่ากับฟังและร้องเพลงไทยเดิม
3. ทำให้ปลูกฝังเพลงไทยคลาสสิกลงในหมู่เยาวชนง่ายขึ้นเพียงแต่นำว่าเพลงที่เขาชอบอยู่นั้นเป็นเพลงไทยเดิมแล้วบรรเลงให้เขาฟังก็จะเข้าใจถึงความงดงามของเพลงไทยคลาสสิกได้ดีทีเดียว

ลักษณะ สุขสุวรรณ (2521, น. 302) ได้กล่าวถึงรูปแบบเพลงไทยสากลว่าเพลงไทยได้คลี่คลายออกเป็นเพลงประเภทต่าง ๆ ด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรม ซึ่งเพลงไทยแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เพลงพื้นเมือง

2. เพลงไทยเดิม

3. เพลงไทยสากล ซึ่งเกิดขึ้นเพราะการนำเพลงไทยเดิม มาบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสากล

1.2 แนวคิดชาตินิยม

สายชล สัตยานุรักษ์ (2559, น. 2) กล่าวถึงแนวความคิดชาตินิยมไทยว่า แนวคิดเกี่ยวกับชาตินิยม เกิดขึ้นและเติบโตในความคิดของประชาชนชาวสยามครั้งแรกในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ รวมถึงชาตินิยมทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน กษัตริย์ผู้ปกครองประเทศพยายามรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง โดยการสร้างภราดรภาพร่วมกันว่าทุกคนในรัชเขตแดนสยามไม่ว่าจะชาติพันธุ์ใด มีสถานภาพและฐานะอย่างไร ล้วนเป็นคนชาติเดียวกัน

สายชล สัตยานุรักษ์ (2559, น. 4) ได้กล่าวว่า เพื่อให้กระบวนการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางบรรลุผลสูงสุด พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเน้นการนิยาม “ความเป็นไทย” ไปที่การสร้าง ความหมายแก่พระราชพิธีต่าง ๆ และการสร้างสัญลักษณ์ที่ทำให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์กลางของรัฐที่มีอำนาจเด็ดขาดสูงสุด

สายชล สัตยานุรักษ์ (2545, น. 45-53) ได้กล่าวถึงคำว่าชาตินิยมตามทัศนะของหลวงวิจิตรวาทการ ที่สรุปจากการอ้างอิงงานเขียนของ คาร์ตัน เจ. เฮซ เฮย์ (Car-ton J.H. Hayes) เกี่ยวกับชาตินิยมว่า เป็นลักษณะลัทธิที่นิยมความร่วมมือแรงร่วมใจ เพ่งถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนบุคคล โดยมีจุดหมายที่ส่วนรวม โดยส่วนรวมจุดใหญ่คือชาติ โดยใช้วิธีการดำเนินจากกลุ่มเล็ก ในระดับหมู่บ้าน, ตำบล, อำเภอ, จังหวัด เป็นลัทธิที่ชักชวนร่วมใจจากคนกลุ่มเล็กขึ้นมาเป็นลำดับจนถึงคนทั่วประเทศ หลวงวิจิตรวาทการมีการให้ความหมายของคำว่า Nationalism โดยเทียบกับความรักชาติ Nationalism เป็นความรักคน มาจากภาษาละติน Natus แปลว่าเกิด โดยหลวงวิจิตรวาทการใช้คำนี้ว่า ชาติ เพราะชาติ แปลว่าเกิด และแปลว่าความหมายของ Nationalism ว่า ความรักประชาชาติ ลัทธิชาตินิยมเน้นการรักเคารพในตัวบุคคล คือรักคนที่สืบสายโลหิตและมีประวัติศาสตร์ร่วมกันมา โดยความรักชาติในทัศนะของหลวงวิจิตรวาทการ เป็นความรักที่ปราศจากเงื่อนไข ไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ความเป็นธรรม หรือความยุติธรรมใด ๆ ลัทธิ

ชาตินิยมทำให้เกิดสายสัมพันธ์บางอย่าง เปรียบเสมือนคนในชาติคือครอบครัวเดียวกัน ต้องดูแลปกป้อง หากมีผู้ใดมารุกรานทำร้ายชาติหรือคนในชาติ จะต้องเข้าช่วยเหลือ

อัจฉราพร กมฺพพิสมัย (2525, น. 4-5) ได้กล่าวถึงคำนิยามชาตินิยม ไว้ว่า การที่จะมีแนวคิดชาตินิยมเกิดขึ้นมาได้ จะต้องมีความเป็น “ชาติ” เกิดขึ้นมาก่อนโดยมีข้อสังเกตถึงชาตินิยมที่ได้มาจากการรวบรวมความหมายของคำว่าชาตินิยม ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ได้ให้ความหมายว่า เป็นเรื่องของคนที่มีความเป็นมา ความเชื่อ ความศรัทธา เห็นพ้องในคุณค่า ความสำคัญ และภาคภูมิใจเหมือนกัน

เบน แอนเดอร์สัน (2552, น. 9-13) กล่าวว่า ชาตินิยมมักถูกจำกัดความว่าเป็นลัทธิ แต่จะเป็นการง่ายต่อความเข้าใจมากกว่าหากเรามองและจำกัดความชาตินิยมในแง่มุมที่มีความใกล้ชิดกับเครือญาติ และศาสนา ผู้เขียนจึงให้คำจำกัดความของชาติ คือ ชุมชนจินตกรรมการเมือง โดยจินตกรรมขึ้นอย่างมีอธิปไตยและมีขอบเขตจำกัด สาเหตุที่ชาติเป็นการจินตกรรม เพราะประชาชนในชาติไม่ได้รู้จักผู้ร่วมชาติของตนทุกคน และถึงแม้จะไม่รู้จักกัน แต่มีรูปแบบการเป็นชุมชนร่วมกัน

และหากพิจารณาชุมชนขนาดเล็กที่สมาชิกทุกคนรู้จักคุ้นเคยกัน ก็ยังถือว่าเป็นชุมชนจินตกรรมเช่นกัน เพราะจินตกรรมไม่ได้กำหนดจากความรู้จักคุ้นเคยของคนในชุมชน แต่กำหนดจากรูปแบบและขอบเขตของชุมชนนั้นที่ได้รับการจินตกรรมขึ้นมา

การจินตกรรม “ชาติ” ขึ้นมานั้น มีขอบเขตอย่างจำกัด แม้กระทั่งชาติที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ที่สุด มีประชากรจำนวนมากที่สุด ก็ยังมีเขตแดนจำกัดและมีชาติอื่นอยู่โดยรอบ ไม่มีชาติใดที่สามารถจินตกรรมตนเองครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดบนโลกได้ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับศาสนา ไม่ว่าจะ เป็นคริสต์ศาสนา ศาสนาพุทธ หรือศาสนาอิสลาม ก็ต้องการให้ทุกคนบนโลกหันมานับถือศาสนาเดียวกันกับตน หากแต่ในทางปฏิบัติไม่มีทางเป็นไปได้

ชาติถูกจินตกรรมให้มีอธิปไตย เพราะแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับชาติเกิดขึ้นมาพร้อมความเสื่อมถอยของสถาบันกษัตริย์ ชาติทั้งหลายต่างต้องการอิสรภาพ และเชื่อว่าแนวทางที่ทำให้ชาติได้รับอิสรภาพมากที่สุด คือ การเป็นรัฐอธิปไตย

สุดท้ายคือ ชาติถูกจินตกรรมเป็นชุมชน มีความเป็นภราดรภาพ และมีบางสิ่งบางอย่างร่วมกันระหว่างคนในชาติ ถึงแม้ภายในชาติจะมีการแบ่งชนชั้น มีการขูดรีดและเอารัดเอาเปรียบกันภายในชาตินั้นเอง แต่ภราดรภาพบางอย่างทำให้คนในชาติยอมสละชีพเพื่อชาติ ซึ่งเป็นเพียงจินตกรรมอันมีขอบเขตจำกัด

ธงชัย วินิจจะกุล (2556, น. 4-9) กล่าวว่า ความเป็นชาตินิยมมักถูกมองว่ามีความเป็นองค์รวม ที่ประกอบด้วยส่วนย่อยหรือปัจเจก ก็คือประชาชน และมักคิดว่าชาตินั้นสามารถระบุถึงการมีอยู่ได้อย่างแน่ชัด ปัจเจกซึ่งเป็นองค์ประกอบของชาติมีแนวคิดร่วมกัน ยึดโยงกันด้วยผลประโยชน์ บางประการ ความรักชาติ ความภาคภูมิใจและหวงแหนความเป็นชาตินี้เป็นสิ่งที่กำเนิดขึ้นตามธรรมชาติ นิยามสำหรับชาติในยุคใหม่ จะนิยามใน 2 รูปแบบ คือ ทางตรง และทางกลับ

- การนิยามในทางตรงจะยึดถือลักษณะ แนวคิด เอกลักษณะที่มีร่วมกันของคนในชาติ

- การนิยามในทางกลับจะยึดถือความแตกต่าง การที่ชาติอื่นแตกต่างจากชาติของเรา

คนไทยทั่วไปเข้าใจว่า ความเป็นไทย หรือเอกลักษณ์ไทย เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่คู่ประเทศไทยมาอย่างช้านาน เป็นสิ่งที่รักษาหวงแหนไว้ตั้งแต่บรรพบุรุษ ไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ และคนไทยทุกคนล้วนตระหนักถึงคุณค่าของ “ความเป็นไทย” และคนไทยมักมีความเชื่อว่า พระมหากษัตริย์ทรงเล็งเห็นเฉพาะด้านที่ดีของชนชาติอื่นเข้ามา และยังคงดำรงเอกลักษณ์ความเป็นไทยอันดีงามเอาไว้ ตัวอย่างการเล็งเห็นเฉพาะด้านที่ดี คือ การที่ยังคงยึดมั่นในพระพุทธศาสนาแต่ยอมรับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาพัฒนาประเทศ และยังคงมีคำกล่าวของกษัตริย์ไทยถึงการเล็งเห็นเอาสิ่งที่ดีจากตะวันตกมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับสยาม มิใช่การยึดเอาตะวันตกเป็นแบบอย่าง

แล้วจะนิยาม “สิ่งที่ดี” ที่เราต้องเล็งเห็นมาได้อย่างไร แท้จริงแล้วสิ่งใดดีหรือไม่ดีนั้นไม่สามารถนิยามและตัดสินได้อย่างแท้จริง ครั้งหนึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเคยต่อต้านการมีพรรคการเมือง โดยให้เหตุผลว่าพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่ขัดต่อผลประโยชน์และไม่เข้ากับประเทศสยาม อีกทั้งสั่งห้ามเผยแพร่ตำราความรู้เกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ และออกกฎหมายห้ามสอนวิชาเศรษฐศาสตร์อีกด้วย เหตุเพราะประชาชนทุกคนที่อยู่ใต้ร่มพระบารมี ความเป็นอยู่อย่างเท่าเทียมกัน ไม่จำเป็นต้องมีการแบ่งแยกแข่งขันระหว่างคนรวยและคนจน ในทางกลับกันพระองค์ได้เสนอและเผยแพร่แนวความคิดที่ว่า “ประชาชนควรพอใจในสิ่งที่ตนเองมี”

สิ่งที่เราต้องหวงแหนรักษาแท้จริงแล้วคือสิ่งใด นิยามความเป็นไทยยังคงคลุมเครืออยู่เช่นกัน เป็นที่ยอมรับกันดีว่าสิ่งที่ถูกนำมาผูกโยงกับความเป็นไทยอย่างหนาแน่นสองสิ่ง คือ พระมหากษัตริย์และพุทธศาสนา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยตรัสเช่นกันว่า พระมหากษัตริย์คือสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับความเป็นไทย ต่อมาในสมัยจอมพล ป. มีนโยบายเพื่อ

ยกระดับความเป็นไทยสู่ความเป็นสากล มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดความเป็นไทย และดูแลความเป็นไทยนั้นให้คงอยู่ไปตลอด ประชาชนถูกสั่งให้ปฏิบัติตามแบบแผนที่กำหนด ตั้งแต่เรื่องส่วนตัวไปจนถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม ส่วนใหญ่ข้อปฏิบัติเหล่านี้จับสืบไปพร้อมกับสมัยของจอมพล ป. แต่มีบางอย่างเช่นกันที่ปฏิบัติต่อกันมาจนคิดว่าเป็นความเป็นไทยที่มีการปฏิบัติมาอย่างช้านาน

คนไทยหลายคนมีความเชื่อว่าความเป็นไทยเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช หนึ่งในปัญญาชนของไทย ได้ให้นิยามของเอกลักษณ์ ใจความว่า “เอกลักษณ์ของชนชาติหนึ่งชนชาติใด จะติดตัวผู้ที่เกิดในชนชาตินั้นมาแต่กำเนิด เช่น เกิดเป็นคนไทยก็มีเอกลักษณ์ความเป็นไทย ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้”

ในเมื่อ “ความเป็นไทย” ไม่สามารถนิยามในทางตรงได้ จึงมีการยกเอาความเป็นอื่น (otherness) หรือการนิยามในทางกลับเพื่อเสริมสร้างความเป็นไทยให้เห็นภาพมากขึ้น เช่น การเรียกชาวตะวันตกว่า “ฝรั่ง” ซึ่งหมายรวมถึงชาวตะวันตกทุกชนชาติ การเรียกชาวมุสลิม ประชาชนในคาบสมุทรมลายู อินเดียตะวันออก เอเชียใต้ว่า “แขก” จะเห็นได้ว่าผู้เรียกไม่ได้ต้องการระบุอย่างจำเพาะเจาะจง แต่ต้องการสื่อความหมายถึงความไม่ใช่ไทย

ความเป็นไทยถูกจัดวางไว้ตรงข้ามกับ “คอมมิวนิสต์” มีผู้สื่อข่าวกำลังพูดกับคนไทยคนหนึ่งว่าเป็นคอมมิวนิสต์ คนไทยรีบตอบกลับทันทีว่า ผมไม่ใช่คอมมิวนิสต์ ผมเป็นคนไทย นี่เป็นตัวอย่างมุมมองของคนไทยที่มีต่อคอมมิวนิสต์ อยู่ในหลักแนวคิดที่ว่า “คอมมิวนิสต์ไม่ใช่ไทย” และลัทธิคอมมิวนิสต์ในสายตาคนไทยคือ พวกคอมมิวนิสต์ผนวกรวมกับชาติอื่น อันเป็นลัทธิที่มีความชั่วร้าย ซึ่งถือเป็นศัตรูของคนไทยในยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคน (พ.ศ. 2516-1519) รวมถึงมีการกล่าวหาแก่นนาคศึกษาว่ามีเชื้อสายเวียดนาม เพราะในสายตาชาวไทยขณะนั้น เวียดนามเป็นความชั่วร้ายอันรุนแรง

1.3 แนวคิดการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์

หลุยส์ อัลธุสแซร์ (2557, น. 36-51) กล่าวว่า แม้ว่าทุกคนจะตระหนักกันดีว่า การจะลงมือปฏิบัติอะไรหรือการจะสร้างอะไรขึ้นมา จำเป็นต้องมีกระบวนการผลิตขึ้นมาเสมอ แต่หลายคนยังขาดความเข้าใจว่านอกจากการผลิต ยังจำเป็นต้องมีการผลิตซ้ำ (reproduction) ของเงื่อนไขการผลิต (conditions of production) เพื่อสืบทอดต่อไปอีกด้วย โดยสาเหตุที่ทำให้ความเข้าใจในการผลิตซ้ำของเงื่อนไขการผลิตไม่อาจถูกยกระดับขึ้นมาได้ เพราะความเข้าใจในส่วนนี้ถูกทำให้กลายเป็นเรื่องนามธรรม หรือเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไป

ไม่ว่าจะเป็นนักเศรษฐศาสตร์หรือนายทุน มักจะมีมุมมองเรื่องการผลิตในแง่มุมที่จำกัดอยู่เพียงแคในบริษัท เช่น การจัดการวัตถุดิบ อาคารสถานที่ และเครื่องมือการผลิต แต่หากมองให้ลึกลงไปยังมีสิ่งอื่นที่ต้องจัดหาเพิ่มเติมนอกเหนือจากปัจจัยในแง่มุมของในบริษัทที่กล่าวไว้ข้างต้น มาร์กซก็กล่าวว่า การผลิตซ้ำไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแคในแง่มุมของบริษัทเท่านั้น แต่มีขอบเขตนอกเหนือกว่านั้น ตัวอย่างเช่น นาย ก. เป็นนายทุนผลิตผ้าขนสัตว์ เขาจะต้องทำการผลิตซ้ำเครื่องมือ วัตถุดิบ แต่กระบวนการผลิตยังเกี่ยวเนื่องถึงผู้อื่นด้วย เช่น นาย ข. เป็นผู้เลี้ยงแกะรายใหญ่ นาย ค. เป็นนายทุนผลิตเครื่องจักร บรรดานายทุน นาย ก. นาย ข. นาย ค. นี้จะต้องคอยผลิตวัตถุดิบเพื่อเป็นเงื่อนไขให้นาย ก. สามารถดำเนินการผลิตผ้าขนสัตว์ของเขาต่อไปได้

ในการผลิตเพื่อผลิตซ้ำ เงื่อนไขการผลิตจะต้องมี 2 สิ่ง คือ พลังการผลิต และความสัมพันธ์ทางการผลิตที่มีอยู่ขณะนั้น

การผลิตซ้ำพลังการผลิต คือ การผลิตซ้ำกำลังแรงงาน กระบวนการผลิตซ้ำกำลังแรงงาน เกิดขึ้นจากการตอบแทนทางวัตถุ เพื่อให้แรงงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไป และสามารถผลิตซ้ำแรงงานของตนเองได้ การที่นายจ้าง มอบ “ค่าจ้าง” แก่แรงงาน เช่น นายจ้างมอบเงินเดือนแก่แรงงาน เพื่อนำไปจ่ายค่าเช่าบ้าน ค่าอาหาร ค่ายา ค่าเสื้อผ้า ฯลฯ ทำให้แรงงานมีชีวิตรอดมาทำงานได้อีกในวันรุ่งขึ้น นอกจากการมอบค่าจ้างแล้ว ยังอาจมีการมอบทุนการศึกษาแก่บุตรของแรงงาน เพื่อสืบทอดกำลังงานในรุ่นถัดไป โดยค่าจ้างถูกกำหนดจากความจำเป็นขั้นต่ำสุดซึ่งมีลักษณะทางประวัติศาสตร์ เกิดขึ้นเพราะการต่อสู้ของแรงงานเพื่อต่อต้านการเพิ่มชั่วโมงการทำงาน และต่อต้านการลดค่าตอบแทน

แต่อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องพิจารณาด้วย คือ แรงงานจะต้องมีขีดความสามารถมากพอที่จะทำงานได้ สืบเนื่องมาจากกระบวนการในการแบ่งงาน ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานที่มีตำแหน่งและหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป ในส่วนของวิธีการผลิตซ้ำแรงงานให้มีขีดความสามารถระดับต่างๆ แตกต่างกันไปของระบบทุนนิยมมักเกิดขึ้นภายนอกกระบวนการผลิต เช่น ผ่านโรงเรียนและสถาบันการศึกษา โรงเรียนจะสอนความรู้พื้นฐานที่จำเป็น และทักษะต่าง ๆ เพื่อประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต (จะแตกต่างกันไปตามอาชีพ ภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคล) นอกจากโรงเรียนจะเป็นสถานที่ที่จัดการเรียนการสอน ยังสอดแทรกให้เด็กเรียนรู้ที่จะทำตามกฎเกณฑ์ที่ชนชั้นปกครองได้สร้างขึ้นมา สรุปคือ กระบวนการผลิตซ้ำกำลังแรงงานนั้น นอกจากจะมีการผลิตซ้ำด้านกำลังแรงงานแล้ว ยังต้องปลูกฝังแนวคิดให้คนงานยอมรับอุดมการณ์หลักของสังคมด้วย (ผ่านทางโรงเรียนและสถาบันการศึกษา) ในเวลาเดียวกันก็ต้องฝึกฝนบรรดาครูในโรงเรียนให้เป็นตัวแทนของการกดขี่ มีเทคนิคการครอบงำโดยใช้คำพูด

หากจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งในขณะที่โรงเรียนและสถาบันต่าง ๆ ทำการสอนเนื้อหาความรู้ สถาบันเหล่านั้นยังมีการใช้รูปแบบการสอนเพื่อหล่อหลอมและค้ำจุนอุดมการณ์ ดังนั้นตัวแทนในทุก ๆ หน่วยของสังคมไม่ว่าจะเป็นหน่วยชุดรีด หน่วยผลิต หรือหน่วยปราบปราม จะต้องถูกฝังจิตฝังใจให้ยึดมั่นในอุดมการณ์หลักนั้น

มาร์กซ์มีทัศนะว่าสังคมทุกสังคมประกอบด้วย “ระดับ” ซึ่งได้แก่โครงสร้างส่วนล่างหรือฐานเศรษฐกิจ (รวมถึงพลังการผลิตและความสัมพันธ์ทางการผลิต) และโครงสร้างส่วนบน ซึ่งประกอบด้วย 2 ระดับ คือ ระดับการเมือง-กฎหมาย และระดับอุดมการณ์ จากภาพอุปมาเปรียบเทียบแบบมิติพื้นที่ จะมองได้ว่าสังคมประกอบด้วยฐานข้างล่าง (โครงสร้างส่วนล่าง) และมีชั้นบนอยู่เป็นโครงสร้างส่วนบน ซึ่งโครงสร้างชั้นบนไม่สามารถลอยตัวอยู่ได้หากไม่มีโครงสร้างชั้นล่างมารองรับ และจากการอุปมาเปรียบเทียบดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ฐานเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดในวาระสุดท้าย ดัชนีวัดประสิทธิภาพที่ได้จากการเปรียบเทียบ มีความหมายที่ว่า “จากการกำหนดในวาระสุดท้าย สิ่งต่าง ๆ ที่บังเกิดขึ้นที่ชั้นบน ถูกกำหนดมาจากฐานเศรษฐกิจส่วนล่าง” และจากดัชนีตัวหนึ่งที่อยู่ในวาระสุดท้าย สิ่งที่อยู่ในโครงสร้างชั้นบนต้องขึ้นต่อบรรดาดัชนีวัดประสิทธิภาพตัวต่าง ๆ กัน

ลัทธิมาร์กซ์ให้คำจำกัดความของ “รัฐ” ว่า รัฐคือกลไกที่แสดงออกการกดขี่ออกมาอย่างชัดเจน และรัฐเป็นเครื่องมือการกดขี่ที่ช่วยให้ชนชั้นปกครองมีอำนาจเหนือคนงาน และช่วยค้ำประกันการดูดกลืนมูลค่าส่วนเกินที่ชนชั้นปกครองทำต่อชนชั้นแรงงาน ซึ่งรัฐไม่ได้หมายถึงกลไกรัฐเพียงอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงกองทัพและบรรดากลุ่มหัวหน้ารัฐด้วย สรุปแล้ว รัฐ คือ การบริหาร ปราบปราม และแทรกแซง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชนชั้นปกครองในกระบวนการต่อสู้ซึ่งกระทำต่อชนชั้นกรรมาชีพ

กาญจนา แก้วเทพ (2551, น. 218-227) ได้กล่าวถึงแนวคิดหลักของอัลธูแซร์: การวิเคราะห์อุดมการณ์ โดยอัลธูแซร์ได้ปฏิเสธแนวคิดของมาร์กซ์แบบดั้งเดิมที่ว่าสังคมประกอบด้วยส่วนบนและส่วนล่าง และโครงสร้างเศรษฐกิจฐานล่างเป็นตัวกำหนดโครงสร้างส่วนบน อัลธูแซร์เชื่อว่าโครงสร้างส่วนบนเป็นเศษเสี้ยวที่จำเป็นของโครงสร้างส่วนล่าง เขาจึงเสนอแนวคิดใหม่ คือ อุดมการณ์และปฏิบัติการทางอุดมการณ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นิยามของอุดมการณ์ อุดมการณ์ไม่ใช่ความคิดหรือแนวคิด แต่เป็นชุดความคิดหรือกรอบวิธีคิด ถ้าเทียบกับคอมพิวเตอร์ อุดมการณ์ไม่ใช่สิ่งที่เราพิมพ์ลงไป แต่เป็นโปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่ถูกติดตั้งไว้ในเครื่อง ที่สำคัญคือ ถึงแม้โปรแกรม/ซอฟต์แวร์นั้นจะถูก

ติดตั้งมาแล้วก็ตามแต่เป็นตัวเราเองที่ยอมรับ หรือกดปุ่มเซฟโปรแกรมนั้น เช่น การที่เราเลือกรับฟังอุดมการณ์ผ่านวิทยุ/โทรทัศน์

2. ประเภทของอุดมการณ์ มี 3 ชุดด้วยกัน คือ อุดมการณ์หลัก (dominant ideology) เป็นอุดมการณ์ที่ชนชั้นปกครองผลิตและผลิตซ้ำ เพื่อครอบงำมวลชนให้กลายเป็นกรอบความคิดกระแสหลัก อุดมการณ์ทางเลือก (alternative ideology) เป็นกรอบความคิดที่ยอมรับอุดมการณ์หลักบนเงื่อนไขบางอย่าง เช่น ประโยคเพลง คนจนคนรวยไม่เข้าก็ม้วยมรณา เป็นกรอบความคิดที่เชื่อว่ามี ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจระหว่างคนในสังคม แต่สุดท้ายทุกคนต้องอยู่ในเงื่อนไขหรือกฎอริยสัจสี่ด้วยกันทั้งนั้น สุดท้ายคืออุดมการณ์ตรงข้าม/ต่อต้าน (oppositional / counter-ideology) เป็นอุดมการณ์ที่ปฏิเสธแนวความคิดของอุดมการณ์หลัก มักนำเสนอภาพสังคมแบบใหม่ เพื่อเรียกร้องให้ผู้คนมามีส่วนร่วมในการต่อต้านอุดมการณ์หลักของสังคม

3. กลไกด้านอุดมการณ์กับกลไกด้านการปราบปราม ในการผลิตซ้ำความสัมพันธ์ทางสังคมต้องทำผ่านเครื่องมือที่เรียกว่า กลไกทางสังคม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กลไกด้านการปราบปราม หมายถึง กลไกที่เกี่ยวกับการใช้กำลัง ใช้ความรุนแรง การบังคับกดขี่ และกลไกด้านอุดมการณ์ หมายถึง กลไกที่กำหนดกรอบความเชื่อของคนในสังคม ในความเป็นจริงแล้ว กลไกหนึ่งจะต้องประกอบทั้งกลไกด้านการปราบปรามและกลไกด้านอุดมการณ์ เพียงแต่ลักษณะใดจะมีการจัดเป็นลักษณะหลักและลักษณะรองเท่านั้น

4. การทำงานของอุดมการณ์ อุดมการณ์ไม่ได้เกิดขึ้นมาแล้วอยู่ลอย ๆ แต่ต้องมีการปฏิบัติการเพื่อให้อุดมการณ์นั้นถูกผลิตซ้ำและดำรงรักษาไว้ ซึ่งปฏิบัติการของอุดมการณ์ (ideological practices) มีดังนี้ คือ การทำให้ดูราวกับเป็นธรรมชาติ (naturalization) การผสมกันระหว่างความจริงกับจินตนาการ (real-and-seemingness) การสร้างชุดโครงสร้างความสัมพันธ์ (structuralist set of relations) และการผลิตซ้ำเพื่อสืบทอดอุดมการณ์ (reproduction of ideology)

5. หน้าที่ของอุดมการณ์ ประกอบไปด้วย หน้าที่ในการธำรงสถานะในปัจจุบัน ถึงแม้สถานการณ์ในปัจจุบันจะเต็มไปด้วยความเหลื่อมล้ำ แต่อุดมการณ์มีหน้าที่รักษาความไม่เท่าเทียมนั้นให้คงอยู่ต่อไป หน้าที่ในการให้คำอธิบาย (explanation) ในแง่การผลิตความสัมพันธ์ทางสังคม อุดมการณ์ทำหน้าที่อธิบายว่า ทำไมความสัมพันธ์จึงเป็น หรือไม่เป็นเช่นนั้น หน้าที่ในการเรียกเพื่อกำหนดตัวตน (interpellation) อัลดูซาร์ได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง การเรียกเพื่อกำหนดตัวตน ซึ่งภายหลังกลายมาเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาอัตลักษณ์ การเป็นตัวตนของคนคนหนึ่ง ไม่ได้เกิดขึ้นมาเอง แต่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งรอบตัว เราก็จะถูกเรียกเพื่อ

กำหนดตัวตนในแบบต่าง ๆ โดยอุดมการณ์จะทำหน้าที่เรียกเราให้คนเป็นตัวตนเล็ก ๆ ที่ต้องขึ้นตรงต่อตัวตนตัวใหญ่ เช่น การที่นักการเมืองเรียกคนทั่วไปว่า พี่น้องประชาชน คือการที่ตัวตนใหญ่ (นักการเมือง) พยายามเรียกตัวตนเล็กเข้าไปในกรอบอ้างอิง และในปัจจุบันกลไกการเรียกเราและสร้างอัตลักษณ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดกลไกหนึ่งก็คือ “สื่อมวลชน” นั่นเอง

กาญจนา แก้วเทพ (2555, น. 57-58) ได้สรุปนิยามของอุดมการณ์ตามวิธีคิดของอัลดูแซร์ ดังนี้ อัลดูแซร์เสนอว่าอุดมการณ์ไม่ใช่ความคิด แต่เป็นกระบวนการ เป็นปฏิบัติการที่สามารถพบได้ในทุกสถานการณ์ เมื่อวิเคราะห์อุดมการณ์ตามแนวความคิดของอัลดูแซร์จากผลผลิตของสื่อมวลชน จึงไม่วิเคราะห์จากตัวบทภาพยนตร์เพียงอย่างเดียว แต่วิเคราะห์ไปถึงกระบวนการในการนำภาพยนตร์นั้นมาฉายให้คนดู อุดมการณ์คือปฏิบัติการที่อยู่ในชีวิตประจำวันทั่วไป เช่น การขับรถ การดูหนัง ฟังเพลง อ่านหนังสือพิมพ์ โดยอุดมการณ์มีจุดเน้นหนักอยู่ที่ การสถาปนาตัวตน (interpellation of self) ของคนที่อยู่ในปฏิบัติการอุดมการณ์นั้น

ปัจจุบันได้มีการแปลงแนวความคิดของอัลดูแซร์ให้เข้าใจง่ายขึ้นว่า อุดมการณ์ไม่ใช่ตัวความคิด แต่เป็นระบบคิด/วิธีคิด หากเปรียบกับคอมพิวเตอร์แล้ว อุดมการณ์จะเป็นตัว software (ไม่ใช่ตัวเนื้อหาแต่เป็นกระบวนการทำงาน) และหากสังคมสามารถสถาปนาตัวตนของผู้คน คือติดตั้งระบบวิธีคิดสำเร็จ สังคมจะสามารถดำเนินต่อไปได้

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จารุพิมพ์ นายน (2540) ได้ทำวิจัยเรื่อง เพลงสังคีตสัมพันธ์: การวิเคราะห์เพลงไทยสากลที่นำดนตรีไทยมาประยุกต์ใช้โดยวงดนตรีสุนทราภรณ์ในปี พ.ศ. 2497 จากการศึกษาพบว่า คำร้องของเพลงสังคีตสัมพันธ์ที่มีลักษณะเป็นเพลงขับร้องคู่ มีการตัดพ้องต่อว่า การพลอดรักว่าพัน และอีกอย่างหนึ่งก็คือคำร้องของเพลงสังคีตสัมพันธ์ที่มีลักษณะเป็นเพลงขับร้องเดี่ยว ที่นำวิถีชีวิตของคนมาบรรยายเป็นเพลง เนื้อหาที่ปรากฏมีแนวโน้มไปในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องในการดำเนินชีวิต การที่เพลงสังคีตสัมพันธ์นี้มีเนื้อหาสาระมากมายย่อมเป็นที่สนใจให้กับผู้ฟัง ทั้งยังเป็นข้อคิดและชี้แนะแนวทางให้ผู้ฟังรู้จักดำเนินชีวิตไปในทางที่ดี นอกจากนั้นยังแฝงคุณธรรมอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง และมีคุณค่าทางวรรณศิลป์อีกด้วย

ขจรพรรณ แก้วสุวรรณ (2546) ได้ทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ชีวิตประวัติและเทคนิคการประพันธ์เพลงไทยสากลของ สุรพล โทณะวนิก จากการศึกษาพบว่า เทคนิคการประพันธ์เพลงไทยสากล จากการศึกษาเพลงที่ได้รับพระราชทานแผ่นเสียงทองคำจำนวน 5 เพลง พบว่ารูปแบบการประพันธ์เหมือนกับเพลงไทยสากลทั่ว ๆ ไป ซึ่งผลงานทุกเพลงจะใช้แรงบันดาลใจจาก

ประสบการณ์ชีวิตโดยตรงของตนมากำหนดเนื้อหาเป็นเรื่องราวตามจินตนาการ การประพันธ์จะประพันธ์คำร้องและทำนองไปพร้อมกัน การเคลื่อนที่ของทำนองเป็นแบบขึ้นคู่เสียงแคบ ๆ สลับกับขึ้นคู่เสียงกว้างซึ่งท่วงทำนองก็สอดคล้องกัน มุ่งเน้นในเรื่องของเนื้อหาสาระสำคัญ และทุกเพลงจะต้องมีลักษณะเด่นอยู่ 4 ประการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์คือ 1) จุดดี 2) จุดเด่น 3) จุดดัง 4) จุดจับใจ คำร้องใช้ภาษาในเชิงจินตนาการ และเรียบง่าย มีลักษณะแบบร้อยกรองมีสัมผัสนอกสัมผัสใน มีจุดมุ่งหมายในการประพันธ์ที่แน่นอน เปรียบเทียบเรื่องราวให้เกิดภาพชัดเจน

มัณฑนา ศรีโมรา (2540) ได้ทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์บทเพลงของ สง่า อารัมภีร จากการศึกษาได้พบว่า รูปแบบคำประพันธ์ สง่า อารัมภีร มีความรอบรู้และสามารถแต่งคำประพันธ์ไทยได้เป็นอย่างดี ทั้งยังสามารถวางคำได้อย่างเหมาะสมกับลีลาและทำนองเพลง รูปแบบร้อยกรองที่นำมาใช้ คือ กลอนและกาพย์ ซึ่งมีรูปแบบเหมือนฉันทลักษณ์เดิมและรูปแบบที่คล้ายฉันทลักษณ์เดิมด้านการใช้คำ นับเป็นความสามารถเฉพาะตัวของ สง่า อารัมภีร ในการเลือกคำมาใช้ได้สอดคล้องกับท่วงทำนองและลีลาของบทเพลง มีทั้งการซ้ำคำ การใช้ภาษาพูด การใช้คำธรรมดา การใช้คำศัพท์ การใช้คำอุทาน และการหลกคำ

ด้านการใช้โวหารภาพพจน์ สง่า อารัมภีร เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดในบทเพลง โดยมีการใช้คำอุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์ ปฏิพจน์ และสัทพจน์ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ ความรู้สึกและจินตภาพได้ชัดเจนขึ้น

ด้านการใช้สัญลักษณ์ปรากฏน้อยมาก แต่บางเพลงที่มีการใช้สัญลักษณ์ก็มีความหมายที่กระชับใจ ทำให้ผู้ฟังเพลงได้รับอารมณ์ที่สมบูรณ์ด้วยรสคำและรสความ

ด้านแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร ที่มีมากที่สุดคือ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก รองลงมาคือ แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงและแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผลงานของ สง่า อารัมภีร ถึงแม้ว่าบทเพลงส่วนใหญ่จะเป็นบทเพลงเกี่ยวกับความรัก แต่ สง่า อารัมภีร ได้แนะแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่ดีซึ่งผู้ฟังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

ประยูร ลิ้มสุข (2542) ได้ทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เพลงชีวิตวงคาราวาน จากการศึกษาพบว่า

1. เนื้อร้องเพลงเพื่อชีวิตวงคาราวาน ประพันธ์ขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายบรรยายให้เห็นถึงสภาพสังคมการเมือง ความรัก ความคิดถึง ความผูกพัน ปัญหาแรงงาน กรรมกร เสรีภาพ อีสราภาพ สงครามและสันติภาพ โดยชี้ให้เห็นถึงปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไข

2. คีตลักษณ์ เพลงเพื่อชีวิตวงคาราวาน มีรูปแบบการประพันธ์ประเภททำนองเดียวไบนารีฟอร์มและเทอร์นารีฟอร์ม โดยยึดเนื้อร้องเป็นหลักซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของวงคาราวาน

3. ทำนอง ในบทเพลงเพื่อชีวิตวงคาราวาน ได้มีการนำทำนองเพลงพื้นบ้านอีสานมาใช้ในการประพันธ์ บางบทเพลงใช้บันไดเสียงเพ้นตาโทนิค และบางบทเพลงใช้บันไดเสียงของดนตรีตะวันตก

4. คอร์ด คอร์ดที่นำมาใช้กับแนวทำนองได้แก่คอร์ดชั้นเอกและคอร์ดชั้นโท มีลักษณะการนำมาใช้ที่เรียบง่าย

5. การประสานเสียง เพลงเพื่อชีวิตวงคาราวานได้รับอิทธิพลมาจากดนตรีพื้นบ้านของชาวอเมริกัน และมีการนำเครื่องดนตรี อะคูสติคกีตาร์ ไวโอลิน และฮาร์โมนิก้า มาบรรเลงผสมกับเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานคือพิณและแคน ได้อย่างกลมกลืน

6. บันไดเสียง เพลงเพื่อชีวิตวงคาราวานใช้บันไดเสียงเมเจอร์ และไมเนอร์ และได้นำบันไดเสียงเพ้นตาโทนิคซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของดนตรีเอเชียมาใช้ในการประพันธ์

7. ลีลาจังหวะ ลีลาจังหวะในทำนองประกอบด้วยโน้ตเสียงสั้นและเสียงยาว ในส่วนของลีลาจังหวะที่ใช้ในบทเพลงเพื่อชีวิตวงคาราวาน ได้นำลีลาจังหวะแบบดนตรีตะวันตกมาใช้ เช่น จังหวะวอลทซ์ ซ้า ซ้า ซ้า แต่ลักษณะเด่น คือ การใช้ลีลาจังหวะแบบพื้นบ้านอีสานในบทเพลง

นารัฐคุณ ถาวรปิยกุล (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทดนตรีไทยเพื่อชีวิต วงต้นกล้า หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จากการศึกษาพบว่าวงต้นกล้า ได้นำเสนอบทบาทอีกด้านหนึ่งของดนตรีไทย นอกเหนือจากเป็นดนตรีที่รับใช้กลุ่มชนชั้นสูง ดนตรีเพื่อพิธีกรรม กล่าวคือ วงต้นกล้า ได้นำดนตรีไทยมาทำให้เกิดเป็นดนตรีเพื่อการฟังอย่างแท้จริง เป็นดนตรีที่สามารถฟังได้ทุกชนชั้น มีการใช้ภาษาที่สามารถเข้าใจถึงความหมายของเนื้อเพลงได้ อีกทั้งแนวคิดในการเรียบเรียงบทเพลงของวงต้นกล้า ได้รับอิทธิพลมาจากเพลงไทยเดิมหลากหลายประเภท เช่น เพลงประกอบโขนและละครพื้นทางของกรมศิลปากร การขับร้องประสานเสียงแบบละครดึกดำบรรพ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เพลงไทยเนื้อเต็ม เพลงพื้นบ้าน เพลงแหล่ของพรภิรมย์ ด้วยแนวคิดทางดนตรีที่กล่าวมานี้ จึงทำให้เพลงของวงต้นกล้ากินใจและเข้าถึงผู้ฟังได้ง่าย นอกจากนี้ วงต้นกล้า เคยเป็นปรากฏการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในระยะเวลาสั้น ๆ และได้รับการยอมรับว่ามีตัวตนอยู่จริง จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง บทบาทดนตรีไทยเพื่อชีวิต วงต้นกล้า หลัง

เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ของนาฏคุณ ถาวรปิยกุล พบว่า วงต้นกล้านั้นเป็นวงดนตรีที่นำแสดงผลงานเพลงเพื่อชีวิต ตามแนวคิดศิลปะเพื่อชีวิต ศิลปะเพื่อประชาชน ของ จิตร ภูมิศักดิ์ ซึ่งนับว่าเป็นแนวคิดของปัญญาชนฝ่ายซ้าย แต่วงต้นกล้า กลับนำเสนอผลงานเพลงโดยได้รับอิทธิพลจากบทเพลงของฝ่ายอนุรักษ์นิยม (เพลงไทยเดิม) นับว่าเป็นการนำเสนอผลงานที่มีความขัดแย้งทางความคิดทางการเมืองอย่างชัดเจน

ผลงานวิจัยเรื่อง กำเนิดและความเป็นมาของลัทธิชาตินิยมในประเทศไทย ของ ม.ล.จุลลางอนรณ. (2513) พบว่า ลัทธิชาตินิยมได้เกิดขึ้นในประเทศไทยจริง โดยการนำมาใช้ในการปกครองประเทศของชนชั้นผู้นำในยุคศตวรรษที่ 20 ทั้งนี้เพื่อการหลุดพ้นจากการตกเป็นประเทศอาณานิคมของตะวันตก ซึ่งผลสรุปของงานวิจัยเป็นไปในทางเดียวกับวิจัยเรื่องพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการสร้างชาติไทย โดยกรรภิรมย์ สุวรรณานนท์. (2524) ผลการวิจัยพบว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงคิดริเริ่มที่จะสร้างชาติด้วยลัทธิชาตินิยม ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ อาทิ บทเพลง พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท และดุสิตธานี แนวทางที่พระองค์ทรงดำเนินยังคงหลายประการที่ยังคงดำเนินการเพื่อเป็นหลักในการพัฒนาประเทศเรื่อยมา

เย็นจิตร ถิ่นขาม (2552, น. 92-100) ได้กล่าวถึงการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม ในบทความเรื่องการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมข้ามพรมแดนในการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างหญิงไทยกับชายญี่ปุ่น โดยกล่าวไว้ว่า การผลิตซ้ำในฐานะที่นำมาอธิบายวัฒนธรรม คือ กระบวนการส่งผ่านมุมมองทางวัฒนธรรมจากบุคคลหนึ่งสู่บุคคลหนึ่ง หรือจากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมหนึ่ง การผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม หมายความว่า กระบวนการของความต่อเนื่องของการถ่ายทอดคุณค่า และประเพณีวัฒนธรรมสู่รุ่นต่อไป ให้วัฒนธรรมยังคงอยู่แม้เวลาจะล่วงไป โดยผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงไทยที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรมมีการสร้างหรือผลิตซ้ำวัฒนธรรมไทยในประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ การทำอาหารไทย การทำบุญที่วัดไทยในประเทศญี่ปุ่น การอุปโภคบริโภคสินค้าจากประเทศไทย การผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมของผู้หญิงไทยทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมแสดงให้เห็นถึงการรักษาความเป็นไทยในพื้นที่วัฒนธรรมของต่างชาติต่างภาษา และการต่อรองทางความหมายของพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่ผู้หญิงไทยได้สร้างขึ้น

รุจส์วัสดิ์ ครองภูมินทร์ (2558, น. 237-248) ได้ทำวิจัยเรื่องมายาคติในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ อุดมการณ์ที่พบในบทเพลงมีดังต่อไปนี้

1. อุดมการณ์ชาตินิยมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จากการศึกษาค้นพบสองแนวคิด คือ ความเป็นไทย และความรักชาติและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยลักษณะความเป็นไทยตามความหมายของ คสช. ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และตีความบทเพลง คือ ประชาชนที่

มีความไทยต้องเป็นผู้เสียสละอดทน ความเป็นไทยเชื่อมโยงกับเกษตรกรรม ทำนุบำรุงวัฒนธรรม การเป็นพลเมืองดีและเห็นแก่ส่วนรวม ส่วนการจงรักภักดีเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ในมุมมองของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ผู้วิจัยได้ตีความบทเพลง หมายความว่า 1) ความรักชาติและจงรักภักดีเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ในรูปแบบที่ประชาชนสามารถนำไปปรับใช้ได้ (practical) 2) ความรักชาติและจงรักภักดีเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ในรูปแบบศูนย์รวมจิตใจ (spiritual anchor) อุดมการณ์ชาตินิยมในแบบที่ คสช. ต้องการถ่ายทอดให้ประชาชนชาวไทยรับทราบ จะเป็นการย้ำเตือนบาดแผลเก่าทางการเมือง ให้กลายเป็นบทเรียนที่มีค่าเพื่อขับเคลื่อนประเทศให้เกิดความสามัคคี หยุดยั้งความขัดแย้งทางการเมือง เกิดความความหวงแหนประเทศชาติ เพื่อให้บุคคลมุ่งปฏิบัติให้ประเทศชาติมีความเจริญ และรักษาความเป็นไทยไว้สืบต่อไป

2. อุดมการณ์การปกครองแบบอำนาจนิยมในบทเพลงของคสช. จากการศึกษาพบสองแนวคิด คือ ความปรองดองสมานฉันท์ และความมีวินัยในตนเอง โดยความปรองดองสมานฉันท์ตามความหมายของ คสช. ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และตีความบทเพลง คือ ความปรองดองสมานฉันท์ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ความมีวินัยในตนเองตามความหมายของ คสช. ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และตีความบทเพลง คือ ความมีวินัยที่เอื้อต่อรูปแบบการการบริหารประเทศภายใต้การนำของ คสช. และความมีวินัยส่วนบุคคล ดังนั้น อุดมการณ์การปกครองแบบอำนาจนิยมเป็นฐานความคิดที่รองรับและสนับสนุนการบริหารของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ อำนาจนิยมเป็นสิ่งที่ถูกปลูกฝังในสังคมไทยที่ละเล็กทีละน้อย จนบางครั้งมองเห็นว่าเป็นเรื่องปกติและส่งผลประโยชน์ต่อสังคม ทั้งที่แนวคิดอำนาจนิยมไม่ใช่แนวคิดสำหรับประชาธิปไตยตามหลักสากล การสื่อความหมายของบทเพลงจึงมีนัยสำคัญเพื่อทำให้สังคมไทยเชิดชู และรักษาความมั่นคงในฐานอำนาจการบริหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นต่าง ๆ จากการวิเคราะห์ความหมายเชิงมายาคติของบทเพลงภายใต้บริบททางการเมือง สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงมีการพิจารณาถึงนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการบังคับใช้กฎหมาย สรุปประเด็นได้ ดังนี้ 1. บทเพลงของ คสช. มีการใช้ภาษาเป็นสื่อกลางโดยบทเพลงของ คสช. แตกต่างกับบทเพลงของคณะรัฐประหารที่ผ่านมาซึ่งมีภาษาที่แข็งกร้าว แสดงออกถึงความอึดเข็ม แต่บทเพลงของ คสช. มีความร่วมสมัยมากขึ้น ไม่แข็งกร้าว มีการใช้บทเพลงประกอบภาพยนตร์ที่ทันสมัย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนและประชาคมโลกเห็นและรับทราบนโยบาย และกลไกการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการวาดฝันถึงประเทศไทยที่ดีกว่าหากประชาชนในประเทศร่วมมือกัน 2. บทเพลงของคสช. ตีความโดยพิจารณาสถานการณ์

บ้านเมืองควบคู่ไปด้วย การถ่ายทอดความหมายของบทเพลงอาจไม่ได้สื่อความหมายผ่านทางภาษาเพียงอย่างเดียว 3. บทเพลงของ คสช. เป็นการสร้างวาทกรรมทางการเมือง วาทกรรมที่ถูกสื่อผ่านบทเพลงจนกลายเป็นคำที่คุ้นหูของคนในสังคมคือ “คืนความสุข” มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่สร้างความชอบธรรมในการเข้าสู่อำนาจของรัฐบาลทหารเพื่อมอบสิ่งที่ดีให้แก่ประเทศ เช่น การแก้ปัญหาปากท้อง การทำให้บ้านเมืองสงบสุขปราศจากความขัดแย้ง และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของเพลง ยังพบว่าแม้รัฐบาลของพลเอกประยุทธ์จะเป็นรัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจแต่ก็มีการบริหารแบบ ประชาธิปไตยแบบไทยไทย ที่ไม่ยึดถือ ประชาธิปไตยแบบตะวันตก วาทกรรมข้างต้นนี้เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าจุดประสงค์ของการสร้างวาทกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นเพื่อความมั่นคงของฐานอำนาจของตน

เลอสันต์ บัณฑิตศักดิ์ดา (2559, น. 140-141) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมเพลงเชียร์กรณีศึกษา: เชิงชาติพันธุ์วรรณงานประเพณีฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ โดยแสดงให้เห็นถึงกระบวนการที่ส่งผลให้เกิดการปลุกใจของนักศึกษา เป็นการแสดงตัวตนของนักศึกษาและมหาวิทยาลัยผ่านการร้องเพลงเชียร์ สิ่งเหล่านี้ถูกปลุกฝังแก่นักศึกษาตั้งแต่วันแรกที่เข้ารับการศึกษ โดยเพลงเชียร์จะมีเนื้อหาในการสอดแทรก ปลุกฝังอุดมการณ์ให้เกิดความรักและเชิดชูสถาบัน โดยเพลงเชียร์ถูกรวมเข้ากับการเชียร์กีฬา เพื่อปลุกใจให้เกิดความฮึกเหิมระหว่างการแข่งขัน ให้เกิดความชื่นชมยินดี ภาคภูมิใจในสถาบัน และประกาศความยิ่งใหญ่ ข้อค้นพบจากงานวิทยานิพนธ์นี้ พบว่าเพลงเชียร์เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนงานฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ โดยทำหน้าที่ในการปลุกใจนักศึกษา แต่เพลงเชียร์นั้นสามารถแสดงให้เห็นเพียงบางมุมมองเท่านั้น ที่สะท้อนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

โดยสรุปภาพสะท้อนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผ่านการเชียร์ พบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการสร้างสรรค์เพลงเชียร์ที่หลากหลาย มีการเรียบเรียงเพลงขึ้นมาใหม่ตามยุคสมัย โดยใช้ดนตรีแบบตะวันตกเข้ามาร่วม เพลงเชียร์ที่ใช้ในงานฟุตบอลประเพณีฯ มีทั้งหมด 6 เพลง แสดงให้เห็นว่ามีการสร้างสรรค์เพลงเชียร์โดยไม่ได้ยึดติดตามแบบแผนดั้งเดิม แสดงให้เห็นถึงความหัวก้าวหน้า เป็นผู้นำของยุคสมัย อีกทั้งจุฬาลงกรณ์มิได้มุ่งเน้นไปที่เพลงเชียร์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับการร่วมแสดงอื่น ๆ ประกอบการเชียร์เป็นหลัก

โดยสรุปภาพสะท้อนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ผ่านการเชียร์ พบว่า เพลงเชียร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น มีเป็นจำนวนมากถึง 20 เพลง ใช้รูปแบบเดิมเป็นส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการประกาศตัวตนและการเชิดชูมหาวิทยาลัยโดยยังคงรูปแบบดั้งเดิมเอาไว้ มีการล้อการเมือง ขบวนการล้อการเมือง และการแปรอักษรทางการเมือง การเสียดสีสังคม แต่ด้วยมรสุมทางการเมือง

ทำให้นักศึกษาถูกตัดสิทธิ์ในการแสดงออกทางการเมือง ความกดดันจึงถูกส่งผ่านรูปแบบการเซ็นเซอร์ และการแสดงออกทางการเมืองผ่านงานฟุตบอลประเพณีฯ

ภูมินทร์ ภูมิตร์ (2549, น. 329-330) ได้ทำการสืบค้นวิเคราะห์เพลงปลุกใจของท่านผู้หญิงพวงร้อย (สนิทวงศ์) อภัยวงศ์ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ด้าน คือ ทำนอง จังหวะ และ รูปแบบ

จากการวิเคราะห์ทำนอง พบว่า ช่วงกว้างของเสียงเมื่อเปรียบเทียบกับทำนองประสานเสียง เป็นช่วงกว้างของเสียงอัลโต (Alto) เป็นเสียงต่ำของผู้หญิง การซ้ำทำนองเป็นการซ้ำทำนองแบบบันไดเสียง การเคลื่อนที่แบบตามขั้น ส่วนใหญ่เป็นการเคลื่อนที่เป็นคู่ 2 เมเจอร์ การเคลื่อนที่แบบกระโดดข้ามขั้น เป็นการเคลื่อนที่แบบ 3 เมเจอร์, คู่ 3 ไมเนอร์, คู่ 4 เพอร์เฟคต์, คู่ 4 อ็อกเมนเต็ท, คู่ 5 ดิมินิชท์, คู่ 6 เมเจอร์, คู่ 6 ไมเนอร์, คู่ 7 เมเจอร์, คู่ 7 ไมเนอร์ และคู่ 8 เพอร์เฟคต์

จากการวิเคราะห์จังหวะ พบว่า การใช้โน้ตประกอบอัตราจังหวะประกอบด้วยโน้ตที่มีค่าอัตราจังหวะแตกต่างกันและมีความหลากหลาย และมีการใช้รูปแบบของจังหวะหลัก สองห้อง เพลง สามห้องเพลง สี่ห้องเพลง โดยใช้รูปแบบสี่ห้องเพลงมากที่สุด และใช้จังหวะมาร์ช 7 เพลง แท่งไม้ 1 เพลง วอร์ซ 2 เพลง ปานกลาง 2 เพลง และซ้ำปานกลาง 4 เพลง

จากการวิเคราะห์รูปแบบ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบทเพลงท่อนเดียว (Unitary Form) บางเพลงเป็นไบนารี (Binary Form)

สายชล สัตยานุรักษ์ (2557, น. 35-36) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของอุดมการณ์ ราชชาตินิยม ในบทความอุดมการณ์ชาตินิยมกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนชั้นกลางไทย อุดมการณ์ราชชาตินิยมนั้นเป็นรากฐานความคิดของชนชั้นกลางในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ในทศวรรษ 2510 ชนชั้นกลางเคลื่อนไหวภายใต้อุดมการณ์ราชชาตินิยมแบบราชประชาสมาสัย มีจุดประสงค์เพื่อต่อต้านแกนนำทหาร และในช่วงปีพ.ศ. 2530-2556 ประชาชนมีการขับเคลื่อนทางการเมืองด้วยแนวคิดรักและเคารพกษัตริย์ กษัตริย์เปรียบเสมือนบิดาของคนไทยทั้งชาติ รวมถึงการสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า อุดมการณ์ทางการเมืองส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน

สยมพร ฉันทสิทธิพร (2558, น. 225-233) ทำการศึกษาวิจัยตำราทั้งสี่กับการผลิตซ้ำ อุดมการณ์ในการรักษาเสถียรภาพของสังคมจีน จากการศึกษาจะแบ่งบทสรุปเป็นสองหัวข้อสำคัญ คือ อุดมการณ์ที่ผลิตซ้ำ และความสำคัญของโครงสร้าง อำนาจ และการผลิตซ้ำ

1. อุดมการณ์ที่ผลิตซ้ำ ตำราทั้งสี่ผลิตซ้ำอุดมการณ์ใน 3 ด้าน คือ อุดมการณ์สร้างเสถียรภาพแก่สังคม อุดมการณ์สร้างชนชั้นปกครอง และอุดมการณ์สร้างความชอบธรรมแห่งการปกครอง

อุดมการณ์สร้างเสถียรภาพแก่สังคม ประกอบไปด้วย อุดมการณ์เอกภาพที่มุ่งหวังให้ประชาชนเฝ้าฝันถึงความเป็นปึกแผ่นแห่งใต้หล้า มีเอกภาพทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง และวัฒนธรรม มีศูนย์กลางอำนาจเพียงหนึ่งเดียว โดยเอกภาพทางวัฒนธรรมอาศัยวัฒนธรรมหว่านเชื้อเป็นหลัก อุดมการณ์นี้หน้าที่ เป็นการประกอบสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคม ตำราอธิบายหลักการในฐานะเป็นหลักแห่งฟ้า เน้นให้คู่ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ปฏิบัติต่อกันด้วยคุณธรรมและจารีตที่ได้กำกับไว้ อุดมการณ์ความกลมกลืนเป็นหลักการคิดให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติ สังคม และมนุษย์ โดยแท้จริงแล้วเป็นการเน้นให้มนุษย์อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง เน้นสร้างความกลมเกลียว ลดความขัดแย้ง มีกษัตริย์เป็นแกนกลางอำนาจ ทั้งสามอุดมการณ์ย่อยนี้เป็นอุดมการณ์ที่ทับซ้อนกันและเชื่อมโยงกันจนไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจน ประกอบกันเพื่อรักษาเสถียรภาพในสังคม

อุดมการณ์สร้างนักปกครอง เป็นการปลูกฝังบุคลิกและคุณธรรมแก่ชนชั้นปกครอง กษัตริย์ต้องทำตนเป็นราชา มอบความเมตตาแก่ประชาชน สรรหาผู้มีความสามารถมาทำงาน ปัญญาชนมีหน้าที่รับใช้กษัตริย์ด้วยจิตวิญญาณที่ยึดมั่นในมรรควิธี เห็นปัญหาของประชาชนเป็นเรื่องที่ตนเองต้องรับผิดชอบ กล่าวทัดทานเมื่อเห็นว่ากษัตริย์ประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้อง แต่ข้อจำกัดของปัญญาชน คือ ไม่อาจก้าวล่วงอำนาจของกษัตริย์ได้ ความคิดสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ลัทธิหฐมอว่าการปกครองแท้จริงแล้วคือการสั่งสอนประชาชนให้ปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมและจารีต ดังนั้นอุดมการณ์สร้างนักปกครองจึงไม่มุ่งเน้นความสามารถในการสร้างผลงาน

อุดมการณ์สร้างความชอบธรรมในการปกครอง เป็นการรองรับความศักดิ์สิทธิ์ของอำนาจกษัตริย์ มีวาทกรรมว่ากษัตริย์ถูกมอบหมายมาจากฟ้าและได้รับการยอมรับจากประชาชน ขณะเดียวกันอุดมการณ์นี้ก็แฝงการต่อต้านอำนาจกษัตริย์ไว้ด้วย คือ สามารถทำการล้มอำนาจของกษัตริย์ได้ โดยทำภายใต้ข้ออ้างการเปลี่ยนแปลงอาณัติแห่งฟ้าและการยอมรับจากประชาชน การเปลี่ยนแปลงอาณัติของฟ้าเป็นฟางเส้นสุดท้ายเพื่อปลดแอกประชาชนจากอำนาจที่ไม่ชอบธรรม

2. ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง อำนาจและการผลิตซ้ำ การสอบรับราชการเป็นศูนย์รวมการผลิตซ้ำระบบการปกครอง ค่านิยม ตลอดจนความหวังของครอบครัวและความหวังของ

ปัจเจกบุคคล การสอบรับราชการเป็นการขัดเกลาสมาชิกในสังคมให้มีคุณธรรม มีแนวคิดที่พร้อมรับใช้กษัตริย์ และสืบทอดแนวความคิดลัทธิहु โดยมีตำราเป็นสิ่งที่บรรจุและสะท้อนค่านิยมต่าง ๆ ที่ลัทธิहुยึดถือ เป็นเครื่องมือที่ทำให้ลัทธิहुมีการสืบทอดและผลิตซ้ำอุดมการณ์ของลัทธิहुต่อไปอีกเรื่อย ๆ ความคิดและค่านิยมต่าง ๆ ที่สนับสนุนลัทธิहुจึงได้รับการฝังรากลึกในสังคม จนกลายเป็นจิตวิญญาณและรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในยุคนั้น สำหรับโครงสร้างที่ค้ำจุนลัทธิहु คือ อำนาจกษัตริย์ เพราะระบบการปกครองแบบนี้กษัตริย์เป็นผู้ได้ประโยชน์และกุมอำนาจมากที่สุด

แม้ว่าในปัจจุบันจะไม่ได้มีโครงสร้างที่ค้ำจุนลัทธิहु แต่ลัทธิहुในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ของจีนแท้ ๆ ยังคงอยู่ในสังคมจีน และได้รับการผลิตซ้ำความคิดบางอย่างอย่างต่อเนื่อง

ฟิรพันธุ์ กาญจนโหดิต (2563, น. 175-176) ได้ทำวิจัยเรื่อง การสืบทอดดนตรีไทยของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จากการศึกษาพบว่า ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เกิดวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2466 ได้รับการถ่ายทอดความสามารถด้านดนตรีไทยมาจากบิดา (นายสังวาลย์ นาคสวัสดิ์) ดร.อุทิศเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีความจำที่เป็นเลิศ ต่อมาได้มีโอกาสเรียนดนตรีไทยเพิ่มเติมจากครูผู้มีความสามารถอีกหลายท่าน ได้แก่ พระยาภูมิเสวิน และหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทำให้ดร.อุทิศ มีความสามารถโดดเด่นทางด้านดนตรีไทยอย่างมาก

ต่อมาดร.อุทิศถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีไทยแก่บุตรและลูกศิษย์ โดยวิธีการสอนนั้นเข้มงวดอย่างมาก ขณะที่สอนไม่มีการจดโน้ตดนตรี ผู้เรียนต้องอาศัยความจำและไหวพริบในการเรียน อีกทั้งยังมีการถ่ายทอดความรู้และแสดงความสามารถด้านดนตรีไทยผ่านรายการวิทยุ ทางช่องททบ. 5 รายการชื่อว่า “ดร.อุทิศ เนาะดนตรีไทย” จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยพบว่า ดร.อุทิศมีการใช้กลวิธี 5 ประการในการดำเนินรายการวิทยุ ได้แก่ การดำเนินรายการด้วยความสนุกสนาน การโต้ตอบกับผู้บรรเลงดนตรี การใช้อารมณ์ขันขณะมีการบรรยาย การใช้อารมณ์ขันสอดแทรกขณะให้ความรู้ด้านดนตรีไทย การเลือกบรรเลงบทเพลงหลากหลายอารมณ์ อีกทั้งยังแสดงความสามารถ ถ่ายทอดความรู้ทางด้านดนตรีไทยทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติได้อย่างยอดเยี่ยม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจะอธิบายเชิงพรรณนาโดยเริ่มจากศึกษาเอกสาร และการศึกษากาสนาม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต แล้วนำมาวิเคราะห์ เรียบเรียง เป็นรายงาน การวิจัยในรูปแบบของการพรรณนา ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดแนวทางวิธีดำเนินการ ศึกษาวิจัยไว้เป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมข้อมูลเพลงไทยเนื้อเต็มจากหนังสือไหว้ครูดนตรีไทย จากแหล่งที่มาต่อไปนี้

- ประมวลบทร้องเพลงตับ และเพลงเนื้อเต็มต่าง ๆ รวบรวมโดยศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณพ่อสังวาลย์ นาคสวัสดิ์ และพระอุดม นาคสวัสดิ์ วันที่ 23 ถึง 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2514
- หนังสือไหว้ครู สโมสรดุริยางค์ไทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2517
- หนังสือไหว้ครู ชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันอาทิตย์ที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2524

1.2 รวบรวมเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดชาตินิยม ทฤษฎีการผลิตซ้ำทาง อุดมการณ์ ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม จากแหล่งที่มาต่อไปนี้

- หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
- ห้องสมุดดนตรี จิว บางซื่อ
- หอสมุดแห่งชาติ

1.3 ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม โดยใช้วิธีการ สัมภาษณ์จากบุคคลข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ดังต่อไปนี้

- รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล จันทราปัทย์ มีความเกี่ยวข้องเป็นบุตรเขย และศิษย์ทางด้านดนตรี ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีความเชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยและการขับร้อง

- ดร.อังสนา นาคสวัสดิ์ มีความเกี่ยวข้องเป็นบุตร และศิษย์ทางด้านดนตรี ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีความเชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยและการขับร้อง

- คุณประสพ สังฆธรรม มีความเกี่ยวข้องเป็นศิษย์ทางด้านดนตรี ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีความเชี่ยวชาญด้านการขับร้อง

2. ขั้นศึกษาข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ โดยมีขอบเขตเนื้อหาและขั้นตอนการศึกษาดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดประเด็น

2.1.1 ศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม ของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์จากแหล่งข้อมูลที่รวบรวมไว้ ดังนี้

- ประมวลบทร้องเพลงตับ และเพลงเนื้อเต็มต่างๆ รวบรวมโดย ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณพ่อสังวาลย์ นาคสวัสดิ์ และพระอุดม นาคสวัสดิ์ วันที่ 23 ถึง 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2514

- หนังสือไหว้ครู สโมสรดุริยางค์ไทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2517

- หนังสือไหว้ครู ชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันอาทิตย์ที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2524

- ไฟล์บันทึกเสียง เพลงไทยเนื้อเต็ม จากซีดี 90 ปี ชาตกาล ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

- ไฟล์บันทึกเสียง เพลงไทยเนื้อเต็ม จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาณุภาค โมกขศักดิ์

2.1.2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ จำนงค์สาร ในการกำหนดประเด็นการศึกษา โดย กำหนดประเด็นการศึกษาดังนี้

- บทเพลงที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม

- บทร้องที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม

- การผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์
ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

- ทำนองดนตรีที่สะท้อนแนวคิดชาตินิยมในกระบวนการผลิตซ้ำ

2.2 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.3 รวบรวมเรียบเรียงและจัดลำดับเนื้อหาทั้งหมด ตามประเด็นที่ตั้งไว้เพื่อดำเนินการ
วิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

3. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

3.1 อุปกรณ์จัดบันทึก

3.2 เครื่องบันทึกเสียง

3.3 กล้องถ่ายภาพนิ่ง

4. ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เพื่อศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

4.1.1 บทเพลงที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม

- ที่มาของบทเพลง

- ทำนองเพลง

- แนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏในเพลง

4.1.2 บทร้องที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม

- การประพันธ์บทร้อง

- บทร้อง

4.2 เพื่อวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์
ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

4.2.1 การผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ
นาคสวัสดิ์

- ที่มาของการผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยม

- กระบวนการการผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยม

4.2.2 ทำนองดนตรีที่สะท้อนแนวคิดชาตินิยมในกระบวนการผลิตซ้ำ

- การใช้ทำนองดนตรีในการตอกย้ำความคิดชาตินิยม

- การใช้รูปแบบจังหวะดนตรีในการเร้าอารมณ์ความรักชาติ

- การบรรจุแนวคิดสำคัญไว้ในทำนองสร้อย

5. ขั้นสรุป อภิปราย และเสนอแนะ

5.1 เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำบทสรุป

5.2 อภิปรายผลและเสนอแนะ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

1.1 บทเพลงที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม

- ที่มาของบทเพลง

เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จากการสืบค้นเอกสารหลักฐาน มีการปรากฏถึงการรวบรวมบทเพลงอยู่ในหนังสือ ประมวลบทร้อง เพลงตับ และเพลงเนื้อเต็มต่างๆ รวบรวมโดยศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณพ่อสังวาลย์ นาคสวัสดิ์ และพระอุดม นาคสวัสดิ์ วันที่ 23 ถึง 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 มีปรากฏเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม จำนวน 3 บทเพลง โดยบทเพลงแรกที่เริ่มแต่งคือเพลง แรงสามัคคี เป็นการแต่งให้กับกระทรวงศึกษาธิการมีจุดประสงค์ใช้สำหรับสอนนักเรียน (อังสนา นาคสวัสดิ์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2564)

รายชื่อบทเพลง

1. เพลงมาร์ชชาวไทย
2. เพลงแรงสามัคคี
3. เพลงเลือดไทย

มีการปรากฏเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมจากหนังสือไหว้ครู สโมสรศุริยางค์ไทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 15 ธันวาคม พ.ศ.2516 จำนวน 10 เพลง

รายชื่อบทเพลง

1. เพลงส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย
2. เพลงมาร์ชประชาไทย
3. เพลงแรงสามัคคี
4. เพลงตื่นเถิดเพื่อนไทย
5. เพลงสร้างเสริมเศรษฐกิจไทย
6. เพลงมาร์ชพัฒนาไทย
7. เพลงเลือดไทย
8. เพลงมาร์ชชาวไทย
9. เพลงส่งเสริมดนตรีไทย

10. เพลงเตือนใจเยาวชน

มีการปรากฏเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมจากหนังสือไห้วครู ชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันอาทิตย์ที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2524 จำนวน 26 บทเพลง

รายชื่อบทเพลง

1. เพลงกระต่ายเต้น 2 ชั้น
2. เพลงช่วยกันดำรงไทย
3. เพลงตัวไทย-ใจฝรั่ง
4. เพลงไทยควรคำนึง
5. เพลงไทยคำนึง
6. เพลงไทยนิยม
7. เพลงเป็นไทยต้องสู้
8. เพลงผ้าตัด
9. เพลงฝรั่งรำเท้า
10. เพลงพัฒนาเด็กไทย
11. เพลงเพื่อไทย
12. เพลงมองให้ทั่ว
13. เพลงมาร์ชชาวไทย
14. เพลงมาร์ชประชาไทย
15. เพลงมาร์ชพัฒนาไทย
16. เพลงมาลัยเศรษฐกิจ
17. เพลงแรงสามัคคี
18. เพลงลูกขึ้นเถิดชาวไทย
19. เพลงเลือดไทย
20. เพลงวัฒนธรรม
21. เพลงส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย
22. เพลงสามัคคีไทย
23. เพลงสุดหัวใจ
24. เพลงสู้ภัยสังคม

25. เพลงอย่าโก่ง

26. เพลงอย่าทำลายไทย

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของบทเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ อย่างต่อเนื่อง

- ทำนองเพลง

จากเอกสารหลักฐานที่ปรากฏเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีการใช้ทำนองเพลงไทยเดิม นำมาบรรจุนักร้องใหม่ แต่มีบทเพลงบางส่วนไม่ปรากฏทำนองเพลง เนื่องด้วยเหตุผลสองประการ 1. ไม่มีการระบุชื่อทำนองในเอกสารหลักฐาน 2. เป็นเพลงที่ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ประพันธ์ทำนองขึ้นใหม่ (อังสนา นาคสวัสดิ์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2564)

รายชื่อทำนองเพลงที่ปรากฏ

ชื่อเพลง	ทำนองเพลง
เพลงกระต่ายเต้น 2 ชั้น	กระต่ายเต้น 2 ชั้น
เพลงช่วยกันดำรงไทย	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงตัวไทย-ใจฝรั่ง	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงไทยควรคำนึง	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงไทยคำนึง	ทองย่อน
เพลงไทยนิยม	ทวยเล็ก ทวยตัด ยอดเรตต์
เพลงเป็นไทยต้องสู้	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงผ่าตัด	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงฝรั่งรำเท้า	ฝรั่งรำเท้า
เพลงพัฒนาเด็กไทย	ยอดเรตต์ โปกผ้า มอญจับช้าง
เพลงเพื่อไทย	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงมองให้ทั่ว	การะเวก กระบอกทอง กระบอกเงิน ตลุ่มโปง วรเชษฐ
เพลงมาร์ชชาวไทย	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงมาร์ชประชาไทย	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงมาร์ชพัฒนาไทย	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงมาลัยเศรษฐิกิจ	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง

ชื่อเพลง	ทำนองเพลง
เพลงสามัคคี	แรงกระพือปีก
เพลงลูกขึ้นเถิดชาวไทย	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงเลือดไทย	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงวัฒนธรรม	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงสามัคคีไทย	นกสีชมพู
เพลงสุดหัวใจ	โสมส่องแสง ชั้นเดียว
เพลงสู้ภัยสังคม	เขมรขอมทาน เขมรกำปอ นาคราช เขมร เร็ว
เพลงอย่าโกง	ไม่ปรากฏชื่อทำนอง
เพลงอย่าทำลายไทย	เจ้าเซ็น แหกพราหมณ์

- แนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏในเพลง

ในแต่ละเพลงจะปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดชาตินิยม ผู้วิจัยได้ถอดความจากเนื้อเพลงออกมาเพื่อสรุปแนวคิดชาตินิยมในแต่ละบทเพลงดังนี้

เพลง กระต่ายเต้น 2 ชั้น

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมความสามัคคี การอ้างถึงประวัติศาสตร์/บรรพบุรุษ การชักชวนให้ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลกลับใจ การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงสายสัมพันธ์ของผู้ที่เกิดบนแผ่นดินไทย ว่าทุกคนเปรียบเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน ควรมีความสมัครสมานสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การที่ประเทศไทยรักษาเอกราชและดำรงอยู่ได้จวบจนปัจจุบัน เป็นเพราะบรรพบุรุษของเรามีความสามัคคี หวงแหนปกป้องแผ่นดินเพื่อคนรุ่นหลัง

แต่ในปัจจุบันประชาชนในประเทศแตกความสามัคคี ไม่ได้คำนึงถึงความเป็นชาติไทยและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แบ่งแยกเป็นฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา หากเป็นเช่นนี้ประเทศไทยคงไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ดังนั้นผู้ที่กำลังหลงผิด เลือกลงผิด ควรกลับตัวกลับใจ เพราะไม่มีคนชนชาติใดจะเห็นแก่ชาติไทยเท่ากับคนไทยด้วยกัน หากทุกคนร่วมมือกันก็ยังไม่สายที่จะนำพาประเทศไทยให้ก้าวหน้าต่อไปได้

เพลง ช่วยกันดำรงไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ข้อความเนื้อเพลง: เริ่มต้นด้วยเพลงที่มีลักษณะคล้ายกลอนสุภาพ เล่นสัมผัสนอกสัมผัสในได้ไพเราะ เนื้อหาเกี่ยวกับการเชิญชวนให้ฟังเพลงไทย เพราะเพลงไทยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยที่เราควรอนุรักษ์ให้อยู่คู่ประเทศไทยสืบต่อไป

ความเป็นไทย คือ “เอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย” หากสูญเสียเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไปแล้ว ก็เปรียบเสมือนความเป็นไทยได้สูญสลายไปด้วย โลกจะรู้ว่าเราเป็นคนไทยหากเราแสดงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยให้เขาเหล่านั้นได้เห็น เช่น การแต่งกายอย่างไทย การไหว้ การยิ้มแย้ม การมีวิถีการดำรงชีวิตอย่างไทย การเล่นละครนอก-ละครใน การเล่นดนตรีไทย การฟังเพลงไทย การเคารพผู้มีพระคุณ อ่อนน้อมถ่อมตน รวมถึงประเพณีไทย เราคนไทยควรทำนุบำรุง สืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยเหล่านี้ไว้

เพลง ตัวไทย-ใจฝรั่ง

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการที่คนไทยส่วนหนึ่งหันไปชื่นชมวัฒนธรรมของชาติตะวันตก นิยมการซื้อสินค้าที่นำเข้าจากตะวันตกแม้จะราคาสูง ด้วยความเชื่อที่ว่าสินค้าจากตะวันตกเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ สินค้าและวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ไม่ทันสมัย ใช้การไม่ได้ หากคนไทยยังนิยมสิ่งที่เป็นตะวันตกอยู่เช่นนี้ อาจเป็นหนทางสู่ความพินาศของประเทศชาติได้

เพลง ไทยควรคำนึง

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมความสามัคคี การอ้างถึงประวัติศาสตร์/บรรพบุรุษ การชักชวนให้ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลกลับใจ การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการที่บรรพบุรุษสละชีพเพื่อรักษาชาติไทย ก่อนจะมีผืนแผ่นดินไทยให้อาศัยเช่นทุกวันนี้ บรรพบุรุษต้องสู้รบทำศึกสงครามมากมาย แต่คนไทยบางกลุ่มหลงลืมสิ่งที่บรรพบุรุษสร้างไว้ให้ กลับมีแนวคิดและอุดมการณ์ที่เป็นผลร้ายต่อประเทศ ทำให้คนไทยต้องเข่นฆ่ากันเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้น

หากใครมีแนวคิดที่ผิดทาง เชื่อในคำของต่างชาติมากกว่าคนไทยด้วยกัน ขอให้คนเหล่านั้นกลับใจ ฟังระลึกไว้เสมอว่าไม่มีชนชาติใดจะเห็นแก่ประเทศไทยเท่าคนไทยด้วยกัน หากเกิดปัญหาหรือสิ่งผิดพลาดเราสามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ แต่หากเราหลงเชื่อถ้อยคำหลอกลวงของพวกต่างชาติ ชาตินี้ไทยเราคงสูญสิ้น

เพลง ไทยคำนี้

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมความสามัคคี การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล
 เนื้อเพลง: “แม้ชาติย่อยยับอัปจน บุคคลจะมีสุขอย่างไรได้” ส่วนหนึ่งจากบทเพลงรักชาติบ้านเมืองพระราชนิพนธ์โดยสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า หรือพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 6 ทรงพระราชนิพนธ์เพลงนี้ขึ้นเพื่อเป็นเพลงปลุกใจให้รักชาติและให้สามัคคีสำหรับร้องเล่นกันในหมู่เสือป่าและลูกเสือ เพื่อช่วยให้เกิดความสนิทสนมกลมเกลียวกัน และเป็นเครื่องเตือนใจคนไทยทุกคนให้รักชาติบ้านเมือง

แต่ตอนนี้มีคนไทยบางกลุ่มไม่รักชาติบ้านเมือง คิดมุ่งหวังทำลายชาติไทย สร้างวาทกรรมและข่าวลือหลอกลวงให้ประชาชนเกิดความสับสน ต้องการให้ประชาชนแตกแยก โดยหวังใช้ความแตกแยกเป็นจุดอ่อนเข้ามาทำลายชาติ ดังนั้นพวกเราคนไทยต้องยึดมั่นสามัคคี ร่วมกันปกป้องชาติไทย รวมทั้งต้องระวังผู้ก่อความวุ่นวายหรือสร้างความเสียหาย ถ้าพบเจอจะได้ปราบปรามทันเท่านี้ชาติไทยก็จะรอดปลอดภัย

เพลง ไทยนิยม

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย
 เนื้อเพลง: กล่าวถึงการที่คนไทยลดความนิยมในการซื้อสินค้าไทย แต่นิยมสินค้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้โรงงานที่ผลิตสินค้าของประเทศไทยหลายแห่งต้องปิดกิจการลง ผู้ที่ได้รับผลกระทบก็คือพนักงานในโรงงานที่ถูกเลิกจ้างเนื่องจากการปิดตัวลงของโรงงาน เมื่อโรงงานปิดตัวลงหลายแห่ง พนักงานที่ว่างงานไม่สามารถหางานทำในประเทศได้ จึงจำเป็นต้องทำงานให้กับต่างชาติ ต้องจ่ายค่าให้ต่างชาติกดขี่และใช้แรงงานอย่าง อุดมธรรม

อีกทั้งเยาวชนที่กำลังจะเติบโตเป็นแรงงานให้กับประเทศชาติคงไม่สามารถหางานได้ เพราะโรงงานผลิตสินค้าไทยไม่ได้รับความนิยมและจำเป็นต้องปิดตัวลงจำนวนมาก สาเหตุเพราะคนไทยในปัจจุบันนิยมซื้อสินค้าจากต่างชาติ และเมื่อมีผู้ที่เตือนว่าควรซื้อสินค้าไทย ก็มักจะอ้างถึง

สิทธิมนุษยชนในการเลือกซื้อสินค้าของตนเอง จนในที่สุดประเทศไทยเสียดุลการค้าแก่ต่างประเทศ นับหมื่นล้านบาท เศรษฐกิจถดถอย จนท้ายที่สุดผู้ที่เสียผลประโยชน์ก็คือคนในชาติ

หากจะยกตัวอย่างประเทศที่รักชาติและมีความชาตินิยม คือ ประเทศญี่ปุ่น คนในประเทศญี่ปุ่นนิยมซื้อสินค้าท้องถิ่นของประเทศตนเอง ไม่นิยมการสั่งซื้อสินค้าจากชาติอื่นหากไม่มีเหตุจำเป็น การเงินและเศรษฐกิจในประเทศจึงหมุนเวียนอย่างคล่องตัวและเติบโตต่อไปได้

เพลง เป็นไทยต้องสู้

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมความสามัคคี การอุทิศตนเพื่อชาติ การสร้างความเอิกเกรียม การยกย่องทหาร/ตำรวจ การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการสร้างความเอิกเกรียมให้คนในชาติ ชาติไทยต้องการความสมัครสมานสามัคคีของคนในชาติ การร่วมกันต่อสู้กับผู้ที่คิดทรยศประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถดำรงอยู่ต่อไป

เพลง ผ่าตัด

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การต่อต้านการคอร์รัปชัน

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการผ่าตัด “เนื้อร้าย” ออกจากประเทศ โดยเนื้อร้ายเป็นคำอุปมาของผู้ที่ทุจริตคอร์รัปชัน โดยมีการยกตัวอย่างพฤติกรรมของกลุ่มคนที่ทุจริต เช่น ข้าราชการผู้น้อยบางคน ชูตัวประชาชน เพื่อต้องการเงินไปแลกกับคำชื่นชมจากผู้บังคับบัญชาของตน จึงกลายเป็นการทุจริตร่วมกันของหน่วยงานนั้น ข้าราชการบางคนทำงานแบบไร้ประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนให้ลุล่วงไปเพียงเท่านั้น ไม่เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่องค์กร และไม่เกิดผลประโยชน์แก่ประชาชนอย่างสูงสุด

เพลง ฝรั่งร่ำทำ

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมความสามัคคี การอุทิศตนเพื่อชาติ

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงความสามัคคีของประชาชนคนไทย คนไทยควรมีน้ำใจและสมัครสมานสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว หากเรามีข้าศึกมารุกรานประเทศ เราจะต้องร่วมใจกันสู้ แม้จะต้องแลกด้วยชีวิต แต่สิ่งที่ต้องดำรงรักษาไว้คือ “ชาติไทย”

เพลง พัฒนาเด็กไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมการซื้อขายสินค้าไทย การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การต่อต้านการคอร์รัปชัน เชิดชูสถาบัน

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงเด็กและเยาวชน เด็กเกิดมาเปรียบเสมือนผ้าขาวบริสุทธิ์ ผ้าขาวผืนนั้นจะถูกแต่งแต้มอย่างไร ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่เป็นผู้กำหนดด้วยวิธีการอบรมสั่งสอน พ่อแม่ถือเป็นครูคนแรกของลูก จะต้องอบรมสั่งสอนลูกของตนให้ดี จะกระทำความผิด สอนสิ่งใด ควรพิจารณาอย่างถี่ถ้วน รวมถึงเหล่าเครือญาติที่มีส่วนในการช่วยเหลือดูแลและอบรมบ่มนิสัยของเด็ก ต้องมีการอบรมที่เกื้อหนุนส่งเสริมให้เด็กเติบโตมาอย่างมีคุณภาพ

เมื่อถึงวัยเรียน ผู้ที่มีบทบาทในชีวิตของเด็กเพิ่มเติมจากพ่อแม่และเครือญาติ คือ ครู อาจารย์ ครูที่ดีจะต้องสอนทั้งด้านวิชาความรู้ คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม รวมทั้งวัฒนธรรมประจำชาติไทยก็เป็นสิ่งที่ครูควรปลูกฝัง เพราะในปัจจุบันเต็มไปด้วยผู้ที่ยึดมั่นวัฒนธรรมของต่างชาติจนหลงลืมวัฒนธรรมอันดีงามของไทย นิยมซื้อสินค้าต่างประเทศ อีกทั้งถูกสินค้าที่ผลิตโดยคนไทย สิ่งเหล่านี้ไม่เป็นผลดีต่อประเทศไทยทั้งสิ้น ดังนั้น ครูควรปลูกฝังให้เด็กมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักในความเป็นไทยและวัฒนธรรมประจำชาติไทย รวมทั้งควรสอนให้เกลียดชังการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้เด็กเหล่านั้นเติบโตมาเป็นประชากรที่ดี มีคุณภาพ ร่วมกันต่อต้านผู้ที่ทุจริตคอร์รัปชัน หากพ่อแม่และครูอาจารย์อบรมเยาวชนไทยได้เช่นนี้ จะทำให้ประเทศมีพลเมืองที่ดี พร้อมดำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นชาติไทยให้ดำรงอยู่ตลอดไป

เพลง เพื่อไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมความสามัคคี การอุทิศตนเพื่อชาติ การอ้างถึงประวัติศาสตร์/บรรพบุรุษ การสร้างความฮึกเหิม การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล การยกย่องประเทศไทย

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงเหตุการณ์เสียกรุงครั้งที่ 1 ถึงแม้กรุงศรีอยุธยาจะตกเป็นประเทศราชของอาณาจักรตองอู แต่ด้วยความกล้าหาญสามัคคีของบรรพบุรุษ และพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทำให้พระองค์ทรงกอบกู้เอกราชแก่กรุงศรีอยุธยาได้ในที่สุด ซึ่งยุคสมัยที่สมเด็จพระนเรศวรครองราชย์ปกครองกรุงศรีอยุธยา กรุงศรีอยุธยาเรืองอำนาจอย่างมาก อาณาจักรอื่นต่างเกรงขามมี ซึ่งคาดว่าผู้แต่งต้องการชี้ให้เห็นถึงประวัติศาสตร์และความเสียสละของบรรพบุรุษ รวมถึงการสมัครสมานสามัคคีของบรรพบุรุษเพื่อดำรงรักษาชาติไทยไว้ เมื่อเปรียบเทียบกับในปัจจุบันกลับมีคนไทยบางกลุ่มคิดทรยศต่อประเทศชาติของตน โดยการคบคิด

กับต่างชาติเพื่อร่วมกันสร้างวาทกรรม ยุแยงให้คนไทยแตกสามัคคี เพื่อหวังผลประโยชน์จากคนไทย ศัตรูของคนไทยมิได้มีเพียงศัตรูจากภายนอกประเทศเท่านั้น แต่ยังมีศัตรูภายในประเทศที่เป็นประชาชนคนไทยด้วยกันเอง ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่น่าอนาถใจอย่างมาก

จึงวอนขอให้ชาวไทยร่วมมือกันต่อต้านกลุ่มคนที่คิดทำลายประเทศ ร่วมกันอุทิศตนเพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งชาติไทย หากกลุ่มคนที่ทรยศต่อประเทศได้รับชัยชนะจะต้องมีประชาชนชาวไทยเสียเลือดเนื้อและเสียชีวิตจำนวนมาก ชะตากรรมเฉกเช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้าน

หากผู้ใดกระทำการโง่เขลา และทุจริตขอให้หยุดการกระทำเช่นนั้น และร่วมกันต่อต้านผู้ที่ทุจริตให้หมดไปจากประเทศ ผู้ที่มีฐานะดีควรช่วยเหลือผู้ที่มีฐานะด้อยกว่า ให้ทุกคนในประเทศสามารถใช้ชีวิตต่อไปได้อย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกัน หากทำได้เช่นนี้ประเทศไทยจะสามารถผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ ไปได้

เพลง มองให้ทั่ว

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การต่อต้านการคอร์รัปชัน

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการพิจารณาปัญหาอย่างถ้วนทั่ว ไม่ละเลยประเด็นปัญหาใด เฟ่งพินิดแต่ละเรื่องว่ามีความเป็นมาอย่างไร ผู้ใดบงการหรือเกื้อหนุน บางครั้งอาจจะมีการตั้งองค์กรเป็นฉากหน้าเพื่อกระทำการในสิ่งที่ผิด หรือ ผู้ได้บังคับบัญชาอาจกำลังคิดคดทรยศ จึงต้องสังเกตอย่างถี่ถ้วนก่อนจะไว้วางใจผู้ใด

เกิดปัญหาคนมีอำนาจในเมืองกดขี่ข่มเหงประชาชน นักเลงในชนบทไม่เกรงกลัวกฎหมาย อีกทั้งต้องระแวงระวังใจในเครื่องแบบ คนเหล่านี้สมควรถูกปราบไม่ให้เหลือรอดมาเอาเปรียบประชาชนในสังคม

อีกทั้งมีการเปิดสถานบันเทิงที่แฝงการค้าบริการหลายแห่งในประเทศ เปิดโรงแรมม่านรูด ค้าขายสื่ออนาจาร สิ่งเหล่านี้เป็นต้นเหตุทำให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ และลดทอนศีลธรรมในใจคน

ตอนนี้การคอร์รัปชันเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ระดับชุมชน จนกระทั่งถึงระดับประเทศ อีกทั้งมีนักการเมืองที่เอาเปรียบประชาชนจนได้รับความเดือดร้อน

อีกหนึ่งปัญหาคือการเกณฑ์ทหาร ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวกลับมีการจัดเกณฑ์ทหารเพื่อเข้าไปทำงานในวัง ดังที่ ดร.อุทิศกล่าวในเพลงว่า “ถึงหน้าไถควายหามันร้ายสิ้น ต้อนเข้าโรงลูกขึ้นมันห้าห้า” ประโยคที่ว่า ต้อนเข้าโรงลูกขึ้นมันห้าห้า หมายถึงผู้ชายที่ถูกเกณฑ์ไปจะต้องตัดผมจนศีรษะเหมือนกับลูกขึ้น และถูกใช้งานอย่างหนัก

เพลง มาร์ชชาวไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การเชิดชูสถาบัน การส่งเสริมความสามัคคี

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการร่วมแรงร่วมใจ ความรักความสามัคคีของคนในชาติ มีลักษณะปลุกใจให้อีกเหิม ต่อสู้กับศัตรูที่มาบุกรุกประเทศไทย ชาติไทยจะดำเนินต่อไปได้ หากคนในชาติสมัครสมานสามัคคีกัน ยึดมั่นในชาติ ศาสนา และภักดีต่อพระมหากษัตริย์

เพลง มาร์ชประชาไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การเชิดชูสถาบัน การส่งเสริมความสามัคคี การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการเชิญชวนให้ประชาชนชาวไทยมีความสามัคคี ร่วมมือกันเพื่อพัฒนาชาติไทย และกล่าวถึงการปกป้องชาติ ศาสนา การภักดีต่อพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นศูนย์รวมใจของชาวไทยทั้งชาติ รวมถึงสืบสานวัฒนธรรมประจำชาติให้คงอยู่ต่อไป อีกทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจไทยที่เปรียบเสมือนเส้นโลหิตใหญ่ของชาติ หากใครมายึดครองฐานเศรษฐกิจของเราได้ ผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักหนาสาหัสก็คือประชาชนคนไทย

เพลง มาร์ชพัฒนาไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การเชิดชูสถาบัน การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมไทย ที่เปรียบเสมือนสายใยที่ยึดโยงประชาชนชาวไทยไว้ด้วยกัน ประชาชนชาวไทยจะต้องรักษาความเป็นไทยเหล่านี้ไว้ รวมถึงร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการนิยมสินค้าไทย จะไม่เป็นผลดีหากประชาชนชาวไทยนิยมซื้อสินค้าต่างประเทศ

เพลง มาลัยเศรษฐกิจ

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย การส่งเสริมความสามัคคี

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการเชิญชวนให้ซื้อสินค้าของไทย เพื่อให้เงินหมุนเวียนภายในประเทศ สร้างเศรษฐกิจไทยให้เข้มแข็งด้วยความร่วมมือร่วมแรงกันซื้อสินค้าไทยของประชาชน ขอย่าให้ประชาชนนิยมสินค้าต่างประเทศ เพราะเศรษฐกิจเราจะตกต่ำลง เสียดุลการค้าให้แก่ต่างประเทศ

ประเทศไทยจะได้รับผลเสียหากประชาชนในประเทศยังคงนิยมสินค้าต่างประเทศมากกว่าสินค้าในประเทศของตน

เพลง แรงสามัคคี

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมความสามัคคี

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการเชิญชวนให้ประชาชนชาวไทยมีความสามัคคี มีมิตรไมตรีต่อกัน
ชาติไทยจะเจริญก้าวหน้าต้องอาศัยความสามัคคีของคนในชาติ

เพลง ลูกขึ้นเถิดชาวไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การยกย่องทหาร/ตำรวจ การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล การ
ส่งเสริมความสามัคคี การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการกระทำของฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล (บรรดาผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็น
คอมมิวนิสต์) คือ การเข่นฆ่าประชาชน ไม่เว้นแม้แต่เด็กหรือผู้หญิง ทำการรับสินบนจากต่างชาติ
เพื่อเปิดทางให้ต่างชาติเข้ามาทำลายประเทศ ทำการปลอมแปลงบัตรประชาชนให้กับชาวต่างชาติ
ค้าอาวุธยุทโธปกรณ์ให้กับชาวต่างชาติ มีการสร้างวาทกรรมเพื่อหลอกลวงให้ประชาชนชาวไทย
หลงเชื่อ สร้างความแตกแยกและสั่นคลอนให้แก่ประเทศไทย เช่นนี้จึงขอให้ประชาชนชาวไทย
สมัครสมานสามัคคี อย่าปล่อยให้บรรดาคอมมิวนิสต์มารุกรานข่มเหงได้ หากพวกเราสามัคคี ร่วม
แรงร่วมใจกัน จะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคเหล่านี้ไปได้

เพลง เลือดไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การอุทิศตนเพื่อชาติ การเชิดชูสถาบัน

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการปลุกใจให้ประชาชนคนไทยเกิดความรักชาติ สมัครสมานสามัคคี มี
การใช้คำว่า “เลือดไทย” เพื่อยึดโยงความสัมพันธ์ของผู้ที่เกิดในประเทศไทยว่าเปรียบเสมือนมี
สายเลือดเดียวกัน คือสายเลือดแห่งความเป็นไทย ควรต้องปกป้องรักษาดินแดนของตน ดำรง
รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย หากมีผู้ใดรุกรานสิ่ง
เหล่านี้ ควรต้องปกป้องรักษาไว้แม้ต้องสละด้วยชีวิต

เพลง วัฒนธรรม

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การยกย่องประเทศไทย
 ตีความเนื้อเพลง: วัฒนธรรมถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หากบ้านเมืองใดไร้ซึ่งวัฒนธรรมแล้วนั้นจะ
 ถูกผู้อื่นดูแคลนเอาได้ว่าเป็นเมืองที่ก่อตั้งขึ้นได้ไม่นานจึงไร้วัฒนธรรมประจำชาติ ประชาชนไทย
 ควรเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมและช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย หากคนไทยกระทำตนอย่าง
 ชาตินิเวศวันตกผู้อื่นจะดูแคลนว่าไม่มีความคิดของตนเอง ประหนึ่งเราตกอยู่ใต้อำนาจของชาติ
 ตะวันตก

เมื่อเราได้เกิดมาบนผืนแผ่นดินไทย เป็นคนไทยแล้วนั้น ไม่ควรกระทำตนลอกเลียน
 ชาวตะวันตก การแต่งตัวไม่งดงาม การร่ายรำรวดเร็วไม่น่าดูชม ต่างกับการรำอย่างไทยที่ทำทาง
 อ่อนช้อยนุ่มนวล หากนำการเต้นของชาวตะวันตกมาเปรียบกับการรำของไทยแล้วนั้น เปรียบ
 เหมือนมวยชั้นครูต่อสู้กับมวยฝึกหัด เมื่อพินิจพิจารณา จะเห็นว่าคนไทยได้รับการฝึก
 กิริยามารยาทมาตั้งแต่เยาว์ ผู้ใดพบเห็นก็ต่างประจักษ์ว่ามารยาทไทยนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม แต่คนไทย
 บางกลุ่มกลับไม่สนใจที่จะอนุรักษ์สิ่งที่ดีงามเหล่านี้ไว้ เห็นว่าการเกิดเป็นคนไทยอยู่อย่างคนไทย
 และมีกิริยาอย่างคนไทยนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ทันสมัย ต้องการทำสิ่งต่าง ๆ อย่างชาวตะวันตก เรียกได้ว่า
 เป็น “คนไทยใจฝรั่ง” โดยแท้จริง เช่น ขึ้นขอรถจักรยานยนต์ไป การร้องเพลงสากล ฯลฯ เมื่อใจหมด
 ความเป็นไทยแล้ว หากยังต้องการอาศัยอยู่บนแผ่นดินไทย ก็ต้องช่วยกันรักษาวัฒนธรรมอันดีของ
 ไทย ให้ไทยยังคงเป็นไทย อย่าให้ต่างชาติมากลืนกินวัฒนธรรมของไทย จงนึกอยู่เสมอว่าเกิดเป็น
 ไทยมีสายเลือดแห่งความเป็นไทย ทุกคนในชาติเป็นดั่งน้องพี่ที่เชื่อมสัมพันธ์กันด้วยวัฒนธรรม

เพลง ส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย
 ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการเชิญชวนให้ใช้สินค้าของไทยที่ผลิตในประเทศ เพื่อให้มีเงิน
 หมุนเวียนในประเทศ เนื่องจากยุคนั้นมีการนำเข้าสินค้าต่างประเทศและได้รับความนิยมจากคน
 ไทยจำนวนมาก เพลงนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อการส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย สินค้าไทยนั้นมีคุณภาพ
 ไม่ต่างจากสินค้านำเข้า อีกทั้งการซื้อสินค้าไทยช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย ซึ่ง
 เศรษฐกิจนั้นถือเป็นหัวใจสำคัญของประเทศ ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนควรต้องร่วมมือกันเพื่อ
 รักษาความมั่นคงของเศรษฐกิจไทย และหากเศรษฐกิจมีความมั่นคงแล้วนั้น ผลประโยชน์ก็จะตก
 แก่ประชาชนคนไทย

เพลง สามัคคีไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การส่งเสริมความสามัคคี

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการร่วมแรงร่วมใจพัฒนาชาติไทย ประชาชนชาวไทยควรมีความสามัคคี ความสามัคคีนั่นสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ประเทศต้องเผชิญได้ หากไร้ซึ่งความสามัคคีของคนในชาติ ประเทศไทยจะเจริญก้าวหน้าได้ยาก

เพลง สุดหัวใจ

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การเชิดชูสถาบัน การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล การส่งเสริมความสามัคคี การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ การสร้างความเอิกเกริก

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการปลุกใจให้อีกheim พร้อมต่อสู้กับฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล มีการให้นิยามของความเป็นไทยผูกโยงรวมกับ 3 สิ่ง คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 3 สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ประชาชนชาวไทยต้องดำรงรักษาไว้ หากมีผู้ใดคิดการกบฏ ต้องการทำลายความเป็นไทย ประชาชนชาวไทยต้องร่วมมือร่วมแรงกันต่อสู้ให้ผู้ที่คิดกบฏพ่ายแพ้ไป ร่วมกันกอบกู้ชาติไทยด้วยความกล้าหาญ

เพลง สู้ภัยสังคม

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การกล่าวถึงปัญหาในสังคม

ตีความเนื้อเพลง: กล่าวถึงปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น เช่น การปล้นทรัพย์ตามท้องถนน การจี้ – ซึ่งทรัพย์บนรถเมล์อย่างออกอาก ถึงแม้มีผู้พบเห็นการกระทำของคนร้ายหลายคน แต่ไม่มีใครกล้าเข้าช่วยเหลือ เพราะเป็นการเสี่ยงต่อชีวิตของตน ถึงแม้จะช่วยเหลือได้สำเร็จ แต่หากพลั้งมือฆ่าใจผู้ร้ายจะกลายเป็นผู้ช่วยเหลือนั้นมีความผิด ต้องถูกจำคุก ทุกคนจึงไม่มีใครอยากช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อพบเห็นการกระทำเช่นนี้

อีกทั้งมีปัญหาคาราคูเตล็ดนักเรียนไปข่มขืน รุมโทรม การค้ำมนุษย์ การแสดงโชว์เรื่อนร่างของผู้หญิงตามสถานที่บันเทิง การเปิดธุรกิจโรงแรมม่านรูดหลายแห่ง ซึ่งเป็นการสนับสนุนการกระทำที่ผิดประเวณี ปัญหาการค้ายาเสพติดที่ไม่สามารถเอาผิดผู้ค้าได้ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตอนนี้นักดทอนศักดิ์ศรีคนในประเทศอย่างมาก ชาวต่างชาติขนานนามประเทศไทยว่า “พิกกิง ชิตตี้” จึงขอวิงวอนให้ผู้มีอำนาจช่วยกันจัดการปัญหาเหล่านี้

เพลง อย่าโกง

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การต่อต้านการคอร์รัปชัน

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการโกงกินในหน่วยงานราชการของไทย มีการทุจริตโกงกินในหน่วยงานตั้งแต่ระดับชุมชนจนกระทั่งทุจริตระดับประเทศ ความเสียหายนับพันล้าน การทุจริตมีในทุกรูปแบบ ตั้งแต่การทุจริตเกี่ยวกับการก่อสร้าง ทุจริตเกี่ยวกับการทำบุญ และอีกหลายรูปแบบ แต่ผู้มีอำนาจไม่เคยกล่าวถึงการทุจริตและไม่มีนโยบายในการปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการปลุกระดมมวลชนเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมจากรัฐบาล สาเหตุมาจากการทุจริตของข้าราชการบางกลุ่ม รัฐบาลควรมีการปราบปรามการทุจริตเพื่อความเข้มแข็งของประเทศ ป้องกันไม่ให้ฝั่งคอมมิวนิสต์ใช้การทุจริตเหล่านี้เป็นจุดอ่อน

เพลง อย่าทำลายไทย

แนวคิดชาตินิยมที่พบ: การกล่าวถึงปัญหาในสังคม

ข้อความเนื้อเพลง: กล่าวถึงการโน้มน้าวให้ผู้มีอำนาจท่านหนึ่งในรัฐบาลไทยขณะนั้นปราบปรามยาเสพติด (เฮโรอีน) ที่มีการลักลอบค้าอย่างผิดกฎหมายให้หมดไปจากประเทศ เพราะหากไม่ปราบปรามแต่กลับรับสินบน จะเป็นการทำร้ายประชาชนในประเทศจนอาจลุกลามสร้างความเสียหายอันใหญ่หลวงแก่ประเทศได้ สักวันหนึ่งบุตรและภรรยาของผู้มีอำนาจท่านนั้นอาจตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดที่ท่านรับสินบนมาอย่างผิดกฎหมายด้วยตนเอง ทั้งนี้ทั้งนั้นหากยาเสพติดนี้ทำลายเฉพาะครอบครัวของท่านยังพอทำเนา แต่หากยาเสพติดนี้ทำลายสังคมและประเทศด้วยแล้ว จะเกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงจนเกินจะแก้ไขได้

แนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏในเพลงไทยเนื้อเต็มของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เมื่อทำการจัดหมวดหมู่ตามเนื้อหาที่ปรากฏในเพลง พบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง 14 แนวคิด ดังตาราง

รายชื่อเพลง (เรียงตาม ตัวอักษร)	แนวคิดชาตินิยมที่พบในบทเพลง													
	การส่งเสริมความสามัคคี	การอุทิศตนเพื่อชาติ	การยกย่องทหาร/ตำรวจ	การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล	การสร้างความเป็นเอกภาพ	การเชิดชูสถาบัน	การยกย่องประเทศไทย	การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ	การอ้างถึงประวัติศาสตร์/บรรพบุรุษ	การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย	การชักชวนให้ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลกลับใจ	การต่อต้านการคอร์รัปชัน	การกล่าวถึงปัญหาในสังคม
1. กระจายเต็น 2 ชั้น	✓							✓	✓			✓		
2. ช่วยกันดำรง ไทย										✓				
3. ตัวไทย-ใจฝรั่ง										✓	✓			
4. ไทยควรคำนึง	✓			✓				✓	✓			✓		
5. ไทยคำนึง	✓											✓		
6. ไทยนิยม											✓			
7. เป็นไทยต้องสู้		✓	✓	✓										
8. ผ่าตัด													✓	
9. ฝรั่งจำเท่า	✓	✓												
10. พัฒนาเด็กไทย						✓				✓	✓		✓	
11. เพื่อไทย	✓	✓		✓	✓		✓		✓					
12. มองให้ทั่ว													✓	
13. มารัชชาชาวไทย	✓					✓								
14. มารัชประชา ไทย	✓					✓				✓				
15. มารัชพัฒนา ไทย						✓				✓	✓			

สรุปแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลง

1. การส่งเสริมความสามัคคี
2. การอุทิศตนเพื่อชาติ
3. การยกย่องทหาร/ตำรวจ
4. การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล
5. การสร้างความฮึกเหิม
6. การเชิดชูสถาบัน
7. การยกย่องประเทศไทย
8. การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ
9. การอ้างถึงประวัติศาสตร์/บรรพบุรุษ
10. การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
11. การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย
12. การชักชวนให้ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลกลับใจ
13. การต่อต้านการคอร์รัปชัน
14. การกล่าวถึงปัญหาในสังคม

แนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏในบทเพลง มีการกล่าวถึงแนวคิดชาตินิยมซ้ำในบทเพลงอื่นๆ อีกด้วย และในบางบทเพลง มีแนวคิดชาตินิยมมากกว่าหนึ่งแนวคิด จึงสรุปรูปแบบการพบเจอแนวคิดชาตินิยมออกมาในรูปแบบของตารางแสดงแนวคิดชาตินิยมและจำนวนครั้งที่พบในบทเพลงไทยเนื้อเต็มของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

แนวคิดชาตินิยม	จำนวนครั้งที่พบ
การส่งเสริมความสามัคคี	13
การอุทิศตนเพื่อชาติ	4
การยกย่องทหาร/ตำรวจ	2
การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล	6
การสร้างความฮึกเหิม	3
การเชิดชูสถาบัน	6
การยกย่องประเทศไทย	2

แนวคิดชาตินิยม	จำนวนครั้งที่พบ
การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ	4
การอ้างถึงประวัติศาสตร์/บรรพบุรุษ	3
การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	6
การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย	6
การชักชวนให้ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลกลับใจ	2
การต่อต้านการคอร์รัปชัน	4
การกล่าวถึงปัญหาในสังคม	2

แนวคิดชาตินิยมที่พบและจำนวนครั้ง เรียงลำดับการพบเจอจากมากไปน้อย

แนวคิดชาตินิยม	จำนวนครั้งที่พบเรียงลำดับจาก มากไปน้อย
การส่งเสริมความสามัคคี	13
การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล	6
การเชิดชูสถาบัน	6
การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	6
การส่งเสริมการซื้อสินค้าไทย	6
การอุทิศตนเพื่อชาติ	4
การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ	4
การต่อต้านการคอร์รัปชัน	4
การสร้างเสริมความเอื้อเฟื้อ	3
การอ้างถึงประวัติศาสตร์/บรรพบุรุษ	3
การยกย่องทหาร/ตำรวจ	2
การยกย่องประเทศไทย	2
การชักชวนให้ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลกลับใจ	2
การกล่าวถึงปัญหาในสังคม	2

1.2 บทร้องที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม

- การประพันธ์บทร้อง

บทร้องในเพลงเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ นอกเหนือจาก ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จะเป็นผู้ประพันธ์บทร้องเอง บางบทเพลงยังมีการใช้บทร้องที่นักประพันธ์ท่านอื่นได้ประพันธ์ ดังตารางข้างล่างนี้

ชื่อเพลง	ผู้ประพันธ์บทร้อง
เพลงกระต่ายเต้น 2 ชั้น	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงช่วยกันดำรงไทย	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงตัวไทย-ใจฝรั่ง	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงไทยควรคำนึง	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงไทยคำนึง	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงไทยนิยม	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงเป็นไทยต้องสู้	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงผ่าตัด	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงฝรั่งรำเท้า	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงพัฒนาเด็กไทย	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงเพื่อไทย	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงมองให้ทั่ว	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงมาร์ชชาวไทย	ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
เพลงมาร์ชประชาไทย	ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
เพลงมาร์ชพัฒนาไทย	ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
เพลงมาลัยเศรษฐกิจ	ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
เพลงแรงสามัคคี	ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ญ นคร
เพลงลูกขึ้นเถิดชาวไทย	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงเลือดไทย	ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
เพลงวัฒนธรรม	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์

ชื่อเพลง	ผู้ประพันธ์บทร้อง
เพลงส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย	ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ปรับปรุงจากบทกลอนของ คุณบุญจันทร์ ระยอง
เพลงสามัคคีไทย	ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
เพลงสุดหัวใจ	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงสู้ภัยสังคม	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงอย่าโกง	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์
เพลงอย่าทำลายไทย	ไม่ปรากฏชื่อผู้ประพันธ์

- ลักษณะการประพันธ์

บทร้องในเพลงเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีลักษณะการประพันธ์ดังตารางด้านล่างนี้

ชื่อเพลง	ลักษณะการประพันธ์
เพลงกระต่ายเต้น 2 ชั้น	กลอนแปด
เพลงช่วยกันดำรงไทย	กลอนแปด
เพลงตัวไทย-ใจฝรั่ง	กลอนแปด
เพลงไทยควรคำนึง	ประติสฐการ
เพลงไทยคำนึง	กลอนแปด
เพลงไทยนิยม	กลอนแปด
เพลงเป็นไทยต้องสู้	กลอนหก
เพลงฝ่าตัด	กลอนหก
เพลงฝรั่งรำเท้า	ประติสฐการ
เพลงพัฒนาเด็กไทย	กลอนแปด
เพลงเพื่อไทย	กลอนแปด
เพลงมองให้ทั่ว	กลอนแปด
เพลงมาร์ชชาวไทย	ประติสฐการ
เพลงมาร์ชประชาไทย	กลอนแปด
เพลงมาร์ชพัฒนาไทย	ประติสฐการ
เพลงมาลัยเศรษฐกิจ	ประติสฐการ

ชื่อเพลง	ลักษณะการประพันธ์
เพลงแรงสามัคคี	ประดิษฐการ
เพลงลูกขึ้นเถิดชาวไทย	กลอนแปด
เพลงเลือดไทย	ประดิษฐการ
เพลงวัฒนธรรม	กลอนแปด
เพลงส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย	กลอนแปด
เพลงสามัคคีไทย	ประดิษฐการ
เพลงสุดหัวใจ	กลอนแปด
เพลงสู้ภัยสังคม	กลอนแปด
เพลงอย่าโกง	ประดิษฐการ
เพลงอย่าทำลายไทย	กลอนแปด

ลักษณะการประพันธ์ที่พบและจำนวนครั้ง

ลักษณะการประพันธ์	จำนวนครั้งที่พบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย
กลอนแปด	15
ประดิษฐการ	9
กลอนหก	2

จากการจัดอันดับลักษณะการประพันธ์ ในบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ พบว่ามีลักษณะการใช้กลอนแปดมากที่สุด และมีการใช้ลักษณะการประพันธ์ที่เรียกว่าประดิษฐการ โดยใช้ในลักษณะประดิษฐการเสริมแบบ

- บทร้อง

บทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เรียงตามลำดับอักษร

เพลง กระต่ายเต้น ๒ ชั้น

(๑) ชาวไทยเราคือน้องพี่	ปฐุมพ็อยู่ผืนเดียวกัน
เลือดไทยคือสายสัมพันธ์	ผูกจิตมั่นไม่มีวันคลอนคลาย
(๒) ทุกคนต้องร่วมมือกัน	ต้องสร้างสรรจรรโลงชาติไทย
สามัคคียึดมั่นกันไว้	เพื่อชาติไทยจะยั่งยืนนาน
(๓) แต่โบราณชาติไทยมีสามัคคี	จึงมิได้มีอันใดมาแผ้วพาล

รักษาเมืองไว้ให้ลูกหลาน

(๑) บัดนี้เลือดไทยแยกสายสัมพันธ์

ข้าวยวหาความวุ่นวาย

(๒) ฉะนั้นพี่น้องเผ่าผองของไทย

พวกหลงผิดคิดไปทางชั่ว

(๓) กลับใจกลับใจกันเสียเถิดเรา

ใครเขาจะเห็นแก่ไทย

ได้สำราญไม่เป็นข้าใคร

จึงมีเป็นอันหมายมั่นรักกันเพื่อไทย

นี้แหละไทยมลายไม่วอดตัว

จะหวังให้ไทยก้าวไปได้มัวเมา

ต้องกลับตัวอย่ากลัวมันต่อไป

อย่าหลงมัวเมาไปเข้าข้างอยู่เอย

ยังไม่สายถ้าเราจะกลับตัว

เพลง ช่วยกันดำรงไทย

ของเชิญท่านฟังเพลงไทยอันไพเราะ

ฟังแล้วพาใจให้สบาย

เพลงไทยเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ

ต้องช่วยกันพร้อมสรรพประดับประดา

ความเป็นไทยจะดำรงคงอยู่มั่น

จะสูญเสียเอกลักษณ์ไปเมื่อใด

โลกจะรู้ว่าเราเป็นคนไทย

คือแสดงวัฒนธรรมเป็นสำคัญ

เช่นชุดไทยแต่งกายไทยนบไหว้กัน

กินอยู่หลับนอนแบบไทยไทย

ดนตรีของไทยเล่นได้ทั่ว

พอเอ่ยชื่อเพลงไทยเข้าใจพลัน

เคารพพ่อแม่แลครูบา

อย่าปล่อยยให้เด็กไทยอลวน

ประเพณีทุกภาคของเราไซ้รู้

ความเป็นไทยจักดำรงคงอยู่นาน

แสนเสนาะเพราะหูมิรู้หาย

ได้เคลื่อนคลายอารมณ์สุมใจปอง

รักษาไว้อย่าให้ขาดเพื่อนทั้งผอง

ให้ลองลองละลิ่วฟ้าก้าวหน้าไป

เอกลักษณ์ของเจ้านั้นเป็นเรื่องใหญ่

ชาติไทยก็ต้องสืบไปตามกัน

เมื่อเราไซ้รู้แสดงเอกลักษณ์นั้น

ให้โลกนั้นรู้ว่าเราเป็นคนไทย

สรวลสันตยัมแย้มแจ่มใส

ละครนอกละครในเราเล่นกัน

ในเขตรั้วกรุงไทยหฤหรรษ์

รู้กันไปทั่วทุกคน

ท่านได้สั่งสอนมาจนเป็นผล

จนไม่รู้จักพ่อแม่ครูอาจารย์

ต้องเข้าใจพุ่มพักษมัศรมาน

เพราะทุกท่านรู้จักเอกลักษณ์ไทย

เพลง ตัวไทย-ใจฝรั่ง

ตัวเป็นไทย แต่ใจไป ชื่นชมฝรั่ง

ควรเป็นไทย ทั้งกาย และใจ

บุพการี ท่านสร้าง สิ่งใดไว้

ชาติจะพัง เสียดอก จะบอกให้

ไซ้เป็นไทย แล้วดูถูกใจ ไทยด้วยกัน

ไม่เข้าใจ ก็ดูถูก ว่าเขยสนั่น

อย่างนี้ เป็นไทย ทำไมกัน
 ของสิ่งใด ไทยสร้าง กันขึ้นมา
 ต้องของนอก จึงบอกกัน ให้ครั้นครอง
 วัฒนธรรม ของไทย นั้นแสนดี
 คือตัวมัน นั้นแหละเชย ตัวสำคัญ
 ถ้าคน ของเรา เป็นเช่นนี้
 ให้ประหยัด ของนอก บอกกันไป
 ระเบียบวินัย ไม่มีใคร นำพา
 ถ้าทำอะไร ได้ตามใจ ของตุ

ดูถูกกัน กระทั่งตัว ของตัวเอง
 ก็ร้องว่า ใช้ไม่ได้ ไปเหิงเหิง
 ช่วงละเลง เงินไซ้ จ่ายให้มัน
 พวกเหล่านี้ บอกว่า “เซยสั่น”
 เพราะเขานั้น ก็คือไทย ใช้อื่นไกล
 ก็ไม่มี ที่จะกู้ ประเทศได้
 กูจะใช้ เสียอย่าง ช่างหวัง
 ขายค้า ก็ต้องเล่น เป็นกฎหมาย
 นั้นแหละดู สวยแท้ แน่ไปเลย

เพลง ไทยควรคำนึง

ไอ้อนาคตชาติไทยเรา
 เราต้องถอยร่นลงมา
 ไทยต้องยากเข็ญ
 กว่าจะบรรลุ
 บรรพบุรุษไทย
 เราจึงมีที่อาศัย
 มักคิดกันผลาญชาติมันคง
 ไทยเลยต้องฆ่าไทย
 พวกไทยเราเอ๋ย
 คืนสู่อ้อมอกไทย

มีแต่ชาติจะพินาศประลัย
 แม้นไทยใจเบา
 ของเชิฐท่านกลับใจ
 หากมีผิผลาด
 ไม่ต้องมากริงเกรง
 เขามีใช้ไทยเียจะเห็นแก่เรา
 แม้นไทยไม่สามัคคี
 ไ้บรรพบุรุษไทย
 หากตกเป็นข้า

ช่างแสนเศร้าหนักหนา
 สู้อาณาสุธาแหลมทอง
 ไ้แสนลำเค็ญ เราสร้างกันมา
 เกิดศึกประทุกันมามากมาย
 พลชีพสลายเพื่อมันคง
 แต่ควรหรือไทยบางพวกลืมหอง
 เพื่ออามรณ์อุดมการณ์ชั่วร้าย
 นำเสียดายไม่น่าเป็นเลย
 เพื่อนจจะรับยอมรักกลับใจ
 ใครที่ไหนจะเห็นแก่เรา
 เขาหวังให้ไทยอับเฉา
 เชื้อเขาเราคงมลาย
 ประสาไทยเราอยู่ด้วยกัน
 ช่วยกันแก้ไขด้วยไทยเราเอง
 ว่าชาตินักเลงจะมาย่ำยี
 อย่างมัวเมาเศร้าศักดิ์ศรี
 คราวนี้ว่าที่ที่จะอันตราย
 ท่านคงเสียใจรักษาเมืองมา
 อันดวงวิญญาณคงแทบมลาย

ขอเชิญท่านกลับใจ

ปกป้องชาติไทยกันไว้เถิดเอ๋ย

เพลง ไทยค่านึง

ทองย่อน

แผ่นดินชาติย่อยยับอันจน

บุคคลจะมีสุขอย่างไรได้

พระมหาธีรราชเจ้านิพนธ์ไว้

เป็นเครื่องเตือนใจไทยทุกคน

บัดนี้ผองไทยทำลายชาติ

มักอุกอาจใส่โคลนให้สับสน

สร้างข่าวลือฮาฮือจนอลวน

ประชาชนหัวหมุนวุ่นกันไป

มันหวังจะแยกให้แตกกัน

เพื่อพวกมันจะได้บุกรุกเข้ามาได้

ควรยึดมั่นสามัคคีไว้ให้ดีไว้

ถ้ามันรุกขึ้นเมื่อใดได้เห็นดี

ช่วยกันปกป้องชาติไทย

ระวังภัยวินาศกรรมทุกแห่งที่

การปราบปรามจะได้ทำกันทันที

บัดนี้ไทยจะได้รอดปลอดภัยเอ๋ย

เพลง ไทยนิยม

ทวยเล็ก

ของไทยผลิตกันไปไทยไม่ซื้อ

เศรษฐกิจจะดำรงคงอยู่ได้

ถ้าท่านผลิตเขาไม่ซื้อก็แย่ไป

คนอื่นเขาริผลิตขึ้นมาก็เช่นกัน

ต่างคนต่างไม่ซื้อของไทย

ไม่เท่าใดก็พินาศขาดสะบั้น

โปรดระลึกข้อนี้ไว้ให้สำคัญ

ไทยเท่านั้นจะช่วยไทยให้ยืนยง

ทวยตัด

เมื่อโรงงานล้มไปไทยก็ล้ม

ต้องชานชมหวานใหม่อย่าไหลหลง

หาอย่างไรเมื่อผองไทยต้องล้มลง

ในที่สุดต้องวิ่งตรงไปต่างแดน

ถูกเขาใช้อย่างทาสอนาจิต

เป็นสุดคิดสุดชั่วระกำแสน

ของไทยดีต่างก็รู้แต่ดูแคลน

มันน่าแค้นให้รู้สึกสำนึกตัว

ยอเรตต์

ลูกหลานไทยอีกอีกโขโตขึ้นมา

ต้องวิ่งหางานทำจนชั่วร้าย

หาไม่ได้เพราะเราไทยใจเมาเมว

ไม่นึกกลัวอนาคตไม่อดใจ

ขอให้เข้าเดินโกโจวของนอก

ใครบอกก็พาลโกรธพิโรธใหญ่

เงินของข้าจะเสือกยุ่งไปทำไม

ข้าจะใช้ตามสิทธิมนุษยชน

ในที่สุดเสียดูเป็นหมิ่นล้า

เศรษฐกิจก็เลยพาลจะปั่น

ดูการเงินก็เสียยับลงอันจน

นี่แหละคนของเราถึงเป็นเช่นนี้

ดูตัวอย่างคนญี่ปุ่นเขารักชาติ

แทบทุกบาทเขาซื้อของในพื้นที่

จำเป็นจริงจึงยอมสั่งจากนอกที่

จึงมั่งมีไปได้สวยร่ำรวยเอ๋ย

เพลง เป็นไทยต้องสู้

(สร้อย...)	มาพร้อมใจสู้กัน	เราไม่หวั่นพรั่นพรึงผู้ใด
	เราขอมอบกายใจ	มียอมให้ใครเข้ามาย่ำยี
	ดวงจิตชีวิตเราพลี	มิให้ใครมารุกราน
(๑)	ชาติไทยจะคงอยู่ได้	เพราะเราพร้อมใจสมัครสมาน
	ยอมตายหมายสู้ภัยพาล	แม้ใครรุกรานไม่ย่นผู้ใด
	จะสู้ศึกหมายนึกเอาชัย	เพื่อให้ชาติไทยยืนนาน
(๒)	เปรี๊ยะเปรี๊ยะเสียงเรายังสู้	เราไล่ศัตรูที่จู่มาราญ
	ครืนครืนเสียงปืนยืนนาน	น้ำใจทหารเรานั้นยิ่งยง
	เพื่อลูกหลานเหลนเราคง	ดำรงมั่นอยู่ในชาติไทย

เพลง ผ่าตัด

สร้อย	ผ่าตัดกันเถิดเหว	ผ่าตัดกันเถิดว
	มันโง่กันเป็นบ้า	จะเวทนามันหาอะไร
(๑)	ผ่าตัดยกโคตรมันออก	อย่าบอกชัดมันเข้าไป
	ทั้งทีมกินกันบรรลั	ก็ต้องขับไล่ออกไปทุกคน
	คนใหม่แม่ใจซื้อสัตย์	เก่งฉกาจใช้งานได้ผล
	เอาเข้าแทนเสียในบัดดล	อย่าปล่อยให้คนชั่วชาติทำลาย (สร้อย)
(๒)	บางพวกเลี้ยงใจไว้พึ่ง	มันทะลึ่งชิงทรัพย์เรื่อยไป
	บางพวกหาเงินไปให้	เจ้านายเพื่อแลกความดี
	เลยชูดและรีดกันใหญ่	เอาใจใส่คิดกันบ้างสิ
	จะเลี้ยงไว้โยอ้ายพวกอัปรี	ผ่าตัดเสียที่ขึ้นใจขึ้นใจ (สร้อย)
(๓)	บางพวกไร้ผลิตภาพ	ดีแต่แอบแล้วไม่เอาไหน
	เข้าซามเย็นซามทำไป	บ้านเมืองประดัยไม่ใช่ของกู
	บางพวกนั้นเอาใจเด็ก	มันเขกให้ตามเหมือนหนู
	กฎหมายทิ้งไปไม่ดู	ปล่อยให้กฎหมายตามสบาย (สร้อย)

เพลง ฝรั่งรำทำ

- (๑) แม่นไทยเราไม่รักกัน เราไม่มั่นใจ
ต่างเดินกันไป น้ำใจไม่ตรีไม่มีต่อกัน
ไม่ซ้ำพลัน เรานั้นจะพากันสลาย
ขอเตือนน้องพี่ชาวไทย สมานจิตใจเป็นไทยร่วมกัน
ผูกพัน เรานั้นยึดมั่นสามัคคี
แม่มมีซ้ำศึกต่อตี จะร่วมชีวิไว้ลายชาติไทย
- (๒) เป็นไทยเราต้องรักไทย เราร่วมจิตใจ
ผูกพันกันไป มียอมให้ใครเข้ามารุกราน
อดทน เราไทยทุกคนไม่สะท้าน
ถึงคราวที่ชาติต้องการ จะสมานจิตใจสู้ตายร่วมกัน
กล้าผจญ เราไทยทุกคนยึดมั่น
แม่มมีซ้ำศึกขวางกัน ก็จะไม่กบั่นจนชีพมลาย

เพลง พัฒนาเด็กไทย

- ยอดเรตต์ เด็กเกิดมา เหมือนผ้า บริสุทธิ จะผ่องผุด ตลอดทั่ว หรือมัวหมอง
อยู่ที่ว่า ผู้ใหญ่ จะไตร่ตรอง ตามครรลอง การอบรม ให้สมควร
พ่อแม่ นั่นคือ บุรพจารย์ ต้องคิดอ่าน บ่มนิสัย ให้ถึถ้วน
ทั้งหมู่ญาติ ต้องเกื้อหนุน รุนกระบวน การอบรม ทุกทุกส่วน จึงจะดี
พ้นจากบ้าน เข้าโรงเรียน หัดเขียนอ่าน ครูอาจารย์ ต้องรองรับ ให้ถึงที่
อบรม ด้านความรู้ บรรดาดี ทั้งคุณธรรม ความดี ใส่เข้าไป
เด็กจึง จะเป็น พลเมืองดี ทำหน้าที่ ทุกอย่าง สำเร็จได้
เพราะมี คุณธรรม ประจำใจ คอยยึดมั่น มิให้ออก นอกสู่ทาง
- ผีกผ้า ทั้งด้าน วัฒนธรรม ประจำชาติ อย่าให้ขาด ปลุกฝังไว้ อย่าให้ห่าง
อย่าปล่อยให้ ตัวเป็นไทย ใจเลือนราง แทบจะสาบ หาเลือดไทย ก็ไม่เจอ
ทุกคืนวัน ฝันฝัน แต่ของนอก ของไทย ดูไม่ออก มันทำเห่อ
ถ้าอบรม กันเช่นนี้ ละก็เออ อย่าละเมอ ว่าชาติไทย จะถาวร
เพราะฉะนั้น จงปลุกฝัง ความรักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ความสำคัญ ต้องหมั่นสอน
เมื่อเด็กโต เป็นไทยแท้ ย่อมแน่นนอน จะช่วยสร้าง เมืองมรดก ก้าวหน้าไป
มอญจับช้าง คอรัปชั่น ความฉิบหาย สอนให้รู้ ว่าจะอยู่ อย่างนี้ อีกไม่ได้

ให้รังเกียจ มันเสีย แต่เยาววัย	โตขึ้นไซ้รู้ ได้ช่วยกัน กำจัดลง
อันความชั่ว ทุกชนิด ให้คิดหนี	สะสม แต่ความดี ไม่ไหลหลง
อบรม ดังว่านี้ ให้มันคง	ความเป็นไทย จะดำรง ชั่วกาลนาน

เพลง เพื่อไทย

(๑)	ไ้อัณนาถชาติเราแต่เก่ามา	มิเคยอัปดวงชะตาหม่นไหม้
	ถึงเสียเมืองเคื่องแค้นแน่นในจิต	ก็ยังปราบปัจจามิตรชมมันได้
	บรรพบุรุษสุดกล้ากลางสนาม	ทำสงครามกู้เมืองคืนมาให้
	สามัคคีเหนียวแน่นเหมือนดังแผ่นเหล็ก	ไม่ว่าศัตรูใหญ่เล็กมิได้กรายใกล้
	นเรศวรมหาราชท่านองอาจแท้จริง	ประชาชนชายหญิงล้วนมีเลือดไทย
	ศึกเหนือเสือใต้มิได้ย่ำยี	ต่างก็เกรงबारมีกันทั่วไป
ลง	ทุกคนสู้เพื่อชาติข้างองอาจเหลือใจ	ไ้อัจะหาเผ่าใดกล้าเหมือนไทยเราเลย
(๒)	มาบัดนี้มีพวกทรชน	มันขายชาติบีบคนจัญไร
	ยุให้ร่ำดำให้รู้มิได้กลัวบาป	ด้วยมันหวังได้ลาภปราบคนไทย
	ทรยศคิดกับต่างชาติ	หวังให้ไทยพินาศอยากเป็นใหญ่
	มีทั้งภัยรอบบ้านไ้อับ้านเรา	แถมยังมีไฟเผาอยู่ภายใน
	ไ้อัไ้อัแสนอนาถแทบขาดจิต	คนไทยกลับเป็นพิษก็เป็นได้
ลง	คิดถึงชาติขุนซ่องให้หมองใจ	ไ้อัคนไทยไม่น่าเป็นเช่นนี้เลย
(๓)	ขอวิงวอนคนไทยให้สามัคคี	ช่วยกันต่อสู้อย่าให้เสียที่มันได้
	อุทิศตนเพื่อชาติกันในคราวนี้	แม้พวกเราเสียทีคงต้องบรรลัย์
	ประชาชนจะตายยับทับถมกัน	เหมือนประเทศเพื่อนบ้านนั้นประไร
	เรื่องโก่งกินขอที่ย่าได้มีอีก	ให้มันลี้เร้นหลีกปลีกไปไกล
	ทั้งผู้ดีมีทรัพย์นับอนันต์	จงช่วยกันบำรุงชาติให้มันไว้
	ช่วยคนจนให้มั่งมีดีเท่ากัน	จะสุขสันต์ชาติก็จจะรอดปลอดภัย
ลง	อุทิศตนเพื่อชาติกันให้ชาติใจ	ให้สมที่เป็นไทยกันเถิดเลย

เพลง มองให้ทั่ว

การเวก(ชั้นเดียว)เราควรมี สายตาไกล มองให้ทั่ว	รอบรั้ว ริมเขต ประเทศใหญ่
ทั้งนอกใน รั้วรอบ ขอบเวียงชัย	ดูเข้าไป ถึงในเมือง อย่างเปลื้องตา
ในป่า พนาคร อย่าย้อนนอก	ดูให้ออก ว่าอะไร อยู่ในป่า
ทั้งสายสน กลใน ใครล้ามมา	ผูกผ้า ประสานเมือง เรื่องอะไร
กระบอกทอง ในป่า ใครหนุน จุนเจือมัน	จับให้มัน คั่นให้อยู่ สู้ให้ได้
ในเมือง แฉวร่วม นั้นมันใคร	ตั้งองค์การ บังหน้าไว้ อย่างไรมา
ใครบ้าง ใครหนอน ป่อนไล่	จับตาไว้ อย่าให้มัน หนีหน้า
จะคบใคร ก็คบไป เป็นกิริยา	ในดวงหน้า ต้องพินิจ คิดให้ดี
กระบอกเงิน ในเวลา เดียวกัน ต้องหมั่นตรวจ	คอยสำรวจ ดูไป ให้ถ้วนถี่
พวกโจร ในเมือง เรืองฤทธิ์	มันย่ำยี ประชาชน สุดทนมัน
ทั้งโจร บ้านนอก ตะคอกทั่ว	มันไม่กลัว กฎหมาย อย่งไรนั้น
โจรเครื่องแบบ ดูให้ทั่ว ตัวสำคัญ	ต้องปราบมัน ให้ราบ เป็นหน้ากลอง
ตลุ่มโปง ทั้งบาร์ ลามก จกเปรต	ทั่วประเทศ เหลือคณา มันน่าถอง
โรงแรม ม่านรูด มีกายกอง	หนังสือโป๊ เหลือคณอง มีชายกัน
เลยเกิดการ ชุคคร่า อนาคต	เรียงคิว น่าสงสาร น้อยหรือนั้น
ตั้งหน้า จะได้ ตามใจมัน	ศีลธรรมนั้น สลายไป ไม่ยดี
วรเชษฐ ทั้งโกงเล็ก โกงน้อย โกงย่อยยับ	มันน่าสับ เรียงไซ้ ให้เป็นผี
ทั้งริดไถ สารพัด บรรดา	ประชาธิปไตย เดือดร้อน ไปทั่วกัน
ถึงหน้าไถ ควายหาย มันร้ายสิ้น	ตอนเช้าโรง ลูกขึ้น มันห้าหัน
ดูให้ทั่ว แล้วจัดการ โดยจับปล้น	ไทยทั้งนั้น จีรวอด ปลอดภัยเลย

เพลง มาร์ชชาวไทย

มาพวกเราชาวไทยร่วมใจสามัคคี	ชาติดำเนินเดินไปด้วยใจรักดี
ฝากดวงชีวิไว้ด้วยชาติศาสนา	รักดีตั้งชีวาแม้ใครบีฑาต้องสู้กัน
ยามรบ (เรารบ) ยามรุก (เรารุก)	บุกบันประจันบาน
ไม่ยอมแพ้แก่ศัตรูผู้มารุกราน	ด้วยไทยใจหาญสมานสมัครสามัคคี
วิบุฎาอาจะมี	เพราะสามัคคียอมเป็นกำลัง

เพลง มาร์ชประเทศไทย

พวกเราชาวไทย	ร่วมใจสมานไมตรี
เหมือนดั่งน้องพี่	มีแต่สมานฉันท์
เพื่อชาติไทย	เราไทยต้องพร้อมใจกัน
หมายผดุงมั่งมี	ร่วมกันพัฒนา
ขอเชิญไทย (ขอชวนไทย)	เผ่าไทยอย่าได้มีวญเญ
อย่าละเลย	ช่วยชาติและศาสนา
อีกภักดี	สมเด็จพระบรมราชา
เป็นศูนย์รวมทั่วหน้า	ประชาชาวไทย
ช่วยบำรุง	ผดุงวัฒนธรรม
ทั้งศิลปกรรม	ประจำชาติเราไว้
อย่าให้เสีย	เอกลักษณ์ของชาติไทย
เสียใดได้ไม่เท่า	พวกเราจงจำ
ทั้งเศรษฐกิจ (ทั้งเศรษฐกิจ)	เส้นชีวิตพวกเราทั้งผอง
มั่นใครมาครอง (มั่นใครมาครอง)	คงต้องอกระงำ
ชนทั้งชาติ	จะอนาถชอกช้า
ขอจงจำมั่นไว้	พวกไทยเราเคย

เพลง มาร์ชพัฒนาไทย

ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ วัฒนธรรมประจำไทย	ดุจดั่งใยผูกเราไว้เป็นไทยมั่นคง
พร้อมใจไทยเราเฝ้าพะวง	ไม่ลืมหลงคงสำคัญวัฒนธรรม
ต้องจดจำความเป็นไทยใจยึดมั่น	ร่วมใจสร้างสรรสารพันพัฒนา
พาชาวไทยหมายมุ่งจรรุงเจริญ	
ร่วมใจกันพัฒนาเศรษฐกิจ	เส้นชีวิตของเรานั้นพากันรีบเดิน
นิยมของไทยไม่หมางเมิน	ชาติจะจำเริญเดินเพราะไทยนิยมไทย
ชาติจะบวรล้วยไปเพราะไทยไร้ความยึดมั่น	จงเร่งสร้างสรรสารพันพัฒนา
ให้เหล่าประชาน้ำใจเป็นไทยร่วมกัน	

เพลง มาลัยเศรษฐกิจ

สร้อย	เราเป็นไทยไหนจะคลายรักชาติ	ต้องผดุงมั่งมาดพร้อมใจกันสร้างชาติเอ๋ย (ซ้ำ)
(๑)	ขอเชิญพี่น้องผองไทย	มาร่วมใจสร้างชาติ
	ไทยจะเรืองอำนาจ	เพราะไทยราษฎร์ร่วมใจ
	เพื่อเศรษฐกิจภายใน	นิยมของไทยอย่าหน่ายแหยง
	ช่วยกันใช้ของไทย	เงินไม่ไหลเราพร้อมแรง
	เศรษฐกิจของเราจะแกร่ง	ด้วยแรงน้ำใจของไทยเอ๋ย (สร้อย)
(๒)	ขอเชิญกันก้าวหน้าเดิน	อย่ามัวเพลินของนอก
	เศรษฐกิจเราข้าชอก	ค้าขายไม่ออกต้องเสียดุลย์
	มาช่วยกันเจือจุน	อุดหนุนของไทยอย่าให้หลง
	เพื่อปกป้องเศรษฐกิจ	ขอไทยเราคิดให้มั่นคง
	ไทยจะลุ่มจมลง	หากเรามัวหลงใช้ของนอกเอ๋ย (สร้อย)

เพลง แรงสามัคคี

สร้อย	ร่วมใจไมตรีกันเกิดพี่น้องไทย	ร่วมจิตกันไว้ชาติจะรุ่งเรือง (ซ้ำ)
	ชาติประเทืองเพราะสามัคคี	ร่วมชีวิตกันเป็นกำลัง
	นอดทิงนองนอย ซ้ำ	นอดทิงนองนอย (ซ้ำ)
	กิจการใดได้สำเร็จดังใจ	เสริมสร้างชาติไทยไว้อยู่ยืนยง
	เกิดพลังด้วยความสามัคคี (สร้อย)	

เพลง ลูกขึ้นเถิดชาวไทย

๑. ลูกขึ้นเถิด ชาวไทย อย่าได้ซ้ำ	ซ้ำศึกมา ไกลบ้าน มั่นนำเสียว
องอาจ หังการ บ้าจริงเจียว	อย่างนี้เสียว ที่มันทำ ระยำจริง
เช่นฆ่า ประชาไทย ล้มตายอนาถ	เห็นชาติ ฆ่าทั้งเด็ก และผู้หญิง
เผลไม่ได้ ลอบกัด พัดเหมื่อนลิง	เอาเข้าจริง มันก็หนี ชาติอีกา
๒. สงสารแต่ ทหาร แลตำรวจ	ที่คอยตรวจ พิทักษ์ รักษา
ไปตั้งฐาน ที่มั่น กันมันมา	ถูกอ้ายชาติ ซ้ำๆ มันลอบตี
ยกกันมา มากมาย หลายเท่านัก	เห็นประจักษ์ อ้ายซี้ซลาด น่าบัดสี
ตัวต่อตัว ก็มิกล้า มาราวี	ถ้าหมาหมี แล้วจึงรี เข้าชิงชัย
๓. ทหารไทย สู้ตาย กันทุกคน	ทั้งตำรวจ ประชาชน ไม่หวั่นไหว

นอนกลางดิน กินกลางหญ้า ว่ากันไป
ยอมตาย ไม่เสียตาย แก่ชื่อว่า
เป็นหลายครั้ง ที่เลือดไทย ต้องไหลริน
๔. แต่คนไทย บางจำพวก ไม่สนใจ
รับสินบน ขนศัตถ์ จู่เข้ามา
บ้างก็ค้า อาวุธ ยุทธภัณฑ์
บ้างก็เอา แต่สนุก สุขเหลือใจ
๕. บ้างก็สร้าง ขาวลือ ให้ฮือฮา
พวกเดียวกัน ฟาดเสียยับ สับเสียมัน
คนที่เคย ช่วยชาติ ศาสน์กษัตริย์
คนดี กลายเป็นชั่ว ชั่วเป็นดี
๖. พวกคอมฯ เลยหัวเราะ ชอบใจ
ชิงเด่น ชิงดี ริใส่กัน
ด้วยพวกเรา ต่างก็แตก สามัคคี
อนาคต ของชาติ จะอย่างไร
๗. แม้นเรา รักษา สามัคคี
แต่ถ้าเรา มัวพืด กัดกันเอง
ยังมีคน เป็นใจ ให้ศัตรู
ถ้าทุกคน เห็นแก่ชาติ ของเราจรรณ

หวังให้ไทย คงอยู่ คู่ฟ้าดิน
เพื่อรักษา แผ่นดินไทย มิให้สิ้น
ทาแผ่นดิน ไว้ชื่อ จนลือชา
ด้วยมันเห็น แก่ได้ ใจชาติข้า
ทั้งปลอมแปลง บัทรประชา เป็นคนไทย
ส่งให้มัน มาเช่นฆ่า ต่อไปใหม่
ใครจะเป็น อย่างไร ช่างหัวมัน
คนดีดี เลยเสียท่า ถูกทำหัน
เพื่อนไทยเอ๋ย อย่งไรกัน เป็นเช่นนี้
ก็ใส่ความ วิบัติ กันสุดที่
ในที่สุด คงเสียที เข้าสักวัน
ปล่อยให้เรา พัดกันไป ให้สิ้น
เมื่อถึงคราว ของมัน สบายใจ
ไม่ช่วยกัน ต่อตี ให้เข้าไส้
ก็ด้วยเรา ชาวไทย เท่านั้นเอง
คงไม่มี ใครกล้า มาข่มเหง
ข้าศึก ก็ครั้นแครง สมใจมัน
เราก็คง ต้องตายหมู่ เป็นแมนมัน
พวกเรานั้น ก็คงรอด ปลอดภัยเอ

เพลง เลือดไทย

สร้อย

เลือดไทย ต้องไว้ลายไทย	เลือดไทย ต้องไว้ลายไทย
มียอมให้ใครเข้ามารวี	ทุกคนยอมพลีเพื่อไทย
(๑) เพื่อไทยทุกคนยอมพลี	แม้จนชีวิตพลีได้
ชาติศาสน์กษัตริย์วัฒนธรรมไทย	น้อมนำจิตใจร่วมกัน
เพื่อไทยทุกคนมั่นใจ	มียอมให้ใครขวางกัน
พัฒนารุดหน้าไปพลัน	ทุกคนร่วมกันยึดมั่นไมตรี (สร้อย)
(๒) เพื่อไทยทุกคนยอมพลี	แม้ดวงชีวิตพลีได้
ข้าศึกแม้นล้ำแดนไทย	ทุกคนมั่นหมายต่อดี
เพื่อไทยทุกคนร่วมใจ	มียอมให้ใครย่ำยี

	เอกราชของชาติเรา	มียอมให้มีผู้ใดแผ้วพาน
สร้อย	เลือดไทยต้องไว้ลายไทย	เลือดไทยต้องไว้ลายไทย
	มียอมให้ใครเข้ามารุกราน	ทุกคนยอมปรารถนาเพื่อไทย

เพลง วัฒนธรรม

เรามีชาติถ้าขาดวัฒนธรรม	อยู่ประจำบ้านเมืองประเทืองศรี
ใครเล่าเขาจะนับว่าเราดี	ก็ต้องนับว่าเรานี้มีเพียงมีมา
ยิ่งเห็นประเพณีตนตามฝรั่ง	เขาก็ชังว่าเรานี้ชาติชั่ว
ใครปกครองก็ได้รับอย่างนั้นมา	นั่นแหละหนาจำไว้คนไทยเรา
จงช่วยกันบำรุงวัฒนธรรม	อย่าถลันกันว่าไทยด้อยกว่าเขา
เมื่อเป็นไทยความเป็นไทยนั้นของเรา	ไหนไหนเล่าตามฝรั่งนำขำจริง
แต่ตัวหัวหูไม่ได้	นี้หรือไทยเป็นเช่นนี้เหมือนผีสิง
เดินรำทำท่ากิริยาลึง	โงะถืดทึงลึงเต็นไม่น่าดู
จงรำอย่างไทยเราจะดีกว่า	ทั้งลีลาท่ารำก็งามหรู
เปรียบมวยก็เหมือนช้างอย่างชั้นครู	จงดูเอาเถิดเจ้าจะเข้าใจ
ทั้งกิริยามารยาทประเพณี	ของไทยดีไม่หยอกจะบอกให้
ใครเห็นเข้าก็ระรื่นชื่นใจ	วัฒนธรรมไทยเรานี้ช่างดีแท้
แต่คนไทยบางท่านไม่สนใจ	เห็นว่าเป็นคนไทยมันไม่แน่
ดีไม่ดีหญิงไทยไม่อยากแล	ว่าเฉยแท้ทำตนเป็นคนไทย
มันต้องพอมแม่ไทยใจฝรั่ง	กระซังซังดิสโก้โก้เข้าใส่
ร้องเพลงภาษาฝรั่งสำเนียงไทย	เหวี่ยงกันสวิงไปทุเรศดี
ถ้าเช่นนั้นก็แปลงชาติเป็นฝรั่ง	แล้วจะนั่งอยู่เมืองไทยทำไม
โน่นแน่เมืองนอกออกไปซี	ถ้าจะอยู่อีกก็ต้องช่วยกัน
รักษาวัฒนธรรมของเราไว้	ให้ไทยคงเป็นไทยไม่ห้ำหั่น
นึกเสมอว่าเราไทยใจผูกพัน	อยู่ร่วมกันด้วยสายโซ่แห่งวัฒนธรรม

เพลง ส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย

สร้อย	มา มา มา มาร่วมใจใช้ของไทยเถิด	จะดีเลิศเงินหมุนเวียนไม่ไปไหน
	สินค้าไทยดี ดี มีถมไป	ไทยช่วยไทยไทยรอดตลอดกาล
	เพื่อนเอ๋ยเพื่อนไทยไยมัวช้า	ช่วยกันหาของไทยใช้เถิดหนา

(สร้อย) เพื่อสร้างเสริมเศรษฐกิจให้วัฒนา แล้วจะพาชาติรุ่งเรืองเฟื่องไปไกล

(สร้อย) เศรษฐกิจเส้นโลหิตใหญ่ของชาติ ต้องสมานหมายบำรุงผดุงไว้
ต้องสร้างเสริมมิให้สิ้นดินชาติใจ ขอมวลไทยช่วยค้ำจุนอุดหนุนกัน

(สร้อย) เศรษฐกิจเกี่ยวเนื่องเรื่องของชาติ ทั้งราษฎรรัฐร่วมใจกันขม้นขมิ
ร่วมพลังสร้างเสริมเพิ่มทวี หมายถึงดีกินดีของราษฎรชาติไทย

(สร้อย) เพื่อนเอยเพื่อนไทยเอยมัวเฉย เพื่อนเราเอ๋ยเราเคยแนแนไฟศาล
ช่วยสร้างเสริมเศรษฐกิจให้ไอฟาร สุขสำราญไทยราษฎรเบิกบานเอย

(สร้อย)

เพลง สามัคคีไทย

สร้อย

เชิญพี่น้องและพวกพ้อง ร่วมใจหมายปอง ปองใจ
ร่วมกันไสร้เราร่วมใจ ร่วมใจหมายชู ชาติไทย
ลา ลา ล้า ลา ลา ล้า เรามาพร้อมใจ ใจกัน
ร่วมสร้างสรรตั้งใจมั่น ร่วมพัฒนาชาติไทย
เพื่อชาติไทยอุทิศกายใจ หมายถึงมั่น
เราจะรวมร่วมใจกัน บุกระบ้นพากันก้าวเดิน
สามัคคีจะนำไทย พร้อมเพรียงกันไปเพื่อไทยเจริญ
ถ้าต่างคนต่างคนต่างเดิน แล้วเราจะเดินอย่างไรไทยเอ๋ย (สร้อย)
เพื่อชาติไทยอุทิศกายใจ หมายถึงมุ่ง
ต้องสร้างเสริมเพิ่มผดุง ร่วมใจจรรุงชาติไทย
สามัคคีเป็นพลัง พร้อมพร้งพวกเราก้าวไป
อันตรายมั่นมีไต่ได้ มิคงอยู่ได้ด้วยสามัคคี (สร้อย)

เพลง สุดหัวใจ

สุดหัวใจของคนไทยก็คือชาติ เราจะปล่อยให้พินาศไปไม่ได้
ทั้งศาสนกษัตริย์ต้องมั่นคงดำรงไว้ ไทยจะต้องคงเป็นไทยชั่วดินฟ้า
อ้ายและอีคนไหนใจทรยศ คิดกบฏทำลายไทยอ้ายชาติข้า

ต้องช่วยกันฟาดให้ยับลงกับตา
 ลูกขึ้นเถิดพี่น้องไทยอย่าได้ช้า
 ชักนำศัตรูล้อมาราม
 มันใช้แผนทหารป่าประดานเมือง
 ดีแต่เราตีมันแตกแยกย้ายไป
 เพราะฉะนั้นชาวไทยต้องใจเด็ด
 เมื่อมันรบเราก็รุกบุกประจัญ
 พวกที่อยู่แนวหลังตั้งใจช่วย
 ช่วยกันกู้ชาติไทยให้คนลือ

จึงจะสาแก่ใจอ้ายคนพาล
 พวกข้ามันกำลังจะสังหาร
 ช่วยกันผลาญไทยให้ยับดับลงไป
 สร้างความขุ่นเคืองหาน้อยไม่
 หาไม่ปานฉะนี้เสียทีมัน
 กล้าเหมือนเพชรอ้ายยอมให้มันหัน
 เข้าโรมรันมันให้ยับลงกับมือ
 ใ้อัพกยเอาให้ม้วยอย่าให้หือ
 ว่าเราคือนักรบไทยไม่ถอยเลย

เพลง สู้ภัยสังคม

เขมรขอทาน

ห้องถนน รนแคม ทุกวันนี้
 จนกระทั่ง บนรถเมล์ มันจี้กัน
 ครั้นจะ เข้าช่วยจับ อ้ายผู้ร้าย
 ถ้ามันตาย ดีร้าย เราเข้ากรง

เขมรกำปอ

ประเดี้ยว ชูดคร่า เด็กนักเรียน
 ประเดี้ยวชูด เข้าช่อง ขายคล่องไป
 ยาเสพติด ขายกัน ไม่หวั่นเกรง
 สอนเด็ก นักเรียนไซ้ให้ติดยา

นาคราช

ม่านรูด โรงแรม แซมอยู่ทั่ว
 ไม่ว่า ลูกเขา และเมียใคร
 ยังมีไซว์ ลามก จกเปรด
 แต่อยู่ได้ ไม่เป็นไร ฉันทแนจริง

เขมรเร็ว

ศักดิ์ศรี ของชาวไทย ไม่ต้องคิด
 จนต่างด้าว ขนานนาม ความอัปปริย
 ขอวิงวอน ท่านผู้ มีอำนาจ
 คนจะ นับถือกัน จนวันตาย

มีแต่พวก ปล้นจี้ อย่งไรนั้น
 ผู้คน ทั้งนั้น กังนง
 ถ้าเราตาย มันก็คง หัวเราะส่ง
 เลยนั่งง ปล่อยมันทำ ตามชอบใจ
 ผลัดกัน เวียนเทียน จนตักษัย
 ยังแต่แม่ มันไซ้ไร ไม่ชูดมา
 คุยโง่งเง ใครกล้าทำ คนอย่างข้า
 แล้วเริงร่า ขายสะบัน มันรวไป
 สำหรับให้ ชายมันชั่ว มั่วกันใหญ่
 มันชอบใจ หลอกเข้าม่าน สำราญจริง
 แสนทุเรศ หากิน กับผู้หญิง
 ไม่รู้ทั้ง ไรทำไม อ้ายพรรคนี้
 วิปริต ผิดไป เป็นสุดที่
 ว่า “ฟักกิ้ง” ชิทตี มันน่าอาย
 จงพิฆาต พวกมัน ให้สลาย
 ให้เขาแข่ง จนมลาย ไม่ดีเอย

เพลง อย่าโก่ง

สร้อย	อย่าโก่งๆ อย่ากินๆ	อย่าโก่งๆอย่ากินแผ่นดินจะมลาย
	ชาติไทยจะวอดวาย	เพราะไทยไม่ปราบคนกิน
(ท)	กินอิฐกินหินกินปูน	กระทั่งทำบุญก็ยังโกงกิน
	มันโกงกระทั่งแผ่นดิน	ไม่รู้จะกินกันสักเท่าใด (สร้อย)
(ญ)	โกงเล็กโกงน้อยโกงกัน	เป็นพันพันล้านก็ยังโกงไป
	โกงกันจนชาติประลัย	แต่ตัวมันไซ้ร่อยดีกินดี (สร้อย)
(ท)	ผู้มีอำนาจก็ทำเฉยเมย	มิเคยได้เอ่ยเรื่องการโกงกิน
	เลยโกงกันไม่รู้สิ้น	พวกคอมมิวนิสต์ฮะๆชอบใจ (สร้อย)
(ญ)	มีแผลเอาไว้ให้ตี	มีคนอับปรียไว้ให้สาวได้
	บ้านเมืองก็เลยวุ่นไป	เพราะไทยไม่ปราบคนกิน (สร้อย)
(ท)	พวกยุคก็ยุกันไป	เพราะมันรู้ใจว่าไทยทั้งสิ้น
	ยากจนแทบไม่มีกิน	เพราะพวกโกงกินมันดูดเอาไป (สร้อย)
(ญ)	เลยเกิดระดมมวลชน	เพราะความยากจนเป็นเหตุยิ่งใหญ่
	หลงเชื่อถูกเขานำไป	กว่าจะรู้ตัวไซ้รักก็สายเกินกิน (สร้อย)
(ท)	รัฐบาลต้องปราบคนโกง	ที่มันเชื่อมโยงไปทั้งแผ่นดิน
	นั่นแหละชาติไทยไม่สิ้น	พวกคอมมิวนิสต์ไม่อาจมาครอง
(สร้อย)		
	(ญ) ถ้าปล่อยกันไปอย่างนี้	ไม่มีผลดีจะมาส่อง
	มีแต่ถอยหลังเข้าคลอง	แล้วเราจะต้องเสียใจ (สร้อย)
	อย่าโก่งๆ	จะโกงกันไปทำไม
	โกงกันจนชาติประลัย	ถ้าเราเป็นไทยต้องไม่คิดโกง

เพลง อย่าทำลายไทย

เจ้าเข็น	อย่าทำลายไทยด้วยกันจงพรั่นจิต	ดวงชีวิตของไทยจะหดสั้น
	เร่งปราบเหวออื่นให้สิ้นพลัน	ไทยทั้งนั้นจะปลอดภัยไร้ราดิน
	ถ้าไม่ปราบกลับไปรับสินบนเข้า	ก็ใครเล่าทำลายไทยให้สูญสิ้น
	ท่านนั้นแหละล้างผลาญทั้งแผ่นดิน	เมื่อได้ยินจงระงับเร่งกลับใจ
แขกพราหมณ์	ตัวท่านรอยไทยร่อแร่เพราะท่าน	จะคิดอ่านแก้กันอย่างไรไหว
	สักวันหนึ่งลูกเมียท่านอาจบรรลัย	เพราะเหวออื่นที่ท่านไซ้รักกินสินบน

แต่เท่านั้นก็ยังพอทำเนา

ถึงบทเศร้าไทยทั้งชาติฟาดกันป่วน

จนชาติไทยเสียเอกราชขาดผู้คน

ท่านเองแหละต้องวายชนม์ก่อนใครใคร

2. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์

2.1 การผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์

- ที่มาของการผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยม

ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ เป็นผู้ที่มีแนวคิดชาตินิยมเป็นอย่างมาก เป็นเพราะการได้รับการปลูกฝังแนวคิดชาตินิยมมาจากบิดา โดยได้มีบันทึกถึงเรื่องนี้ไว้ในหนังสือประมวลบทร้องเพลงดับ และ เพลงไทยเนื้อเต็มต่าง ๆ (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2514) โดยได้กล่าวถึงแนวคิดชาตินิยม ที่บิดาสอนไว้ ให้มีความรักชาติ เห็นแก่ชาติ อย่าดูถูกพวกเรากันเอง ไทยต้องช่วยไทยด้วยกัน แนวคิดนี้ได้สืบทอดมายัง ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ ภายหลังศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ ยังได้เผยแพร่แนวคิดนี้ไปยังบุตรและลูกศิษย์ โดยยังคงยึดหลักแนวคิดชาตินิยมที่บิดาได้สอนไว้ (อังสนา นาคสวัสดิ์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2564) การสร้างสรรค์เพลงไทยเนื้อเต็มของศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีสาเหตุจากการที่วัฒนธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามามีอิทธิพล และเพลงไทยเดิมเสื่อมความนิยม ประกอบกับการที่ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีรายการ ดร. อุทิศ แนะนำดนตรีไทย ทางสถานีโทรทัศน์ และการออกอากาศทางสถานีวิทยุต่าง ๆ เช่น สถานีวิทยุ ม.ก. เป็นช่องทางในการเผยแพร่ดนตรีไทย จึงได้คิดวิธีในการจะทำให้เพลงไทยเดิมได้รับความนิยมอีกครั้ง จึงใช้วิธีการปรับปรุงดนตรีไทยเดิมใหม่ ปรับการเอื้อนที่ไม่จำเป็นออก เพิ่มบทร้องแทนคำเอื้อน ใช้ทำนองเพลงกระชับ ทำนองสั้น จังหวะสนุกสนาน เพื่อเป็นการจูงใจให้มีการกลับมาฟังเพลงไทยเดิมอีกครั้ง ให้เมื่อเพลงไทยเนื้อเต็มเริ่มการใช้ในงานต่าง ๆ ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ จึงต้องการที่จะใช้บทเพลงเพื่อเป็นการสอนเด็กและเยาวชน ให้มีความตระหนักในชาติ จึงได้เริ่มสร้างสรรค์งานเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมขึ้น เพิ่มเติมจากเพลงไทยเนื้อเต็มที่สร้างสรรค์มาก่อน แรงบันดาลใจในการแต่งเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ มาจากการสังเกตรอบตัว เช่น ข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ จากบุคคลใกล้ชิด บุตรและลูกศิษย์ เมื่อสังเกตเห็นอะไรที่น่าสนใจ ก็จะนำสิ่งนั้นสร้างสรรค์ออกมาเป็นบทเพลงไทยเนื้อเต็มเพื่อใช้บรรเลงในงานต่าง ๆ ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ เป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ในการแต่งเพลงเป็นอย่างมาก จากคำบอกเล่าของลูกศิษย์ ครั้งหนึ่งที่ขณะที่ยุบหนือระหว่างการเดินทางไปทำธุระร่วมกับศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ ท่าน

ใช้เวลาเพียงชั่วครู่ ก็สามารถประพันธ์เพลงออกมาได้เพลงหนึ่ง (ประสพ สังฆธรรม, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2563)

- กระบวนการการผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยม

กระบวนการและหลักคิดในการใช้เพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ คือการให้ในสิ่งที่ชอบก่อน เพื่อสร้างแรงจูงใจและสร้างความคุ้นเคย และเมื่อสนใจและคุ้นเคยแล้ว จึงใส่สิ่งที่ต้องการเข้าไป เปรียบเหมือนการที่เด็กชอบกินขนมปังมากกว่าข้าว จึงให้กินขนมปังก่อน แล้วค่อยกินข้าว ปรับสัดส่วนในการบริโภค เพื่อให้คุ้นเคย (สุรพล จันทราปัติย์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2562) โดย ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้ใช้แนวคิดนี้ในรายการ ดร.อุทิศ แนะนำดนตรีไทย ใช้การบรรเลงเพลงไทยเนื้อเต็มในช่วงต้นของรายการ และ บรรเลงเพลงไทยเดิม ในตอนท้าย ในช่วงที่เป็นเพลงไทยเนื้อเต็ม ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้แต่งเพลงออกมาหลากหลายประเภท หนึ่งในนั้นคือเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม ที่มุ่งเน้นในการสอนให้มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นอกเหนือจากการใช้เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมในรายการ ดร.อุทิศ แนะนำดนตรีไทย ยังมีการผลิตซ้ำการใช้เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมในช่องทางอื่นอีก เช่น สถานีวิทยุ ม.ก. การรับเชิญบรรยายดนตรีไทยตามสถานที่ต่าง ๆ การจัดพิมพ์รวบรวมไว้ในหนังสือ การบันทึกเสียงเพื่อจัดจำหน่าย การใช้ในการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ได้ระดับชั้นประถมได้ขับร้อง ผ่านการฝึกอบรมครูเพื่อใช้ในการปลูกฝังแนวคิดชาตินิยมความรักชาติ และการใช้เปิดในชมรมวิทยุเสรี ในส่วนของการใช้เพลงไทยเนื้อเต็มชาตินิยมในชมรมวิทยุเสรี เนื่องจาก ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้รับคำชักชวน จาก พลตำรวจเอก สว่าง บุญนาค ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเนื่องจาก ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์มีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเป็นร่างทรงของปู่ฤๅษีนารอด จึงได้มีการพบประพุดคุยสนทนาธรรมอยู่บ่อยครั้ง (อังสนา นาคสวัสดิ์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2564)

2.2 ทำนองดนตรีที่สะท้อนแนวคิดชาตินิยมในกระบวนการผลิตซ้ำ

- การใช้ทำนองดนตรีในการตอกย้ำแนวคิดชาตินิยม

กระบวนการใช้ทำนองดนตรีเพื่อตอกย้ำแนวคิดชาตินิยม ของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีการใช้วิธีขับร้องที่เรียกว่า การร้องเนื้อเต็ม และเพื่อให้ลักษณะการร้องเนื้อเต็มออกมาสมบูรณ์ ทำนองเพลงที่ใช้จึงมีลักษณะกระชับ มีทำนองไม่ซับซ้อน และเพื่อตอกย้ำแนวคิดชาตินิยม ลักษณะของทำนอง จะมีซ้ำทำนอง เพื่อเน้นย้ำเนื้อหาแนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏในบทเพลง

การใช้ทำนองดนตรีเพื่อตอกย้ำแนวคิดชาตินิยม

เพลง สามัคคีไทย แนวคิด การส่งเสริมความสามัคคี

ทำนองเพลง สามัคคีไทย (ท่อนสร้อย)

---ช	-ล-ท	---ช	-ล-ท	-ช-ล	-ท-ล	---ล	---ล
---ร	-ม-ช	---ร	-ม-ช	-ม-ช	-ล-ช	---ช	---ช

ทำนองเพลง สามัคคีไทย (ท่อนสร้อย) เทียบกับบทร้อง

บทร้อง	---เชิญ	-พี่-น้อง	---และ	-พวก-พ้อง	-ร่วม-ใจ	-หมาย-ปอง	---ปอง	---ใจ
ทำนอง	---ช	-ล-ท	---ช	-ล-ท	-ช-ล	-ท-ล	---ล	---ล
บทร้อง	---ร่วม	-กัน-ไซ้	---เรา	-ร่วม-ใจ	-ร่วม-ใจ	-หมาย-ชู	---ชาติ	---ไทย
ทำนอง	---ร	-ม-ช	---ร	-ม-ช	-ม-ช	-ล-ช	---ช	---ช

บทร้อง	---ลา	-ลา-ล้า	---ลา	-ลา-ล้า	-เรา-มา	-พร้อม-ใจ	---ใจ	---กัน
ทำนอง	---ช	-ล-ท	---ช	-ล-ท	-ช-ล	-ท-ล	---ล	---ล
บทร้อง	---ร่วม	-สร้าง-สรรค์	---ตั้ง	-ใจ-มั่น	-ร่วม-พัฒ	-ทะ-นา	---ชาติ	---ไทย
ทำนอง	---ร	-ม-ช	---ร	-ม-ช	-ม-ช	-ล-ช	---ช	---ช

เพลง เลือดไทย แนวคิด การอุทิศตนเพื่อชาติ การเชิดชูสถาบัน

ทำนองเพลง เลือดไทย (ท่อนสร้อย)

----	-ม-ท	--รุ่ม	-รุ่ม-ท	----	-ม-ท	--รุ่ม	-รุ่ม-ท
--รุ่ม	-ล-ช	-ร-ช	-ล-ท	--รุ่ม	-ล-ช	---ฟ	---ม

ทำนองเพลง เลือดไทย (ท่อนสร้อย) เทียบกับบทร้อง

บทร้อง	----	-เลือด-ไทย	--ต้องไว้	-ลาย-ไทย	----	-เลือด-ไทย	--ต้องไว้	-ลาย-ไทย
ทำนอง	----	-ม-ท	--รุ่ม	-รุ่ม-ท	----	-ม-ท	--รุ่ม	-รุ่ม-ท
บทร้อง	--มียอม	-ให้-ใคร	-เข้า-มา	-รา-วี	--ทุกคน	-ยอม-พลี	---เพื่อ	---ไทย
ทำนอง	--รุ่ม	-ล-ช	-ร-ช	-ล-ท	--รุ่ม	-ล-ช	---ฟ	---ม

เพลง มาลัยเศรษฐกิจ แนวคิด การส่งเสริมความสามัคคี การส่งเสริมการซื้อขายสินค้าไทย

ทำนองเพลง มาลัยเศรษฐกิจ (ท่อนสร้อย)

----	---ล	---ล	---ล	--ทรี	-ท-ล	----	-ช-ม
------	------	------	------	-------	------	------	------

----	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ซ้-ม่	-ร้-ช	---ล	---ท
----	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ช-ม	-ร-ม	-ชลท	-ล-ช

ทำนองเพลง มาลัยเศรษฐกิจ (ท่อนสร้อย) เทียบกับบทร้อง

บทร้อง	----	---เรา	---เป็น	---ไทย	--ไฉน	--จะคลาย	----	-รัก-ชาติ
ทำนอง	----	---ล	---ล	---ล	--ทรี	-ท-ล	----	-ช-ม
บทร้อง	----	-ต้อง-ผดุง	-เอ็ง-เอย	-มั่ง-มาด	-พร้อม-ใจ	-กัน-สร้าง	---ชาติ	---เอย
ทำนอง	----	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ซ้-ม่	-ร-ช	---ล	---ท
บทร้อง	----	-ต้อง-ผดุง	-เอ็ง-เอย	-มั่ง-มาด	-พร้อม-ใจ	-กัน-สร้าง	---ชาติ	---เอย
ทำนอง	----	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ช-ม	-ร-ม	-ชลท	-ล-ช

เพลง แรงสามัคคี แนวคิด การส่งเสริมความสามัคคี

ทำนองเพลง แรงสามัคคี ท่อน 1

--รม	-ททท	-ลชล	-ททท	--รม	-ททท	-ลชล	ชมชม
--รม	-ททท	-ลชล	-ททท	--รม	-ททท	-ลชล	ชมชม
----	-ทรม	ซ้ม่รช	-ล-ท	----	-ชลท	ร้ทลช	-ฟ-ม

ทำนองเพลง แรงสามัคคี ท่อน 1 เทียบกับบทร้อง

บทร้อง	--ร่วมใจ	-ไม-ตรี	-กันเถอะพี	-น้อง-ไทย	--ร่วมจิต	-กัน-ไว้	-ชาติ-ไทย	จะรุ่ง-เรือง
ทำนอง	--รม	-ททท	-ลชล	-ททท	--รม	-ททท	-ลชล	ชมชม
บทร้อง	--ร่วมใจ	-ไม-ตรี	-กันเถอะพี	-น้อง-ไทย	--ร่วมจิต	-กัน-ไว้	-ชาติ-ไทย	จะรุ่ง-เรือง
ทำนอง	--รม	-ททท	-ลชล	-ททท	--รม	-ททท	-ลชล	ชมชม
บทร้อง	----	-ชาติประเทือง	--เพราะสา	-มัค-คี	----	-ร่วมชีวี	--กันเป็น	-กำ-ล้ง
ทำนอง	----	-ทรม	ซ้ม่รช	-ล-ท	----	-ชลท	ร้ทลช	-ฟ-ม

- การใช้รูปแบบจังหวะดนตรีเร้าอารมณ์เพื่อกระตุ้นให้คล้อยตามในบทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยม

เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีการใช้รูปแบบหน้าทับต่าง ๆ และจังหวะในอัตราต่าง ๆ เพื่อปลุกเร้าอารมณ์ของผู้ฟังให้คล้อยตามกับทำนองและเนื้อหาของบทเพลง

การใช้รูปแบบจังหวะดนตรีในการเล่าอารมณ์ความรักชาติ

เพลง แรงสามัคคี ท่อน 1 วรรค 1 และวรรค 2

หน้าทับ: พม่า

เครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงหน้าทับ : กลองยาว

อัตราจังหวะ: ชั้นเดียว

บทร้อง	--รวมใจ	-ไม-ตรี	-กันเถอะพี	-น้อง-ไทย	--ร่วมจิต	-กัน-ไว้	-ชาติ-ไทย	จะรุ่ง-เรือง
ทำนอง	--รม	-ททท	-ลชล	-ททท	--รม	-ททท	-ลชล	ชมชม
จังหวะหน้าทับ	---ปะ	-เพิง-ปะ	-เพิง-ปะ	-เพิง-ปะ	---ปะ	-เพิง-ปะ	-เพิง-ปะ	-เพิง-ปะ
จังหวะฉิ่ง	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ
บทร้อง	--รวมใจ	-ไม-ตรี	-กันเถอะพี	-น้อง-ไทย	--ร่วมจิต	-กัน-ไว้	-ชาติ-ไทย	จะรุ่ง-เรือง
ทำนอง	--รม	-ททท	-ลชล	-ททท	--รม	-ททท	-ลชล	ชมชม
จังหวะหน้าทับ	---ปะ	-เพิง-ปะ	-เพิง-ปะ	-เพิง-ปะ	---ปะ	-เพิง-ปะ	-เพิง-ปะ	-เพิง-ปะ
จังหวะฉิ่ง	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ	-ฉิ่ง-ฉับ

กระสวนจังหวะหน้าทับ,ฉิ่ง เปรียบเทียบกระสวนจังหวะทำนอง,บทร้อง ของ เพลง แรงสามัคคี

ท่อน 1 วรรค 1 และวรรค 2

บทร้อง	--xx	-x-x	-xxx	-x-x	--xx	-x-x	-x-x	xx-x
ทำนอง	--xx	-xxx	-xxx	-xxx	--xx	-xxx	-xxx	xxxx
จังหวะหน้าทับ	---x	-x-x	-x-x	-x-x	---x	-x-x	-x-x	-x-x
จังหวะฉิ่ง	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x
บทร้อง	--xx	-x-x	-xxx	-x-x	--xx	-x-x	-x-x	xx-x
ทำนอง	--xx	-xxx	-xxx	-xxx	--xx	-xxx	-xxx	xxxx
จังหวะหน้าทับ	---x	-x-x	-x-x	-x-x	---x	-x-x	-x-x	-x-x
จังหวะฉิ่ง	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x	-x-x

เพลง เลือดไทย ท่อนสร้อย

หน้าทับ: ฝรั่ง สองชั้น

เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงหน้าทับ: กลองเล็ก (Snare Drum)

อัตราจังหวะ: สองชั้น

บทร้อง	----	-เลือด-ไทย	--ต้องไว้	-ลาย-ไทย	----	-เลือด-ไทย	--ต้องไว้	-ลาย-ไทย
ทำนอง	----	-ม่-ท	--รม่	-ร-ท	----	-ม่-ท	--รม่	-ร-ท
จังหวะหน้าทับ	-ติงติงติง	-ติง-ทั้ม	-ติง-ทั้ม	-ติง-ทั้ม	-ติงติงติง	-ติง-ทั้ม	-ติง-ทั้ม	-ติง-ทั้ม
จังหวะฉิ่ง	----	---ฉิ่ง	---ฉิ่ง	---ฉิ่ง	----	---ฉิ่ง	---ฉิ่ง	---ฉิ่ง
บทร้อง	--มียอม	-ให้-ใคร	-เข้า-มา	-รา-วี	--ทุกคน	-ยอม-พลี	---เพื่อ	---ไทย
ทำนอง	--รท	-ล-ช	-ร-ช	-ล-ท	--รท	-ล-ช	---ฟ	---ม
จังหวะหน้าทับ	-ติงติงติง	-ติง-ทั้ม	-ติง-ทั้ม	-ติง-ทั้ม	-ติงติงติง	-ติง-ทั้ม	-ติง-ทั้ม	-ติง-ทั้ม
จังหวะฉิ่ง	----	---ฉิ่ง	---ฉิ่ง	---ฉิ่ง	----	---ฉิ่ง	---ฉิ่ง	---ฉิ่ง

กระสวนจังหวะหน้าทับ,ฉิ่ง เปรียบเทียบกระสวนจังหวะทำนอง,บทร้อง ของเพลง เลือดไทย ก่อน
สร้อย

บทร้อง	----	-x-x	--xx	-x-x	----	-x-x	--xx	-x-x
ทำนอง	----	-x-x	--xx	-x-x	----	-x-x	--xx	-x-x
จังหวะหน้าทับ	-xxx	-x-x	-x-x	-x-x	-xxx	-x-x	-x-x	-x-x
จังหวะฉิ่ง	----	---x	---x	---x	----	---x	---x	---x
บทร้อง	--xx	-x-x	-x-x	-x-x	--xx	-x-x	---x	---x
ทำนอง	--xx	-x-x	-x-x	-x-x	--xx	-x-x	---x	---x
จังหวะหน้าทับ	-xxx	-x-x	-x-x	-x-x	-xxx	-x-x	-x-x	-x-x
จังหวะฉิ่ง	----	---x	---x	---x	----	---x	---x	---x

เพลง แรงสามัคคี มีการใช้อัตราจังหวะชั้นเดียว และหน้าทับพม่า ซึ่งบรรเลงจังหวะหน้าทับด้วยกลองยาว ทำให้มีอารมณ์ของบทเพลง มีความสนุกสนานคึกคัก

เพลง เลือดไทย มีการใช้อัตราจังหวะสองชั้น หน้าทับฝรั่ง บรรเลงจังหวะหน้าทับด้วยกลองเล็ก (Snare Drum) ทำให้อารมณ์เพลงนี้มีความอึกเขม เข้มแข็ง

ทั้งสองเพลงเมื่อเปรียบเทียบจังหวะหน้าทับ จังหวะฉิ่ง กับบทร้อง จะเห็นว่าจังหวะหน้าทับ จังหวะฉิ่ง ตรงกับบทร้องในช่วงคำที่เน้นแนวคิดชาตินิยม เช่นคำว่า ชาติไทย เลือดไทย ลายไทย

ยอมพลี ทำให้จังหวะกระตุ้นทำนองให้โดดเด่น และยังกระตุ้นตัวบทร้อง ทำให้เกิดการเร้าอารมณ์ของบทเพลงและบทร้องมากยิ่งขึ้น

- การผลิตซ้ำแนวคิดสำคัญไว้ในทำนองสร้อย

จากการวิเคราะห์โครงสร้างการบรรเลงของบทเพลง ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มักจะใช้ทำนองสร้อยเข้ามาใช้ในการสร้างสรรค์บทเพลง เป็นความนิยมโดยส่วนบุคคล โดยใช้การผลิตซ้ำในตัวบทเพลงด้วยวิธีการบรรเลงซ้ำเพื่อย้ำแนวคิดสำคัญ นอกจากใช้ทำนองสร้อยในการบรรจุและผลิตซ้ำแนวคิดสำคัญของตัวบทเพลง ยังมีการใช้ทำนองสร้อยเพื่อเพิ่มความน่าสนใจของบทเพลงอีกด้วย

การผลิตซ้ำแนวคิดสำคัญไว้ในทำนองสร้อย

เพลง แรงสามัคคี

ผู้ประพันธ์บทร้อง: ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ และ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ

นคร

โครงสร้าง และทำนองเพลง

แนวคิด การส่งเสริมความสามัคคี

โครงสร้าง

ดนตรีนำ
บทร้อง 1 (วรรค 1) *1
บทร้อง 1 (วรรค 1)
บทร้อง 1 (วรรค 2)
สร้อย
สร้อย
บทร้อง 1 (วรรค 1)
บทร้อง 1 (วรรค 1)
บทร้อง 1 (วรรค 2)
สร้อย
สร้อย
บทร้อง 2

สร้อย
บทร้อง2
สร้อย *2
(กลับต้นตั้งแต่ *1 ถึง *2)
ดนตรีลงจบ

บทร้อง 1 (วรรค 1)

--ร่วมใจ	-ไม-ตรี	-กันเถอะพี	-น้อง-ไทย	--ร่วมจิต	-กัน-ไว้	-ชาติ-ไทย	จะรุ่ง-เรือง
--รม	-ททท	-ลชล	-ททท	--รม	-ททท	-ลชล	ชมชม

บทร้อง 1 (วรรค 2)

----	-ชาติประเทือง	--เพราะสา	-มัด-คี	----	-ร่วมชีวิต	--กันเป็น	-กำ-ลัง
----	-ทรม	ชมรัช	-ล-ท	----	-ชลท	รืทลช	-ฟ-ม

บทร้อง 2

-กิจ-การ	-ใด-ใด	-สำ-เร็จ	-ดัง-ใจ	-เสริม-สร้าง	-ชาติ-ไทย	-ไว้-อยู่	-ยืน-ยัง
-ล-ท	-ร-ม่	-ฟ-ท	-ร-ม่	-ล-ท	-ร-ม่	-ร-ช	-ล-ท
----	-เกิดพลัง	-ด้วย-ความ	-สามัคคี				
----	-ชลท	รืทลช	-ฟ-ม				

สร้อย

---นอด	-ทิงนองนอย	-ข้า-นอด	-ทิงนองนอย	---นอด	-ทิงนองนอย	-ข้า-นอด	-ทิงนองนอย
--ลฟ	-มมม	-รมฟ	-มมม	--ลฟ	-มมม	-รมฟ	-มมม

เพลง เลือดไทย

ผู้ประพันธ์บทร้อง: ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

โครงสร้าง และทำนองเพลง

แนวคิด การอุทิศตนเพื่อชาติไทย การเชิดชูสถาบัน

โครงสร้าง

ดนตรีนำ
สร้อย
บทร้อง 1
สร้อย
บทร้อง 2
สร้อย
บทร้อง 1
สร้อย
บทร้อง 2
สร้อย

สร้อย

----	-เลียด-ไทย	--ต้องไว้	-ลาย-ไทย	----	-เลียด-ไทย	--ต้องไว้	-ลาย-ไทย
----	-ม-ท	--รม	-ร-ท	----	-ม-ท	--รม	-ร-ท
--มียอม	-ให้-ใคร	-เข้า-มา	-รา-วี	--ทุกคน	-ยอม-พลี	---เพื่อ	---ไทย
--รท	-ล-ช	-ร-ช	-ล-ท	--รท	-ล-ช	---ฟ	---ม

บทร้อง 1

	-เพื่อ-ไทย	-ทุก-คน	-ยอม-พลี	-แม่-จน	-ชี-วี	---พลี	---ได้
----	-ร-ม	-ฟ-ม	-ร-ม	-ฟ-ม	-ร-ม	---ร	---ท
-ชาติ-ศาสน์	-กะ-ษัตริย์	-วัฒน	-ธรรม-ไทย	-น้อม-นำ	-จิต-ใจ	---ร่วม	---กัน
-ม-ม	-ม-ม	-มร-ม	-ท-ล	-ท-ล	-ช-ล	---ท	---ร
----	-เพื่อ-ไทย	-ทุก-คน	-มัน-ใจ	-มิ-ยอม	-ให้-ใคร	---ขวาง	---กัน
----	-ร-ม	-ฟ-ม	-ร-ม	-ฟ-ม	-ร-ม	---ร	---ท
----	-พัฒนา	-รุด-หน้า	-ไป-พลัน	-ทุก-คน	-ร่วม-กัน	-ยึด-มัน	-ไม่-ตรี
----	-มมม	-ม-ร	-ท-ล	-ท-ล	-ช-ฟ	-ม-ร	-ม-ม

บทร้อง 2

----	-เพื่อ-ไทย	-ทุก-คน	-ยอม-พลี	-แม่-ดวง	-ชี-วี	---พลี	---ได้
----	-ร้-ม้	-ฟ้-ม้	-ร้-ม้	-ฟ้-ม้	-ร้-ม้	---ร้	---ท
----	-ข้า-ศึก	-แม่น-ล้ำ	-แดน-ไทย	-ทุก-คน	-มัน-หมาย	---ต่อ	---ดี
----	-ม-ม	-ม้-ร้	-ท-ล	-ท-ล	-ช-ล	---ท	---ร
----	-เพื่อ-ไทย	-ทุก-คน	-ร่วม-ใจ	-มิ-ยอม	-ให้-ใคร	---ย่า	---ยี่
----	-ร้-ม้	-ฟ้-ม้	-ร้-ม้	-ฟ้-ม้	-ร้-ม้	---ร้	---ท
----	-เอกราช	-ของ-ชาติ	-เรา-นี้	-มิ-ยอม	-ให้-มี	--ผู้ใด	-แผ้ว-พาน
----	-มมม	-ม้-ร้	-ท-ล	-ท-ล	-ช-ฟ	--มร	-ม-ม

เพลง มาลัยเศรษฐิกิจ

ผู้ประพันธ์บทร้อง : ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

โครงสร้าง และทำนองเพลง

แนวคิด การส่งเสริมการซื้อขายสินค้าไทย การส่งเสริมความสามัคคี

โครงสร้าง

ดนตรีนำ
สร้อย
สร้อย
บทร้อง 1
สร้อย
สร้อย
บทร้อง 2
สร้อย
สร้อย
บทร้อง 1
สร้อย
สร้อย
บทร้อง 2
สร้อย

สร้อย

บทร้อง

สร้อย

----	---เรา	---เป็น	---ไทย	--ไหน	--จะคลาย	----	-รัก-ชาติ
----	---ล	---ล	---ล	--ทรี	-ท-ล	----	-ช-ม
----	-ต้อง-ผดุง	-เอ็ง-เอย	-มุง-มาด	-พร้อม-ใจ	-กัน-สร้าง	---ชาติ	---เอย
----	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ห้-ม้	-ร-ช	---ล	---ท
----	-ต้อง-ผดุง	-เอ็ง-เอย	-มุง-มาด	-พร้อม-ใจ	-กัน-สร้าง	---ชาติ	---เอย
----	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ช-ม	-ร-ม	-ชลท	-ล-ช

บทร้อง 1

----	-ขอ-เชิญ	--พี่น้อง	-ผอง-ไทย	--มาร่วม	---ใจ	----	-สร้าง-ชาติ
----	-ห้-ม้	--ร้ท	-ช-ล	--ชม	---ล	----	-ช-ม
---ไทย	--จะเรื่อง	---อำ	-นาจ--	--เพราะไทย	---ราษฎร	---ร่วม	-ใจ---
---ร้	--ร้	---ร้	-ท--	--ห้	---ช	---ล	-ท--
--เพื่อเศษ	--รู้จัก	---กาย	-ใน--	--นิยม	---ไทย	--อย่างนาย	-แทนง--
--ชม	--ชม	---ช	-ล--	--ทล	---ล	--ชท	-ร้--
---ช่วย	--กันใช้	---ของ	-ไทย--	---เงิน	--ไม่ไหล	--เราร่วม	-แรง--
---ท	--ร้	---ห้	-ร้--	---ท	--ลท	--ร้	-ล--
---เศษ	--รู้จัก	-ของ-เรา	จะแกร่ง-	-ด้วย-แรง	-น้ำ-ใจ	-ของ-ไทย	---เอย
---ช	--ลช	-ท-ล	-ช-ม	-ช-ม	-ช-ล	-ร้-ท	---ช

บทร้อง 2

----	-ขอ-เชิญ	--กันก้าว	-หน้า-เดิน-	---อย่า	--มัวเพลิน	----	-ของ-นอก
----	-ช-ม	--รท	-ช-ล	---ม	--ชล	----	-ช-ม
---เศษ	--รู้จัก	--เราซ้ำ	-ชอก--	-ค้า-ขาย	-ไม่-ออก	--เราเสีย	-ดุลย์--
---ท	--รท	--รม	-ท--	-ช-ม	-ร-ช	--ลช	-ท--
--มาช่วย	---กัน	---เจือ	-จุน-	--อดหนุน	-ของ-ไทย	--อย่าไหล	-หลง--
--ชม	---ม	---ช	-ล--	--ชท	-ร-ล	--ชท	-ร--
--เพื่อขอบ	---กู่	--เศษ	รู้จัก--	-ของ-ไทย	-เรา-คิด	--ให้มัน	-คง--

--รท	---ท	--ท	รท--	-ช-ม	-ร-ท	--ลช	-ล--
---ไทย	-จะ-ลุ่ม	-เอ็งหือเอย	-จม-ลง	-หาก-เรา	-มัว-หลง	-ใช้-ของ	-นอก-เอย
---ล	-ล-ล	-ทรล	-ช-ม	-ร-ช	-ล-ท	-ร-ท	-ล-ช

เพลง สามัคคีไทย

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง: ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

โครงสร้าง และทำนองเพลง

แนวคิด การส่งเสริมความสามัคคี

ดนตรีนำ (Intro)
สร้อย 1
สร้อย 2
*เนื้อร้อง 1
สร้อย 1
สร้อย 2
เนื้อร้อง 2
สร้อย 1
สร้อย 2
(กลับไป *)

ทำนองเพลง: ใช้ทำนองเพลงนกสีชมพู จากต้นนกสีชมพู ของจางวางทั่ว พาทยโกศล ในช่วงสร้อย และเพิ่มเติมทำนอง โดยศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ใช้กลุ่มเสียงเดียวกับเพลงนกสีชมพู

สร้อย 1

---เชิญ	-พี-น้อง	---และ	-พวก-พ้อง	-ร่วม-ใจ	-หมาย-ปอง	---ปอง	---ใจ
---ช	-ล-ท	---ช	-ล-ท	-ช-ล	-ท-ล	---ล	---ล
---ร่วม	-กัน-ไซร้	---เรา	-ร่วม-ใจ	-ร่วม-ใจ	-หมาย-ชู	---ชาติ	---ไทย
---ร	-ม-ช	---ร	-ม-ช	-ม-ช	-ล-ช	---ช	---ช

สร้อย 2

---ลา	-ลา-ล้า	---ลา	-ลา-ล้า	-เรา-มา	-พร้อม-ใจ	---ใจ	---กัน
---ช	-ล-ท	---ช	-ล-ท	-ช-ล	-ท-ล	---ล	---ล
---ร่วม	-สร้าง-สรรค์	---ตั้ง	-ใจ-มั่น	-ร่วม-พัฒ	-ทะ-นา	---ชาติ	---ไทย
---ร	-ม-ช	---ร	-ม-ช	-ม-ช	-ล-ช	---ช	---ช

เนื่อร้อง 1

----	---เพื่อ	----	-ชาติ-ไทย	-อุ-ทิศ	-กาย-ใจ	---หมาย	---มัน
----	---ท	----	-ร-ม	-ช-ล	-ช-ม	---ร	---ท
---เรา	-จะ-รวม	-ร่วม-ใจ	-กัน--	-บุก-บัน	-พา-กัน	-ก้าว-เดิน	----
---ร	-ม-ช	-ร-ม	-ช--	-ร-ม	-ช-ล	-ช-ล	----
---สา	--ศักดิ์	--จะนำ	-ไทย--	-พร้อม-เพ็ญ	-กัน-ไป	-เพื่อ-ไทย	--เจริญ
---ร	--รท	--ทท	-ท--	-ม-ร	-ท-ล	-ช-ล	--ลล
--ถ้าต่าง	---คน	-ต่าง-คน	-ต่าง-เดิน	-แล้ว-เรา	-จะ-เดิน	-อย่าง-ไร	-ไทย-เอ๋ย
--รร	---ม	-ร-ม	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ช-ร	-ม-ช

เนื่อร้อง 2

----	---เพื่อ	----	-ชาติ-ไทย	-อุ-ทิศ	-กาย-ใจ	---หมาย	---มุ่ง
----	---ท	----	-ร-ม	-ช-ล	-ช-ม	---ร	---ท
---ต้อง	-สร้าง-เสริม	-เพื่อ-ผะ	-ดุง--	-ร่วม-ใจ	-จ-รุ่ง	-ชาติ-ไทย	----
---ร	-ม-ช	-ร-ม	-ช--	-ร-ม	-ช-ล	-ช-ล	----
---สา	--ศักดิ์	--เป็นพะ	-ล้ง--	-พร้อม-พร้ง	-พวก-เรา	-ก้าว-ไป	----
---ร	--รท	--ทท	-ท--	-ม-ร	-ท-ล	-ช-ล	----
---อัน	--ทราย	-มั่น-มี	-ใด-ใด	-มิ-คง	-อยู่-ได้	-ด้วย-สา	-มค-ค
---ร	--รร	-ม-ร	-ท-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ช-ร	-ม-ช

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาจากเอกสาร ตำรา วิชาการ และการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล มีความมุ่งหมายในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
2. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

1.1 บทเพลงที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม

จากการสืบค้นเอกสารหลักฐาน มีการรวบรวมบทเพลงอยู่ใน “หนังสือประมวลบทร้องเพลงดับ และเพลงเนื้อเต็มต่างๆ รวบรวมโดยศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณพ่อสังวาลย์ นาคสวัสดิ์ และพระอุดม นาคสวัสดิ์ วันที่ 23 ถึง 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2514” ปรากฏเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม จำนวน 3 บทเพลง โดยบทเพลงแรกที่เริ่มแต่งคือเพลง แรงสามัคคี เป็นการแต่งให้กับกระทรวงศึกษาธิการมีจุดประสงค์ใช้สำหรับสอนนักเรียน “หนังสือไหว้ครู สโมสรดุริยางค์ไทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2516” ปรากฏเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม จำนวน 10 บทเพลง และ “หนังสือไหว้ครู ชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันอาทิตย์ที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2524” ปรากฏเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม จำนวน 26 บทเพลง

จากเอกสารหลักฐานที่ปรากฏเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีการใช้ทำนองเพลงไทยเดิมนำมาบรรจุนี้อารมณ์ใหม่ บทเพลงบางส่วนไม่ปรากฏทำนองเพลง เนื่องด้วยเหตุผลสองประการ 1) ไม่มีการระบุชื่อทำนองในเอกสารหลักฐาน 2) เป็นเพลงที่ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ประพันธ์ทำนองขึ้นใหม่

จากการวิเคราะห์เพลงที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีแนวคิดชาตินิยมทั้งสิ้น 14 แนวคิด โดยแนวคิดชาตินิยมที่พบมากที่สุดคือ การส่งเสริมความสามัคคี ที่แสดงดังตาราง

แนวคิดชาตินิยม	จำนวนครั้งที่พบเรียงลำดับจากมากไปน้อย
การส่งเสริมความสามัคคี	13
การต่อต้านแนวคิดฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล	6
การเชิดชูสถาบัน	6
การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	6
การส่งเสริมการซื้อขายสินค้าไทย	6
การอุทิศตนเพื่อชาติ	4
การต่อต้านแนวคิดต่างชาติ	4
การต่อต้านการคอร์รัปชัน	4
การสร้างเสริมความเอื้อเฟื้อ	3
การอ้างถึงประวัติศาสตร์/บรรพบุรุษ	3
การยกย่องทหาร/ตำรวจ	2
การยกย่องประเทศไทย	2
การชักชวนให้ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลกลับใจ	2
การกล่าวถึงปัญหาในสังคม	2

1.2 บทร้องที่ปรากฏแนวคิดชาตินิยม

บทร้องในเพลงเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ นอกเหนือจาก ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จะเป็นผู้ประพันธ์บทร้องเอง บางบทเพลงยังมีการใช้บทร้องที่นักประพันธ์ท่านอื่นได้ประพันธ์ เช่น เพลงส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย บทร้องปรับปรุงจากบทกลอนของ คุณบุญจันทร์ ระวัง

บทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีลักษณะการใช้กลอนสุภาพหรือกลอนแปดมากที่สุด แม้บางช่วงจะมีฉันทลักษณ์ไม่ตรงตามแบบแผน แต่โดยรวมมีความใกล้เคียงอย่างมาก และมีการใช้ลักษณะการประพันธ์ที่เรียกว่า ประดิษฐกาพย์ โดยใช้ในลักษณะประดิษฐกาพย์เสริมแบบ

จากการตีความบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ สามารถสะท้อนเหตุการณ์ รวมถึงสถานการณ์บ้านเมืองของ ประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2515-2520 ได้แก่ สถานการณ์การเสียดุลการค้าทางเศรษฐกิจของ ญี่ปุ่นในช่วงทศวรรษที่ 2510 สถานการณ์การเมืองในช่วง พ.ศ. 2516-2519 ยุคทดลอง ประชาธิปไตย โดยแนวคิดด้านการเมืองของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีแนวคิดต่อต้าน คอมมิวนิสต์ ส่งเสริมชาตินิยมและความเป็นไทย รวมถึงภักดีต่อพระมหากษัตริย์

2. การวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

2.1 การผลิตซ้ำแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

แนวคิดชาตินิยมของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีที่มาจากการ ปลุกฝังจากบิดา ปราบภูค้ำบอกเล่าในประมุขบทร้องเพลงดัด และเพลงเนื้อเต็มต่าง ๆ รวบรวม โดยศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณพ่อสังวาลย์ นาค สวัสดิ์ และพระอุดม นาคสวัสดิ์ วันที่ 23 ถึง 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาค สวัสดิ์ ได้กล่าวถึงการปลุกฝังอุดมการณ์แนวคิดชาตินิยมที่บิดาได้สั่งสอนมาในช่วงเยาว์วัย และ เมื่อ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เติบโตขึ้นประกอบกับความสามารถด้านดนตรีที่มี จึงมีการ สะท้อนแนวคิดชาตินิยมผ่านเพลงไทยเนื้อเต็ม ที่สร้างสรรค์ขึ้นในช่วงยุคที่ดนตรีไทยตกต่ำ เนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีบทบาทในประเทศไทย

ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ใช้หลักคิดในการให้ในสิ่งที่ชอบเพื่อสร้าง แรงจูงใจและสร้างความคุ้นเคย จึงค่อยใส่สิ่งที่ต้องการ ในการสร้างสรรค์เพลงไทยเนื้อเต็ม โดยการ ผลิตซ้ำเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ในหลากหลายช่องทาง โดย ช่องทางหลักที่ใช้ คือ “รายการ ดร.อุทิศ แนะนำดนตรีไทย” ใช้บรรเลงในช่วงต้นของรายการ ช่องทาง อื่น ๆ เช่น สถานีวิทยุ ม.ก. การรับเชิญบรรยายดนตรีไทยตามสถานที่ต่าง ๆ การจัดพิมพ์รวบรวมไว้ใน หนังสือ การบันทึกเสียงเพื่อจัดจำหน่าย การใช้ในการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เด็กประถมได้ขับร้อง ผ่านการฝึกอบรมครูเพื่อใช้ในการปลุกฝังแนวคิดชาตินิยม ความรัก ชาติ และการใช้เปิดในชมรมวิทยุเสรี ในส่วนของการใช้เพลงไทยเนื้อเต็มชาตินิยมในชมรมวิทยุเสรี

2.2 ทำนองดนตรีที่สะท้อนแนวคิดชาตินิยมในกระบวนการผลิตซ้ำ

จากการวิเคราะห์ทำนองดนตรีที่สะท้อนแนวคิดชาตินิยมในกระบวนการผลิต ซ้ำ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้ใช้ลักษณะกระบวนการผ่านทางบทเพลง 3 ลักษณะ

1) ทำนองดนตรีในการตอกย้ำแนวคิดชาตินิยม

กระบวนการใช้ทำนองดนตรีเพื่อตอกย้ำแนวคิดชาตินิยม ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีการใช้วิธีขับร้องที่เรียกว่า การร้องเนื้อเต็ม และเพื่อให้ลักษณะการร้องเนื้อเต็มออกมาสมบูรณ์ ทำนองเพลงที่ใช้จึงมีลักษณะกระชับ มีทำนองไม่ซับซ้อน และเพื่อตอกย้ำแนวคิดชาตินิยม ลักษณะของทำนอง จะมีซ้ำทำนอง เพื่อเน้นย้ำเนื้อหาแนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏในบทเพลง

2) การใช้รูปแบบจังหวะดนตรีเร้าอารมณ์เพื่อกระตุ้นให้คล้อยตามในบทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยม

เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยม ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีการใช้รูปแบบหน้าทับต่าง ๆ และจังหวะในอัตราต่าง ๆ เพื่อปลุกเร้าอารมณ์ของผู้ฟังให้คล้อยตามกับทำนองและเนื้อหาของบทเพลง เช่น เพลงเลือดไทย มีการใช้อัตราจังหวะสองชั้น หน้าทับฝรั่ง บรรเลงจังหวะหน้าทับด้วยกลองเล็ก (Snare Drum) ทำให้อารมณ์เพลงนี้มีความฮึกเหิม เข้มแข็ง เมื่อเปรียบเทียบจังหวะหน้าทับ จังหวะฉิ่ง กับบทร้อง จะเห็นว่าจังหวะหน้าทับ จังหวะฉิ่ง ตรงกับบทร้องในช่วงคำที่เน้นแนวคิดชาตินิยม เช่นคำว่า เลือดไทย ลายไทย ยอมพลี ทำให้จังหวะกระตุ้นทำนองให้โดดเด่น และยังกระตุ้นด้วยบทร้อง ทำให้เกิดการเร้าอารมณ์ของบทเพลงและบทร้องมากยิ่งขึ้น

3) การผลิตซ้ำแนวคิดสำคัญไว้ในทำนองสร้อย

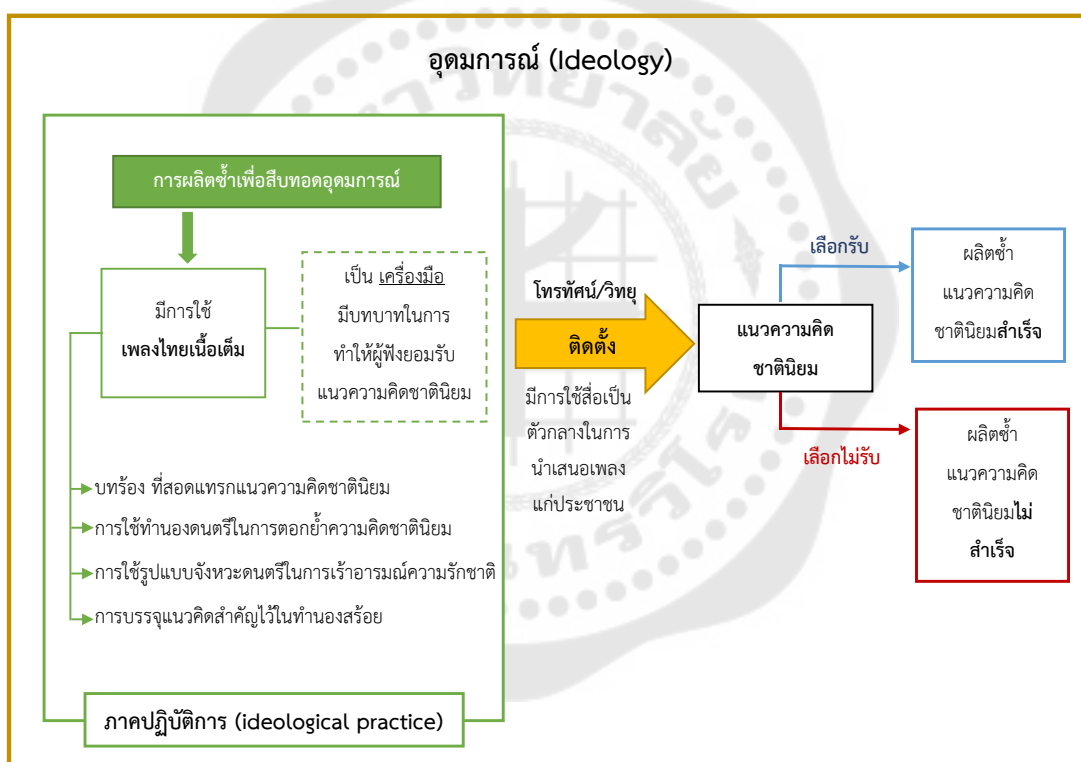
จากการวิเคราะห์โครงสร้างการบรรเลงของบทเพลง ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มักจะใช้ทำนองสร้อยเข้ามาใช้ในการสร้างสรรค์บทเพลง เป็นความนิยมโดยส่วนบุคคล โดยใช้การผลิตซ้ำในตัวบทเพลงด้วยวิธีการบรรเลงซ้ำเพื่อเน้นย้ำแนวคิดสำคัญ นอกจากใช้ทำนองสร้อยในการบรรจุและผลิตซ้ำแนวคิดสำคัญของตัวบทเพลง ยังมีการใช้ทำนองสร้อยเพื่อเพิ่มความน่าสนใจของบทเพลงอีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็ม และเพื่อวิเคราะห์บทเพลงที่มีแนวคิดชาตินิยมในเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลในประเด็นที่โดดเด่น ดังต่อไปนี้

1. การใช้ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์ในเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

การวิเคราะห์เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เพื่อที่จะมองให้เห็นถึงกลไกที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์ของ Louis Althusser นักเศรษฐศาสตร์การเมืองชาวฝรั่งเศสในการอธิบาย หากมองเพียงผิวเผินอาจเข้าใจว่าตัวแนวคิดอุดมการณ์ชาตินิยมเป็นเพียง “ความคิด” แต่ในทัศนะของ Louis Althusser จะเห็นได้ว่าอุดมการณ์เป็นมากกว่า “ความคิด” แต่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัย “ภาคปฏิบัติ” โดย “เพลงไทยเนื้อเต็ม” คือ “ภาคปฏิบัติ” ที่จะนำไปสู่ “แนวคิดชาตินิยม” ดังแผนภาพแสดงความคิดด้านล่างนี้

ท้ายสุดของการติดตั้งแนวคิดชาตินิยม คือการ “เลือกรับ” หรือไม่ “ไม่เลือกรับ” ซึ่งปัจจัยในการจะเลือกนั้น เป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลในการตัดสินใจ เพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จึงเป็นเพียงหนึ่งในหลากหลายวิธีการที่จะปลูกฝังแนวคิดชาตินิยมเท่านั้น

2. การสะท้อนภาพสถานการณ์บ้านเมืองและสถานการณ์ทางการเมือง ผ่านการตีความบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มที่มีแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

แนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏในบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เป็นภาพสะท้อนสังคมผ่านมุมมองของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ท่ามกลางสถานการณ์บ้านเมืองอันร้อนระอุ และความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างรุนแรง ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ถือเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความหาญกล้าและยึดมั่นในอุดมการณ์ชาตินิยม ยืนหยัดเพื่อถ่ายทอดแนวคิดชาตินิยมอย่างต่อเนื่อง แนวทางการประพันธ์บทเพลงของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เริ่มเข้มข้นยึดโยงกับสถานการณ์บ้านเมืองและการถ่ายทอดแนวคิดชาตินิยมตั้งแต่ พ.ศ. 2516 (อังสนา นาคสวัสดิ์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2564) ในช่วงเวลานั้นผลงานการประพันธ์เพลงไทยของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ล้วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์บ้านเมืองแทบทั้งสิ้น ส่วนการประพันธ์เพลงไทยที่มีลักษณะชนกชนมไม่แทบไม่ปรากฏให้เห็น ("สัมภาษณ์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ (เราจะไปทางไหนกัน)," 2519) ซึ่งแนวคิดชาตินิยมที่ปรากฏในบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ สามารถสะท้อนเหตุการณ์ รวมถึงสถานการณ์บ้านเมืองของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2515-2520 โดยผู้วิจัยสรุปออกมาเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ กล่าวถึงแนวคิดชาตินิยมด้านเศรษฐกิจผ่านบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็ม เช่น เพลงไทยนิยม เพลงมาลัยเศรษฐกิจ เพลงมาร์ชพัฒนาไทย และเพลงส่งเสริมเศรษฐกิจไทยเพื่อไทย เป็นต้น เนื้อหาในเพลงเกี่ยวกับการเชิญชวนให้คนไทยนิยมสินค้าไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ขณะนั้นคนไทยนิยมสินค้าต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการขาดดุลทางการค้า มีการนำเข้ามากกว่าการส่งออก อีกทั้งยังระบุดึงการปิดตัวลงของโรงงานผลิตสินค้าในไทยหลายแห่ง ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจในประเทศไทยเริ่มตกต่ำ ซึ่งตรงกับสถานการณ์ในประเทศไทยช่วงทศวรรษ 2510 ที่ประสบปัญหาการครอบงำทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น มีการขาดดุลการค้าให้ประเทศญี่ปุ่นในอัตราที่สูง

สถานการณ์เศรษฐกิจไทยขาดดุลการค้าให้ญี่ปุ่นเริ่มต้นตั้งแต่ พ.ศ. 2499 เนื่องจากข้อตกลงการค้าระหว่างไทยและญี่ปุ่นถูกยกเลิก และญี่ปุ่นดำเนินนโยบายแบบมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจและการส่งออก โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองของประเทศคู่ค้า และญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เนื่องจากอยู่ในยุคเฟื่องฟูทางอุตสาหกรรม ต้นทุนในประเทศมีราคาที่สูง ประเทศไทยและประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีต้นทุนและทรัพยากรราคาถูกกว่าจึงเป็นหนึ่งในตัวเลือกที่เหมาะสมแก่การลงทุน (พัชรวิทย์ สิโรต, 2510, น. 71-72)

สำหรับมุมของประเทศไทยในยุคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ รัฐบาลภายใต้การนำของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีการกำหนดนโยบายสนับสนุนให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในไทย (พ.ศ. 2505) ด้วยเหตุนี้จึงมีนักลงทุนเข้ามาลงทุนในประเทศมากมาย โดยเฉพาะนักลงทุนชาวญี่ปุ่น เกิดการหลั่งไหลเข้ามาของสินค้าญี่ปุ่น มีการจัดตั้งศูนย์การค้าญี่ปุ่น รวมถึงหอการค้าญี่ปุ่น ประเทศไทยมีการนำเข้าสินค้าญี่ปุ่นมากขึ้น แต่การส่งออกสินค้ากลับน้อยลงมาก เพราะญี่ปุ่นมีมาตรการการนำเข้า การบีบบังคับให้มีการทำประกันภัย ควบคุมอำนาจการขนส่ง การดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นเช่นนี้ส่งผลให้ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นในเม็ดเงินที่มหาศาล (ทวี ธีรวงศ์เสรี, 2524, น. 221)

กระแสความไม่พึงพอใจต่ออิทธิพลทางเศรษฐกิจญี่ปุ่น เริ่มแพร่หลายตั้งแต่ในแวดวงนักวิชาการ นักหนังสือพิมพ์ ปัญญาชน รวมถึงนิสิตนักศึกษา นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการรวมตัวก่อตั้ง “ชมรมต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น” มีจุดประสงค์ในการส่งเสริมให้ใช้สินค้าไทยและเผยแพร่แนวคิดชาตินิยมซึ่งเป็นชาตินิยมทางเศรษฐกิจ ไปยังนักศึกษาสถาบันอื่น ถือเป็นจุดเริ่มต้นการรวมตัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ต่อต้านอิทธิพลทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในปีพ.ศ. 2515 (อัจฉราพร แสงอาทิตย์, 2556, น. 112) สำหรับปัจจัยที่ส่งผลให้ญี่ปุ่นมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจ ถูกนำเสนอผ่านการสัมมนาความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยปัจจัยที่สำคัญ คือ “ความชาตินิยม” และกฎเกณฑ์ที่แก้ปัญหาการขาดดุลทางการค้า คือ การสร้าง “ความชาตินิยม” ให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนชาวไทย (“Nationalism key to trade with japanese,” 1972, August, 1) ซึ่งตรงกับกรณีความบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มทีประพันธ์โดยศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เพลงไทยนิยม ใจความส่วนหนึ่งของเพลง “หากจะยกตัวอย่างประเทศที่รักชาติและมีความชาตินิยม คือ ประเทศญี่ปุ่น คนในประเทศญี่ปุ่นนิยมซื้อสินค้าท้องถิ่นของประเทศตนเอง ไม่นิยมการสั่งซื้อสินค้าจากชาติอื่นหากไม่มีเหตุจำเป็น การเงินและเศรษฐกิจในประเทศจึงหมุนเวียนอย่างคล่องตัวและเติบโตต่อไปได้”

การเคลื่อนไหวครั้งใหญ่ของกลุ่มนักศึกษาเพื่อต่อต้านอิทธิพลทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น เกิดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2515 นำโดยนายธีรยุทธ บุญมี เลขาธิการ ศนท. มีการร่างจดหมายเพื่อส่งถึงนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดความชาตินิยม การแจกโปสเตอร์และจำหน่ายสติ๊กเกอร์ การนำแผ่นป้ายประท้วงไปติดหน้าห้างสรรพสินค้าไคมารุ ซึ่งเป็นห้างสรรพสินค้าที่จำหน่ายสินค้านำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งมีการร่างจดหมายถึงคณะปฏิวัติในขณะนั้นด้วย (อัจฉราพร แสงอาทิตย์, 2556, น. 114-121)

เห็นได้ว่าปัญหาการขาดดุลการค้าถือเป็นปัญหาสำคัญในประเทศ และ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ตระหนักถึงปัญหาสำคัญในประเทศนี้ และมี ส่วนช่วยในการรณรงค์ซื้อสินค้าไทยและเผยแพร่ความชาตินิยมทางเศรษฐกิจด้วยการประพันธ์ เพลงและถ่ายทอดบทเพลงสู่ประชาชน

2) ด้านการเมือง ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ กล่าวถึง แนวคิด ชาตินิยมด้านการเมืองผ่านบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็ม เช่น เพลงกระต่ายเต้น 2 ชั้น เพลงไทยควร คำนึง เพลงเป็นไทยต้องสู้ เพลงเพื่อไทย และเพลงสุดหัวใจ เป็นต้น จากการตีความบทร้องเพลง ไทยเนื้อเต็มซึ่งประพันธ์โดยศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ปรากฏทัศนคติทางการเมืองที่ สนับสนุนรัฐบาลและต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งคนไทยจำนวนไม่น้อยมีแนวคิดเช่นนี้ เชื่อว่า ความเป็นไทยถูกจัดวางไว้ตรงข้ามกับ “คอมมิวนิสต์” และลัทธิคอมมิวนิสต์ในสายตาคนไทยคือ กลุ่มคอมมิวนิสต์ผนวกรวมกับชาติอื่น อันเป็นลัทธิที่มีความชั่วร้าย และกลุ่มนักศึกษาที่มีความ เกี่ยวข้องกับลัทธิคอมมิวนิสต์ (ต้นตอมาจากการรายงานข่าวของกลุ่มฝ่ายขวา) ซึ่งลัทธิ คอมมิวนิสต์ถือเป็นศัตรูของคนไทยในยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคน (พ.ศ. 2516- 2519) (ธงชัย วินิจจะกุล, 2556)

ทัศนคติทางการเมืองของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ สะท้อน สถานการณ์ทางการเมือง ในช่วง พ.ศ. 2516-2519

พ.ศ. 2516 เกิดเหตุการณ์สำคัญ คือ เหตุการณ์ 14 ตุลา หรือ วันมหาวิปโยค เป็นการปราบปรามผู้ประท้วงบริเวณพระบรมมหาราชวังและถนนราชดำเนินอย่างรุนแรงโดย รัฐบาลภายใต้การนำของจอมพลถนอม กิตติขจร (นายกรัฐมนตรี) สาเหตุเกิดจากการที่ประเทศอยู่ ภายใต้การปกครองของระบอบเผด็จการทหารมานับตั้งแต่ พ.ศ. 2501 มีการสืบทอดอำนาจของ ระบอบเผด็จการทหารเรื่อยมา จนกระทั่งจอมพลถนอม กิตติขจร ปฏิวัติตนเองใน พ.ศ. 2514 ประชาชนมองว่าเป็นการสืบทอดอำนาจ และกุมอำนาจเบ็ดเสร็จ ส่งผลให้ประชาชนไร้ซึ่งเสรีภาพ ทางการเมือง และมีข่าวการทุจริตของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับข่าวการพบซากสัตว์ป่า สงวน จากเหตุการณ์เฮลิคอปเตอร์ทหาร เกิดอุบัติเหตุตกกลางทุ่งนาที่อำเภอบางเลน จังหวัด นครปฐม ในเฮลิคอปเตอร์พบซากสัตว์จำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นกระต่ายที่ล่ามาจากพื้นที่ป่าสงวน สร้างความไม่พอใจแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งมีการจำหน่ายหนังสือชื่อว่า “บันทึกลับจาก ทุ่งใหญ่” เพื่อเปิดโปงกรณีนี้ (“14 ต.ค. ครบรอบ 41 ปี ‘วันมหาวิปโยค’ เรียก้องประชาธิปไตยไทย ,” 2557, ตุลาคม, 14) ในวันที่ 6 ตุลาคม มีผู้ลงชื่อเรียกร้องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 100 คน บุคคล ส่วนหนึ่งราว 20 คน เดินทางไปปลิวเรียกร้องรัฐธรรมนูญตามสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร

ต่อมาโดนจับ 13 คน และตั้งข้อหาร้ายแรงว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ต่อมาวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2516 มีการรวมตัวของประชาชนและนักศึกษาว่าสี่แสนคนเพื่อเรียกร้องให้ปล่อยตัวผู้ที่เดินแจกใบปลิวเรียกร้องรัฐธรรมนูญทั้ง 13 คน รัฐบาลตกลงรับข้อเรียกร้อง ทำให้ประชาชนบางส่วนยอมสลายตัว แต่นักศึกษาราวสองแสนคน ยังคงเดินขบวนต่อไปยังพระบรมมหาราชวังเพื่อขอเข้าเฝ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 9) เมื่อเคลื่อนขบวนถึงพระบรมมหาราชวัง พระเจ้าอยู่หัว ถวายทอดพระราชนิพนธ์ผ่านผู้แทนพระองค์ขอให้นักศึกษาสลายตัว นักศึกษายินยอมจะเดินทาง กลับ แต่ตำรวจมีการตั้งสิ่งกีดขวางทำให้มีทางออกเพียงทางเดียว ยากแก่การสลายตัวของคน จำนวนมาก ไม่ทราบแน่ชัดว่าความรุนแรงเริ่มต้นเมื่อใด แต่ช่วงเช้าตรู่เกิดเหตุระเบิดใกล้กับ พระบรมมหาราชวัง รัฐบาลระดมรถถังและเฮลิคอปเตอร์ทหาร (Krai Yudht Dhiratayakinant, 1975) ทำให้มีผู้เสียชีวิต 77 คน และบาดเจ็บกว่า 800 คน ต่อมาผู้เดินทางมาเข้าร่วมการชุมนุมนี้ มากกว่าห้าแสนคนทำให้ทหารถอนกำลังในเวลาเย็น ต่อมาเวลา 19.15 น. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทยประกาศว่า จอมพล ถนอม กิตติขจร ขอลาออกจากตำแหน่ง และมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งสัญญา ธรรมศักดิ์ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (แปลก เข้มพิลา, 2543) ในช่วง สัญญา ธรรมศักดิ์ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ถือเป็นยุคทดลองประชาธิปไตย แต่การบริหาร ไม่ราบรื่นนักเนื่องจากประสบปัญหาวิกฤตการณ์น้ำมันและภาวะเงินเฟ้อ ทำให้สัญญา ธรรมศักดิ์ ลาออกและมีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 26 มกราคม 2518 ผู้ที่ชนะการเลือกตั้งและได้รับตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี คือ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยเป็นรัฐบาลผสม 12 พรรค (Ben Anderson, 1977) บรรยาการทางการเมืองมีเสถียรภาพมากขึ้น แต่ฝ่ายทหารพยายามสร้างสถานการณ์ให้เกิดการ รัฐประหารอีกครั้ง โดยฝ่ายหนึ่งวางแผนให้จอมพลถนอม กิตติขจร กลับมายังประเทศไทยในวันที่ 19 กันยายน 2519 และบวชเป็นภิกษุที่วัดบวรนิเวศวิหาร ประชาชนและนักศึกษาจึงร่วมกัน ประท้วง ณ สนามหลวง และในวันที่ 30 กันยายนเปลี่ยนสถานที่มาจัดการประท้วง ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์วิทยาเขตท่าพระจันทร์ วันที่ 4 ตุลาคม นักศึกษาทำการแสดงเพื่อ ล้อเลียนเหตุฆ่าคนงานฝ่ายซ้ายที่เกิดขึ้นที่จังหวัดนครปฐม ต่อมาวันที่ 5 ตุลาคม สื่อฝ่ายขวา ตีพิมพ์ข่าวว่าบุคคลที่ถูกแขวนคอมีใบหน้าคล้ายกับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยาม มกุฎราชกุมาร เป็นผลให้เกิดการปะทะในวันที่ 6 ตุลาคม เกิดการชิงทรัพย์ ช่มชู้ นุบตีจนเสียชีวิต โดยอ้างเหตุผลนักศึกษาหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ หลังสิ้นสุดเหตุการณ์ 6 ตุลา ถือเป็นจุดสิ้นสุด ของยุคทดลองประชาธิปไตย (ใจ อึ้งภากรณ์, 2544)

3) ด้านสังคม ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ กล่าวถึง แนวคิดชาตินิยม ด้านสังคมผ่านบทร้องเพลงไทยเนื้อเดิม เช่น เพลงเลือดไทย เพลงสุดหัวใจ เพลงผ่าตัด เพลงสู้ภัย

สังคม และเพลงอย่าทำลายไทย เป็นต้น จากการตีความบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็มของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ พบว่า ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ เป็นผู้ที่เห็นแก่ความเป็นชาติไทย และยึดประโยชน์ของประเทศชาติ (ภายใต้แนวคิดชาตินิยม) เป็นหลัก เช่น การต่อต้านการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐและรัฐบาลเนื่องจากไม่เป็นผลดีแก่ประเทศชาติ การรักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการสืบทอดพระพุทธศาสนา เนื่องจากสองสิ่งเป็นสิ่งที่ยึดโยงผูกพันกับความเป็นไทย อ้างอิงจากการตีความบทร้องเพลงสุดหัวใจ มีใจความท่อนหนึ่งกล่าวว่า “นิยามของความเป็นไทยผูกโยงรวมกับ 3 สิ่ง คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์” การตีความบทร้องเพลงมาร์ชพัฒนาไทย มีใจความท่อนหนึ่งกล่าวว่า “ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมไทยเปรียบเสมือนสายใยยึดโยงประชาชนชาวไทยไว้ด้วยกัน ประชาชนชาวไทยจะต้องรักษาความเป็นไทยเหล่านี้ไว้” แนวคิดชาตินิยมของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จึงถือเป็นการดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมไทย อีกทั้งในบทร้องบางเพลงยังมีการกล่าวถึงปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย และลดทอนความเป็นไทย เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด การค้าประเวณี การปล้นทรัพย์ ฯลฯ และต่อต้านปัญหาสังคมที่ลดทอนความเป็นไทยเหล่านี้

4) ด้านวัฒนธรรม ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ กล่าวถึง แนวคิดชาตินิยมด้านวัฒนธรรมผ่านบทร้องเพลงไทยเนื้อเต็ม เช่น เพลงตัวไทย-ใจฝรั่ง เพลงช่วยกันดำรงไทย เพลงพัฒนาเด็กไทย เพลงมาร์ชประชาไทย เป็นต้น ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีแนวคิดส่งเสริมเกี่ยวกับ “วัฒนธรรมแห่งชาติ” และการอนุรักษ์เอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นชุดความคิดที่ถูกปลูกฝังมาอย่างช้านาน คนไทยหลายคนมีความเชื่อว่าความเป็นไทยเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช หนึ่งในปัญญาชนของไทย ได้ให้นิยามของเอกลักษณ์ ใจความว่า “เอกลักษณ์ของชนชาติหนึ่งชนชาติใด จะติดตัวผู้ที่เกิดในชนชาตินั้นมาแต่กำเนิด เช่น เกิดเป็นคนไทยก็มีเอกลักษณ์ความเป็นไทย ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้” (ธงชัย วินิจจะกูล, 2556, น. 4-9)

ในช่วงพ.ศ. 2516-2519 แม้สถานการณ์ในขณะนั้นจะถูกมองว่าประชาชนแบ่งแยกออกเป็น 2 ฝ่ายอย่างชัดเจน คือ ฝ่ายซ้าย และฝ่ายขวา แต่สำหรับศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ นั้นไม่ได้เข้ากับฝ่ายใดอย่างชัดเจน เพียงแต่ยึดมั่นในอุดมการณ์ชาตินิยม ต้องการดำรงรักษาไว้ซึ่งชาติและสถาบัน หากสิ่งไหนฝ่ายซ้ายทำดีก็สนับสนุน หากสิ่งไหนฝ่ายขวาทำดีก็สนับสนุน อีกทั้งยังกล่าวว่าฝ่ายขวาคือกลุ่มที่อนุรักษ์นิยมเกินไป ความคิดเก่าคร่ำครึยากแก่การพัฒนา ตนจึงขออยู่ตรงกลางและเดินทางสายกลาง แนวคิดการต่อต้านคอมมิวนิสต์ของการพัฒนา

ศาสตราจารย์ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จึงไม่ได้มีที่มาจากการสนับสนุนฝ่ายขวาจัด แต่ต้องการปกป้องประเทศชาติ เพราะแหล่งข่าวบางแห่งเสนอว่าคอมมิวนิสต์และนักศึกษา มีการคบคิดเข้าร่วมกับต่างชาติเพื่อทำลายชาติบ้านเมือง ("สัมภาษณ์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ (เราจะไปทางไหนกัน)," 2519)

3. การเลือกใช้เพลงไทยเนื้อเต็มในการถ่ายทอดแนวคิดชาตินิยมของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

ผู้วิจัยทำการตีความและวิเคราะห์สาเหตุการเลือกใช้เพลงไทยเนื้อเต็มในการถ่ายทอดแนวคิดชาตินิยมของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ จากการตีความและวิเคราะห์รูปได้ว่าศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ มีแนวคิดส่งเสริมเกี่ยวกับ “วัฒนธรรมแห่งชาติ” และการอนุรักษ์เอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย “เพลงไทย” ถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยที่ควรสืบสานและดำรงไว้ ดังที่ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ กล่าวถึงในเพลง ช่วยกันดำรงไทย การตีความตอนหนึ่งมีใจความว่า “เชิญชวนให้ฟังเพลงไทย เพราะเพลงไทยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยที่เราควรอนุรักษ์ให้อยู่คู่ประเทศไทยสืบต่อไป ความเป็นไทย คือ เอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย หากสูญเสียเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไปแล้ว ก็เปรียบเสมือนความเป็นไทยได้สูญสลายไปด้วย” อีกทั้งมีความสามารถโดดเด่นในการแต่งเพลงไทย จึงเลือกถ่ายทอดแนวคิดชาตินิยมผ่านเพลงไทย

และสาเหตุที่เลือกใช้ “เพลงไทยเนื้อเต็ม” เนื่องจาก เพลงไทยเนื้อเต็มเป็นเพลงที่เข้าถึงได้ง่าย การสื่อสารและถ่ายทอดแนวคิดจะมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเมื่อผู้รับสารสามารถฟังเข้าใจได้โดยง่าย จุดประสงค์ของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ในการประพันธ์และเผยแพร่เพลงเหล่านี้เพื่อใช้ในการรณรงค์ และถ่ายทอดแนวคิดชาตินิยม เพลงไทยเนื้อเต็มจึงถือเป็นตัวเลือกที่เหมาะสม เพราะเป็นการอนุรักษ์เพลงไทย อีกทั้งผู้ฟังยังสามารถเข้าใจเนื้อหาของเพลงที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อได้โดยง่าย

การเลือกใช้บทเพลงและดนตรีในการถ่ายทอดแนวคิดชาตินิยม สอดคล้องกับงานวิจัยของกุลิศ บุญญะสัน (2559) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เรือตรีสันติคุณเผ่กับเพลงชาตินิยม จากการศึกษาวิจัยพบว่า เพลงที่ร้องโดยเรือตรีสันติคุณเผ่มีความเกี่ยวข้องกับชาตินิยม มีนัยยะเกี่ยวข้องกับสังคมและการเมืองอย่างเด่นชัด อีกทั้งบทเพลงยังถูกใช้เป็นเครื่องมือของรัฐ และส่งผลกระทบต่อสังคมตั้งแต่ต้นทศวรรษที่ 10 เป็นต้นมา โดยเฉพาะในปีพ.ศ. 2516-2519 และสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจพีร์สวัสดิ์ ครองภูมินทร์ (2558, น. 237-248) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องมายาคติในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีการใช้บทเพลงในการถ่ายทอดอุดมการณ์บางประการ อุดมการณ์ที่พบในบทเพลงคือ อุดมการณ์ชาตินิยมเกี่ยวกับความเป็นไทย และความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ รวมถึง

อุดมการณ์แบบอำนาจนิยม ส่งเสริมให้ประชาชนสามัคคีปรองดองกัน ประเด็นที่พบในเพลง คือ คสช.มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนและประชาคมโลกเห็นและรับทราบนโยบาย และกลไกการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการวาดฝันถึงประเทศไทยที่ดีกว่าหากประชาชนในประเทศร่วมมือกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินฉนวนัตร์ ชัยวณิชยา (2557) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้าง ขบวนการชาตินิยมอินโดนีเซียผ่าน เพลงชาติอินโดนีเซีย: Indonesia Raya จากการศึกษาวิจัย พบว่า เมื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มคนอินโดนีเซียพลัดถิ่น ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่ามี สติวิติโอของเพลงชาติอินโดนีเซียมีส่วนช่วยในการสร้างชาติและทำให้เกิดความเป็นชาตินิยมได้

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาผลงานเพลงที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ที่น่าสนใจของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เช่น เพลงยูนนานรำลึก
2. ศึกษาผลงานด้านอื่น ๆ ของ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เช่น เครื่องดนตรี ประดิษฐ์ของศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

บรรณานุกรม

- 14 ต.ค. ครบรอบ 41 ปี 'วันมหาวิปโยค' เรียกร้องประชาธิปไตยไทย. (2557, ตุลาคม, 14). ไทยรัฐ.
- Ben Anderson. (1977). Withdrawal symptoms: Social and cultural aspects of the October 6 coup. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14672715.1977.10406423>
- Krai Yudht Dhiratayakinant. (1975). Thailand—Profile 1975. *Bangkok: The Voice of The Nation*.
- Nationalism key to trade with Japanese. (1972, August, 1). *Bangkok post*, น. 3.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2551). สายธารแห่งนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองกับสื่อสารศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์
- กาญจนา แก้วเทพ. (2555). สื่อเก่า-สื่อใหม่ : สัญญา อัตลักษณ์ อุดมการณ์. กรุงเทพฯ: โครงการเมธีวิจัยอาวุโส ฝ่ายวิชาการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สกว.
- กุลิศ บุญญะสัน. (2559). เรือตรีสันติคุณเผ่กับเพลงชาตินิยม (ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม). สืบค้นจาก http://www.sure.su.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/14824/MA_Kulis_Boonyason.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- ขจรพรรณ แก้วสุวรรณ. (2546). การศึกษาวิเคราะห์ประวัติศาสตร์และเทคนิคการประพันธ์เพลงไทยสากลของ สุรพล โทณะวณิก. (ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ethno/Kajornpun_K.pdf
- จารุพิมพ์ ฅนายน. (2540). เพลงสังคีตสัมพันธ์: การวิเคราะห์เพลงไทยสากลที่นำดนตรีไทยมาประยุกต์ โดยวงดนตรีสุนทราภรณ์ ในปีพ.ศ. 2497. (ปริญญาณิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จำนง รังสิกุล. (2517). สันทนาพาที. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- จิณณวัตร ชัยวณิชยา. (2557). กระบวนการสร้างขบวนการชาตินิยมอินโดนีเซียผ่าน เพลงชาติอินโดนีเซีย : *Indonesia Raya*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี. Retrieved
- ใจ อึ้งภากรณ์, ส. ย., และคณะ. (2544). อาชญากรรมรัฐ ในวิกฤตการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการรับข้อมูลและสืบพยานเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙.

- ทวี ธีรวงศ์เสรี. (2524). สัมพันธภาพทางการเมืองระหว่างไทยกับญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย วินิจจะกุล. (2556). กำเนิดสยามจากแผนที่: ประวัติศาสตร์ภูมิกายาของชาติ Siam mapped: A History of the Geo-Body of a Nation (ไ. อ. พวงทอง ภวัครพันธุ์, พงษ์เลิศ พงษ์วณานต์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ ร่วมกับ สำนักพิมพ์อ่าน.
- นาสุคุณ ถาวรปิยกุล. (2562). บทบาทดนตรีไทยเพื่อชีวิต วงต้นกล้า หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://ir-thesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/744/1/gs581130248.pdf>
- เบน แอนเดอร์สัน. (2552). ชุมชนจินตกรรม บทสะท้อนว่าด้วยกำเนิดและการแพร่ขยายของชาตินิยม Imagined Communities Reflections on the Origin and Spread of Nationalism (เกรียงศักดิ์ เชษฐพัฒนวนิช, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ประยูร ลิ้มสุข. (2542). การวิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิตวงคาราวาน. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ethno/Prayoon_L.pdf
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2521). ประวัติการดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- แปลก เข้มพิลา. (2543). ประวัติศาสตร์การศึกษา วันมหาวิปโยค 14 ตุลา 16 - 6 ตุลา 19 กรุงเทพฯ: BOOKS EXPRESS.
- พัชรี ลิโรส. (2510). ญี่ปุ่นในเอเชียอาคเนย์: การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ในเอเชียอาคเนย์. กรุงเทพฯ: โครงการศึกษาพิเศษด้านเอเชียอาคเนย์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรพันธุ์ กาญจนโหดพิศ. (2563). การสืบทอดดนตรีไทยของศาสตราจารย์ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์. วารสารอารยธรรมศึกษา โขง-สาละวิน, 155-179.
- ภูมินทร์ ภูมิตร์. (2549). วิเคราะห์เพลงปลุกใจของท่านผู้หญิงพวงร้อย (สนทวงศ์) อภัยวงศ์. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ethno/Phumin_P.pdf
- มัยลา ศรีโมรา. (2540). การวิเคราะห์บทเพลงของสง่า อารัมภีร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha/Maila_S.pdf

- เย็นจิตร ถิ่นขาม. (2552). การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของหญิงไทยกับชายญี่ปุ่น. (ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- รุจพีสวัสดิ์ ครอบภูมินทร์. (2558). มายาคติในบทเพลงของคนะรักษาความสงบแห่งชาติ. (ปริญญา
นิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ลักขณา สุขสุวรรณ. (2521). วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต).
(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha/Lagkhana_S.pdf
- เลอสันต์ บัณฑิตศักดิ์ดา. (2559). วัฒนธรรมเพลงเชียร์ กรณีศึกษา: เชิงชาติพันธุ์วรรณงานประเพณี
ฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- วัชรภรณ์ อาจนาญ. (2535). การวิเคราะห์บทเพลงไทยสากลของสุนทราภรณ์. (ปริญญานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สังัด ภูเขาทอง. (2532). การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย. กรุงเทพฯ Dr. Sax.
- สยมพร ฉันทสิทธิพร. (2558). ดำรงทั้งสี่กับการผลิตซ้ำอุดมการณ์ในการรักษาเสถียรภาพของ
สังคมจีน. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สัมภาษณ์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ (เราจะไปทางไหนกัน). (2519). ประชาชาติ, น. 30-33.
- สายชล สัตยานุรักษ์. (2545). ความเปลี่ยนแปลงในการสร้าง “ชาติไทย” และ “ความเป็นไทย” โดย
หลวงวิจิตรวาทการ. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สายชล สัตยานุรักษ์. (2557). อุดมการณ์ชาตินิยมกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนชั้นกลาง
ไทย. มนุษยศาสตร์สาร, 15(2). สืบค้นจาก
[http://journal.human.cmu.ac.th/ojs/files/journals/1/articles/93/public/93-454-1-
PB.pdf?fbclid=IwAR1BKlUXwEPubtF9pIVPiz2JlygxY2uVphySLYG_BScFn0bGI0Qsi
HHZlrc](http://journal.human.cmu.ac.th/ojs/files/journals/1/articles/93/public/93-454-1-PB.pdf?fbclid=IwAR1BKlUXwEPubtF9pIVPiz2JlygxY2uVphySLYG_BScFn0bGI0QsiHHZlrc)
- สายชล สัตยานุรักษ์. (2559). “การสร้าง ‘ความเป็นไทย’ กระแสหลัก และ ‘ความจริง’ ที่ ‘ความเป็น
ไทย’
สร้าง”. ฟ้ามุข, 3(4), 40-67. สืบค้นจาก <https://tu101.org/resource/9-01/>
- หลุยส์ อัลดูเชอร์. (2557). อุดมการณ์และกลไกทางอุดมการณ์ของรัฐ IDEOLOGY AND
IDEOLOGICAL STATE APPARATUSES (พิมพ์ครั้งที่ 2) (กาญจนา แก้วเทพ, ผู้แปล).
กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์.

- อัจฉราพร แสนอาทิตย์. (2556). อุดมการณ์ชาตินิยมของนักศึกษาไทยกับการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2515. วารสารญี่ปุ่นศึกษา, 107-127. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/japanese/article/view/51761/42891>
- อัจฉราพร กมฺพพิสมัย. (2525). อุดมการณ์ชาตินิยมของไทย เอกสารวิชาการหมายเลข 29 เพื่อ ประกอบการสัมมนา สองศตวรรษรัตนโกสินทร์: ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย จัดโดย สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และ มนุษย์ศาสตร์ [เอกสารวิชาการ].
- อุทัย สีนุสสาร. (2520). สารานุกรมไทย 4. กรุงเทพฯ: อาศรมศิลป์และศาสตร์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ธวัชมนชัย ศรีสังข์
วัน เดือน ปี เกิด	23 สิงหาคม 2536
สถานที่เกิด	บึงคลาเทศ
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/48 ถ.มาเจริญ แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160

